

SENIOŘI V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI – 2015

Lidé a společnost

Ostrava, 30. 10. 2015

Kód publikace: 330146-15

Č. j.: 42/2015-8501

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Ostravě

Ředitel odboru: Ing. Jaromír Kartous

Kontaktní osoba: Ing. Jan Halva, e-mail: jan.halva@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 648, 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 052 673, 274 054 223
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice | tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň | tel.: 377 612 108, 377 612 249
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Sportovní 28, 360 01 Karlovy Vary | tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem | tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1 | tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3 | tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice | tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava | tel.: 567 109 062, 567 109 080
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno | tel.: 542 528 115, 542 528 105
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc | tel.: 585 731 516, 585 731 509
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín | tel.: 577 004 931, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava | tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

Obsah

Úvod	5
Shrnutí hlavních poznatků.....	6
1. Demografické charakteristiky populace seniorů	8
Vývoj počtu seniorů, změny věkové struktury, index stáří	8
Rodinný stav, národnost, víra	10
Dlouhodobá migrace, stěhování	14
Úmrtnost, příčiny smrti, naděje dožití.....	15
Projekce obyvatelstva	17
2. Vzdělanost a ekonomická aktivita seniorů	19
Vzdělanost	19
Míra ekonomické aktivity podle pohlaví a věku (SLDB).....	21
Míra ekonomické aktivity podle pohlaví a věku (VŠPS)	25
Očekávaný odchod do důchodu	26
3. Domácnosti a bydlení seniorů	28
Struktura domácností	28
Domácnosti jednotlivců	30
Bydlení seniorů	33
4. Zdravotní péče	36
Zdravotní stav	36
Hospitalizovaní (nemocnice, LDN, hospice).....	39
Geriatrická péče.....	43
Domácí zdravotní péče	44
5. Důchody a sociální služby.....	47
Důchodci, důchody.....	47
Pobytové sociální služby.....	51
Pečovatelská služba	52
6. Aktivity seniorů a programy institucionální péče	54
Senioři a informační technologie.....	54
Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do zastupitelstev obcí 2014	55
Programy institucionální péče o seniory	57

Seznam přílohových tabulek

Kartogramy

Seznam přílohových tabulek

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

Srovnání základních ukazatelů mezi okresy Moravskoslezského kraje

Srovnání základních ukazatelů mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností Moravskoslezského kraje

Dlouhodobý vývoj Moravskoslezského kraje - obyvatelstvo a ekonomická aktivita

Dlouhodobý vývoj Moravskoslezského kraje - sociální péče a zdravotnictví

Obyvatelstvo Moravskoslezského kraje podle pohlaví, věku a okresů k 31. 12. 2005 a 2014

Zemřelí muži podle vybraných příčin smrti v Moravskoslezském kraji v roce 2014

Zemřelé ženy podle vybraných příčin smrti v Moravskoslezském kraji v roce 2014

Základní výsledky projekce obyvatelstva Moravskoslezského kraje

Kartogramy

Obyvatelé ve věku 65 a více let podle velikostních skupin obcí a krajů k 31. 12. 2014

Osoby ve věku 60 a více let na 100 osob ve věku 20–59 let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2014

Věřící obyvatelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (z osob s uvedeným vztahem k víře)

Rodáci ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Naděje dožití mužů ve věku 65 let podle SO ORP v období 2010–2014

Naděje dožití žen ve věku 65 let podle SO ORP v období 2010–2014

Zaměstnanost seniorů ve věku 65–69 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Pracující důchodci ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Úplné rodiny v čele s osobou ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Osoby žijící samostatně v bytě ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Domácnosti jednotlivců z domácností seniorů ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Příjemci předčasných starobních důchodů (bez souběhu) podle okresů a krajů v prosinci 2014

Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) podle okresů a krajů v prosinci 2014 - muži

Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) podle okresů a krajů v prosinci 2014 - ženy

Místa v domovech pro seniory podle okresů a krajů v roce 2014

Kandidáti ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

Úvod

V dlouhodobém demografickém vývoji (včetně projekce na několik desetiletí) dochází k postupnému stárnutí obyvatelstva kraje, přičemž se neustále zvyšuje počet seniorů a roste jejich podíl na populaci kraje. Je tedy velmi potřebné se otázkami života seniorů a péče o tuto významnou část obyvatelstva zabývat. Proto jsme se této problematice začali podrobněji věnovat a pokusili shromáždit disponibilní statistické údaje, a to pokud možno i v územním detailu, a zároveň najít základní vývojové tendence a vazby v této oblasti.

Předkládaný materiál je v podstatě prvním komplexnějším statistickým obrazem postavení seniorů v Moravskoslezském kraji a jeho vývoje v posledních letech, a to zpravidla od roku 2010. Zahrnuje především oblasti, kde můžeme tento vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné. Z územního hlediska se neomezujeme pouze na kraj jako celek, ale snažíme se zobrazit i rozdíly uvnitř jeho území, a to z pohledu okresů nebo správních obvodů obcí s rozšířenou působností, popřípadě velikostních skupin obcí. Nedílnou součástí analýzy je také srovnání s ostatními kraji České republiky.

Tato analýza navazuje na materiály vydávané ústředím ČSÚ, především na publikaci Senioři v ČR – 2014 nebo Senioři v krajích – 2014. S těmito publikacemi se můžete seznámit na speciálně vytvořené stránce na webu ČSÚ na adrese <https://www.czso.cz/csu/czso/senioři>.

Pojem „senior“ není v této analýze striktně věkově vymezen. Jako základ jsme však zvolili přístup, že za seniory jsou obecně považovány osoby ve věku 65 a více let. V případě, že se některé jevy týkají i mladších věkových skupin, například otázky zaměstnanosti a nezaměstnanosti nebo zdravotní problémy, zařadili jsme data i za tyto skupiny obyvatelstva.

Samotná analýza je zaměřena na oblast demografie (věková struktura obyvatelstva a její předpokládaný vývoj, vývoj úmrtnosti a příčiny úmrtí, dlouhodobá migrace), vzdělanost a ekonomickou aktivitu, bydlení a strukturu domácností seniorů, jejich zdravotní stav, zdravotní a sociální péči o seniory. Zabývali jsme se však také aktivitami seniorů, především jejich účastí na volbách, a to jak v postavení voličů, tak v postavení kandidátů a členů obecních zastupitelstev. V rámci aktivit jsme hodnotili také míru využívání informačních technologií mezi seniory a jejich zapojení do celoživotního vzdělávání.

Kromě analytického vyhodnocení bylo naší snahou vytvořit soubor statistických údajů o seniorech a jejich životních podmínkách. Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2014. Proto můžeme v některých oblastech zpracovat hodnocení zatím pouze do roku 2013. Důležitým a poměrně podrobným zdrojem dat o seniorech jak z obsahového, tak z územního hlediska je sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo v březnu 2011. Využíváme však také další statistické zdroje dat, jako jsou například demografická statistika nebo výběrové šetření pracovních sil. Kromě vlastních zdrojů ze zjišťování ČSÚ v analýze najdete také poměrně podrobné údaje z rezortních statistik, především z Ministerstva práce a sociálních věcí, České správy sociálního zabezpečení nebo Ústavu zdravotnických informací a statistiky Ministerstva zdravotnictví.

Obdobné materiály byly zpracovány ve všech krajích České republiky, jednotně bylo připraveno mezikrajské srovnání, které zachycuje postavení Moravskoslezského kraje v rámci České republiky v roce 2014. Také tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Tabulková příloha obsahuje vybrané ukazatele v členění podle krajů, podle okresů a podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Moravskoslezského kraje.

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit. Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 30. 9. 2015. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Shrnutí hlavních poznatků

- Zastoupení obyvatel ve věku 65 let a starších se v posledních letech soustavně zvyšuje a v uplynulém roce dosáhlo 17,5 % na populaci kraje.
- Stárnutí obyvatel kraje je v rámci České republiky rychlejší a mimořádná je rovněž skutečnost, že přitom klesá podíl předproduktivní složky obyvatelstva.
- Podíl poproduktivní složky obyvatel k předproduktivní – index stáří – je výrazně vyšší ve větších obcích a městech Moravskoslezského kraje.
- Rodinný stav obyvatel v seniorském věku je ve větší míře determinován úmrtností, výrazně méně již sňatečností a rozvodovostí.
- Muži se obecně dožívají v průměru nižšího věku než ženy, což vede v seniorském věku k tomu, že více než 51 % žen jsou ovdovělé, přitom vdovců-seniorů je jen o málo více než 14 %.
- S rostoucím věkem se často mění postoj lidí k náboženské víře. I když přes 40 % seniorů se k otázce víry při SLDB nevyjádřilo, z těch, co na tuto otázku odpověděli, bylo jen cca 15 % nevěřících. Nadprůměrné podíly věřících obyvatel v seniorském věku byly zjištěny v okresech Opava a Frýdek-Místek.
- Podíl „rodáků“, tj. osob, které se narodily ve stejné obci, v níž měly i současný pobyt zjištěný při SLDB 2011, je v Moravskoslezském kraji proti průměru celé České republiky vyšší. Ve věkové skupině 65letých a starších již tomu tak není, projevuje se zde vliv poválečného dosídlování pohraničí – viz jen 3,8 % rodáků v poproduktivním věku na Bruntálsku.
- Moravskoslezský kraj se stal v posledních letech známý každoročním migračním úbytkem obyvatel. To platí i pro skupinu obyvatel kraje v poproduktivním věku. Jejich podíl na celkovém migračním úbytku je však v posledních letech výrazně nižší (cca 5 až 6 %) než v případě obyvatel ostatních věkových kategorií.
- V posledním desetiletí umírá v kraji každoročně cca 13 tisíc obyvatel, z nichž až tři čtvrtiny jsou osoby 65leté a starší. Jejich podíl na celkovém počtu úmrtí se v několika posledních letech zvyšuje, zároveň největší podíl úmrtí je stále ve věkové kategorii 80 až 84 let.
- Příčinou smrti jsou převážně nemoci oběhové soustavy, především akutní či chronické choroby srdeční. V seniorském věku je právě vliv těchto nemocí na úmrtí ještě výraznější. Nejčastěji se umírá ve zdravotnických zařízeních s lůžkovou péčí. To platí i pro zemřelé v seniorském věku. Větší průměrná délka života žen vede k jejich častějšímu umírání v zařízeních sociálních služeb než je tomu v případě mužů. Ve větších městech se relativně častěji umírá v zařízeních sociálních služeb, méně často než v obcích a malých městech doma.
- Zpracovaná projekce obyvatelstva předvídá pokles počtu obyvatel kraje do roku 2050 o více než 230 tisíc osob. Pokles počtu obyvatel se však netýká obyvatel v seniorském věku, ten nadále poroste a s ním i podíl této skupiny obyvatel na celkové populaci, především na úkor podílu obyvatel v produktivním věku.
- S rostoucím věkem roste podíl osob s pouze základním vzděláním na úkor vyšších stupňů vzdělání, především úplného středního a vysokoškolského vzdělání. Tato skutečnost je patrnější v případě žen, neboť jejich nejstarší ročníky mají právě převážně jen základní vzdělání.
- Sčítáním lidu, domů a bytů bylo v Moravskoslezském kraji zjištěno více než 7,3 tisíce zaměstnaných osob 65letých a starších, tj. zhruba 4 % z populace této věkové kategorie. Intenzita zaměstnanosti mužů-seniorů je výrazně vyšší než v případě žen. S rostoucím věkem klesá podíl zaměstnaných seniorů v postavení zaměstnance, a to na úkor osob pracujících na vlastní účet či zaměstnavatelů. V porovnání s celkovou populací byl podíl vysokoškolsky vzdělaných seniorů o 15 procentních bodů vyšší a naopak podíl seniorů-středoškoláků byl o 24 procentních bodů nižší.
- Podíl pracujících seniorů v Moravskoslezském kraji z počtu osob daného věku dosáhl v případě mužů 5,5 %, v případě žen jen 2,3 %. Nižší podíl byl v minulém roce zjištěn jen v kraji Vysočina.
- Výsledky SLDB o struktuře domácností přinesly zjištění, že téměř čtvrtina všech domácností Moravskoslezského kraje jsou domácnosti seniorů (osoba v čele domácnosti měla 65 a více let). Nejpočetnější skupinou domácností seniorů jsou domácnosti jednotlivců (48,1 %) a domácnosti s jednou úplnou rodinou (41,4 %).

- Postavení mužů a žen v seniorském věku je v domácnostech rozdílné. Dvě třetiny mužů žijí v páru (včetně nesezdaného), v případě žen jich tak žije jen zhruba třetina.
- Samostatně bydlící senior ve více jak 60 % případů obýval byt o rozloze 40 a více m² a každý třináctý senior bydlící samostatně obýval 5 a více pokojový byt.
- Z důvodu hypertenzních nemocí bylo v roce 2013 v Moravskoslezském kraji pod lékařským dohledem zhruba 220 tisíc obyvatel, z toho 94 tisíc obyvatel 65letých a starších. Meziročně roste rovněž počet hlášených případů zhoubných novotvarů, a to mj. i díky stárnutí populace. Věk je hlavním rizikovým faktorem zhoubného bujení. Obě nemoci jsou jednoznačně hlavní příčinou úmrtí.
- V roce 2013 bylo v nemocnicích hospitalizováno více než 267 tisíc obyvatel Moravskoslezského kraje, z toho více než 36 % ve věku 65 let a starších. Průměrná ošetrovací doba hospitalizovaných obyvatel kraje činila 5,8 dne, což je v mezikrajském srovnání po Olomouckém kraji doba druhá nejkratší.
- Ve třinácti léčebnách dlouhodobě nemocných bylo v roce 2013 hospitalizováno cca 7 200 pacientů. V přepočtu na 10 tisíc obyvatel 65letých a starších to bylo 348 osob, tj. o 100 hospitalizací více než činí republikový průměr. Průměrná ošetrovací doba 46 dnů se zde od roku 2005 zkrátila o celých 13 dnů.
- Dva hospice na území Moravskoslezského kraje s kapacitou 60 lůžek přijalo v roce 2013 celkem 392 osob. V přepočtu na 10 tisíc obyvatel 65letých a starších tj. asi 19 osob, což odpovídá přibližně republikovému průměru.
- Služeb domácí zdravotní péče využilo v Moravskoslezském kraji v roce 2013 téměř 22 tisíc pacientů (ze 4/5 to byli právě senioři), jedná se v mezikrajském srovnání o absolutně největší počty.
- Ke konci roku 2014 pobíralo starobní důchod přes 203 tisíc obyvatel kraje (52,4 % žen). Dalších více než 72 tisíc osob pobíralo vedle starobního důchodu i vdovský, resp. vdovecký. Počet příjemců starobních důchodů každoročně roste. To platí i o předčasných důchodech.
- Každoročně roste i samotná výše starobních důchodů. Bez souběhu s vdovským popř. vdoveckým dosáhl v roce 2014 průměrný důchod v případě mužů 12 790,- Kč, v případě žen 9 634,- Kč. Rozdíl mezi starobními důchody mužů a žen se v posledních letech dále zvyšuje.
- Kapacita 4 773 lůžek domovů pro seniory je v kraji srovnatelná s obdobnou kapacitou i v jiných krajích. V rámci Moravskoslezského kraje je největší kapacita domovů pro seniory (absolutně v přepočtu na počet obyvatel) umístěna v okrese Ostrava-město.
- Domovů se zvláštním režimem v Moravskoslezském kraji přibývá – v roce 2014 jich bylo již 36 s 1 500 lůžek. V mezikrajském srovnání se ale stále jedná spíše o podprůměrnou kapacitou.
- Pomoc ve formě tzv. pečovatelské služby se týká cca 10 tisíc osob (cca 5 % v seniorském věku). Její rozsah se v posledních letech příliš nemění, ale výdaje na tuto službu se za poslední desetiletí téměř zdvojnásobily.
- Vztah seniorů k moderním informačním technologiím je diferencovaný. Např. více než 87 % z nich běžně využívá služeb mobilních telefonů, ale počítačovou techniku používá podílově výrazně menší část, jen 26 % z nich. Zhruba stejný podíl seniorů pak pracuje i s internetem.
- O společenské angažovanosti seniorů svědčí i téměř desetiprocentní podíl na počtu kandidátů do obecních voleb v roce 2014. Do obecních zastupitelstev bylo zvoleno 247 seniorů, tj. cca 11 % z těch, co kandidovali.

1. Demografické charakteristiky populace seniorů

Ke konci roku 2014 žilo v Moravskoslezském kraji 1 217 676 osob, z toho 51 % žen. Za posledních deset let se počet obyvatel kraje snížil o 35,5 tis. osob.

Zatímco složení obyvatel kraje z pohledu pohlaví se prakticky nemění, tak věková struktura obyvatel se za uplynulých deset let změnila poměrně významně. V roce 2014 jen 14,7 % obyvatel kraje spadalo do věkové kategorie 0–14 let (dále předproduktivní věk) a v případě 67,7 % obyvatel se jejich věk pohyboval mezi 15 a 64 lety (dále produktivní věk). V obou těchto věkových kategoriích došlo za uplynulých deset let k poklesu jejich podílu. V případě předproduktivního věku se podíl snížil o 0,8 procentních bodů a v případě produktivního věku dokonce o 3,9 procentních bodů. Naopak zastoupení věkové skupiny obyvatel 65letých a starších (dále poproduktivní věk) se za sledované období zvýšilo o 4,6 procentních bodů a podíl těchto obyvatel ve věkové struktuře dosáhl již 17,5 %. Oproti vývoji věkové struktury obyvatel celé České republiky je v Moravskoslezském kraji růst poproduktivní složky obyvatel dynamičtější a mimořádný je v kraji rovněž pokles předproduktivní složky obyvatel, přitom v celé České republice k tomuto poklesu za sledované období vůbec nedošlo.

Vývoj počtu seniorů, změny věkové struktury, index stáří

Stárnutí obyvatel Moravskoslezského kraje – vedle charakteristik věkové struktury dokumentujících i v absolutních číslech klesající počty předproduktivní složky (od roku 2005 do 2014 úbytek 8 695 osob) a naopak rostoucí počty obyvatel v poproduktivním věku (za stejné období nárůst o 46 614 osob) – dokládá i zvyšující se průměrný věk obyvatel kraje, který se navýšil mezi roky 2005 a 2014 z 39,4 roku na 41,8 roku. Pro charakteristiky změn ve věkové struktuře obyvatel často používaný ukazatel index stáří (poměr poproduktivní složky obyvatel k předproduktivní) doznal zlomu ve vývoji v roce 2008. Ještě v roce 2005 na 100 osob ve věku 0–14 let připadalo jen cca 89 osob starších 65 let, v uváděném roce 2008 poprvé počty osob poproduktivního věku převýšily počty osob věku předproduktivního. V minulém roce již činil index stáří 118,9, tj. na 100 osob ve věku 0–14 let připadalo v kraji již téměř 119 osob 65letých a starších. V případě žen dosáhl index stáří v roce 2014 dokonce hodnoty 145,3, což potvrzuje známý fakt, že se obecně rodí více chlapců a ženy se oproti mužům dožívají vyššího věku.

Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a okresů k 31. 12. 2014

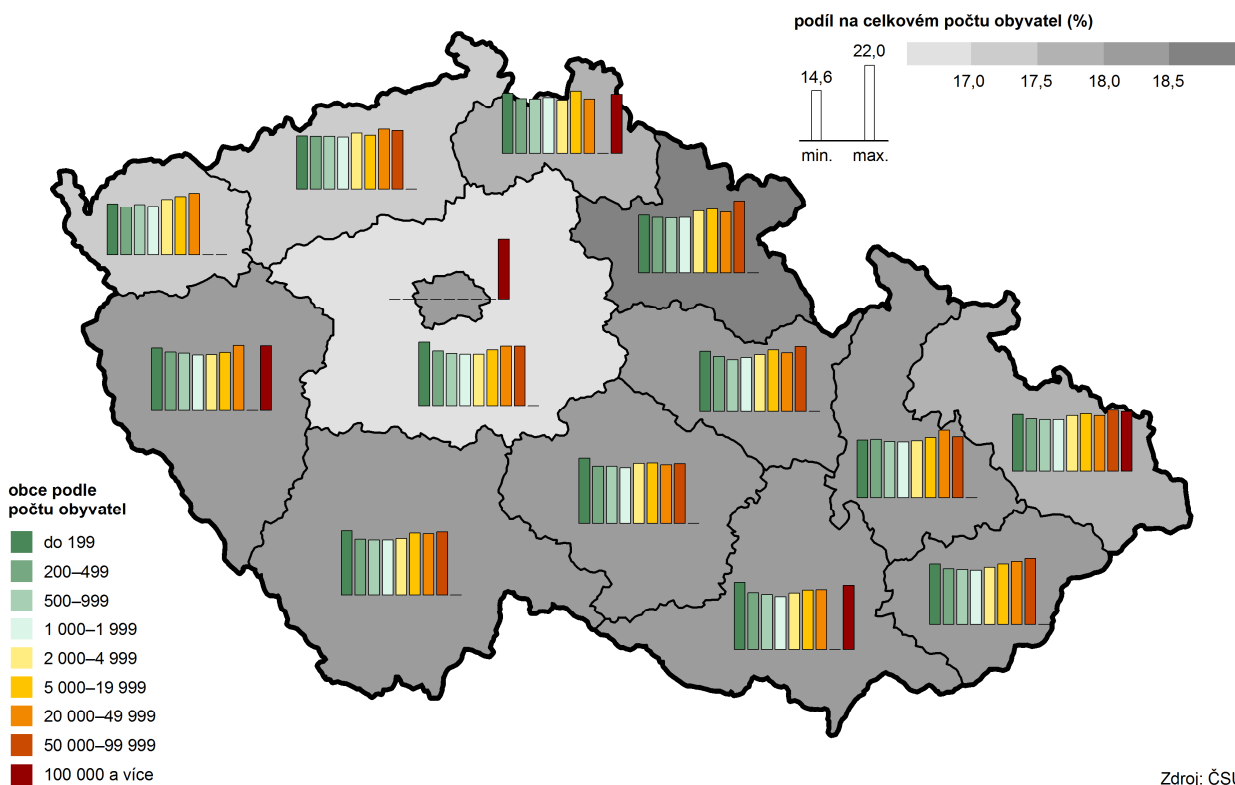
	Celkem	z toho ve věku 65 a více let	v %	v tom ve věku (% z počtu 65 a více let)						
				65–69	70–74	75–79	80–84	85–89	90–94	95 a více
Muži										
Moravskoslezský kraj	596 390	86 077	14,4	38,6	28,7	16,8	10,1	4,5	1,2	0,1
v tom okres:										
Bruntál	46 701	6 916	14,8	44,8	26,4	14,1	9,5	4,1	1,0	0,1
Frýdek-Místek	104 919	14 929	14,2	38,4	28,2	16,6	10,4	5,0	1,2	0,1
Karviná	125 596	18 241	14,5	37,0	30,0	17,9	9,5	4,3	1,1	0,1
Nový Jičín	74 783	10 579	14,1	41,5	27,9	15,5	9,6	4,2	1,3	0,1
Opava	86 564	12 040	13,9	37,3	28,0	18,4	10,6	4,3	1,3	0,1
Ostrava-město	157 827	23 372	14,8	37,7	29,3	16,6	10,4	4,7	1,2	0,1
Ženy										
Moravskoslezský kraj	621 286	127 320	20,5	32,4	26,7	16,9	13,0	7,8	3,0	0,3
v tom okres:										
Bruntál	47 872	9 685	20,2	37,3	23,3	16,3	12,3	7,5	2,9	0,4
Frýdek-Místek	108 068	21 628	20,0	31,9	26,6	16,5	13,4	8,1	3,3	0,3
Karviná	130 349	27 511	21,1	31,8	28,7	17,0	12,4	7,2	2,6	0,3
Nový Jičín	76 941	15 039	19,5	33,8	25,4	17,1	12,7	7,8	2,8	0,3
Opava	90 243	17 926	19,9	31,1	25,7	18,1	13,7	8,1	3,0	0,3
Ostrava-město	167 813	35 531	21,2	31,9	27,0	16,5	13,1	7,9	3,2	0,4

Ze zastoupení obyvatel ve věku 65 let a starších v populaci jednotlivých okresů Moravskoslezského kraje je patrné, že nadprůměrný podíl seniorů – mužů má okres Bruntál a Ostrava-město. Okres Nový Jičín a především okres Opava má zastoupení těchto mužů ve své populaci výrazně nižší. V případě ženské složky má nadprůměrné zastoupení senierek opět Ostrava-město, ale i okres Karviná. Naopak podprůměrný podíl senierek registrujeme především v populaci žen okresu Nový Jičín, částečně i Opavy.

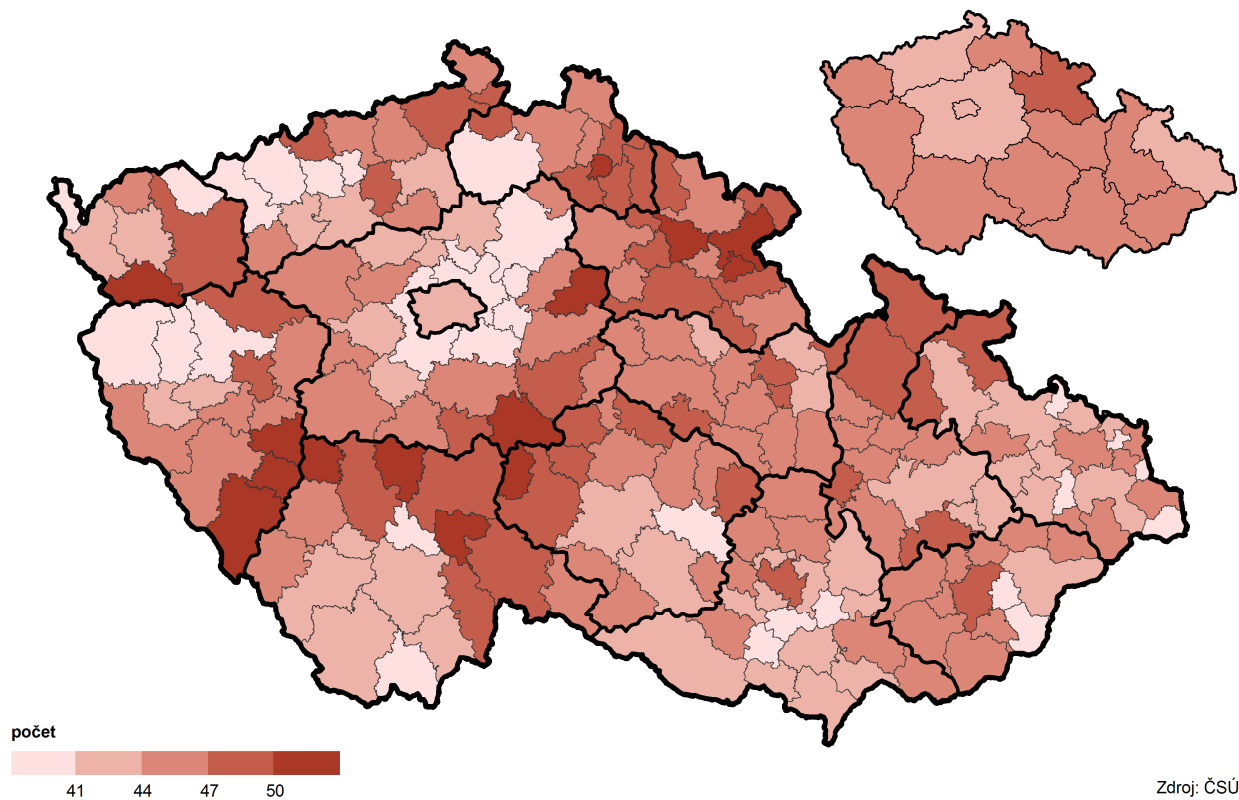

Obyvatelé ve věku 65 a více let podle velikostních skupin obcí a krajů k 31. 12. 2014

Osoby ve věku 60 a více let na 100 osob ve věku 20–59 let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2014

Věková struktura obyvatelstva podle velikostních skupin obcí k 31. 12. 2014

	Celkem	v tom s počtem obyvatel								
		do 199	200– –499	500– –999	1 000– –1 999	2 000– –4 999	5 000– –19 999	20 000– –49 999	50 000– –99 999	100 000 a více
Počet obcí	300	12	59	76	75	44	22	7	4	1
Počet obyvatel	1 217 676	21 204	55 760	108 343	138 450	129 873	41 624	182 471	245 751	294 200
z toho ženy (%)	51,0	48,7	49,6	50,3	50,4	50,8	51,7	51,3	51,3	51,6
z celku ve věku (%):										
0–14 let	14,7	14,8	15,7	15,9	15,4	14,9	14,7	14,5	14,1	14,5
15–64 let	67,7	69,2	68,6	68,3	67,6	67,5	67,8	68,4	67,3	67,3
65 a více let	17,5	16,0	15,7	15,8	17,0	17,6	17,5	17,1	18,7	18,2
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	213 397	3 403	8 778	17 093	23 545	22 826	7 280	31 120	45 844	53 508
v tom ve věku (%):										
65–69 let	34,9	39,0	37,6	35,4	34,8	34,7	35,4	36,5	33,9	34,1
70–74 let	27,5	25,8	25,6	25,9	26,6	26,4	27,7	27,0	29,0	28,1
75–79 let	16,9	15,1	16,8	16,7	17,0	17,3	16,5	15,8	17,7	16,7
80–84 let	11,8	12,1	11,0	12,7	12,2	12,5	11,6	11,1	11,4	11,9
85–89 let	6,5	5,8	6,6	6,9	6,9	6,5	6,3	6,7	5,9	6,5
90–94 let	2,3	1,8	2,2	2,3	2,3	2,2	2,3	2,5	1,9	2,4
95 a více let	0,3	0,4	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3
z toho ženy (%)	59,7	57,7	57,3	58,0	57,9	58,9	60,2	60,1	60,6	60,6
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	19 122	274	792	1 603	2 218	2 059	642	2 966	3 652	4 916
z toho ženy (%)	73,8	74,8	73,5	72,6	73,3	74,2	75,2	74,1	73,1	74,6
Index stáří ¹⁾	118,9	108,7	100,4	99,3	110,7	117,6	119,0	117,2	132,7	125,7
Index ekonomického zatížení ²⁾	47,6	44,5	45,8	46,4	47,9	48,2	47,5	46,2	48,6	48,5

¹⁾ Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let.

²⁾ Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let.

Při pohledu na věkovou strukturu obyvatelstva Moravskoslezského kraje podle velikostních skupin obcí je velmi dobře vidět rozdíly ve věkové struktuře obyvatel velkých měst oproti situaci v menších městech a obcích. Např. výše zmíněný index stáří obyvatel ve městech nad 50 tisíc a do 100 tisíc obyvatel měl do konce roku 2014 hodnotu 132,7, ve městě Ostravě pak 125,7. Stejný ukazatel v menších městech a obcích se pohybuje od 99,3 do 119,0.

Rodinný stav, národnost, víra

Z výsledků sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 (dále SLDB) zpracovaných za obyvatele obvykle bydlící v Moravskoslezském kraji lze analyzovat rodinný stav obyvatel 65letých a starších a výsledky porovnat s celou populací. V době SLDB bydlelo obvykle v kraji 188 956 obyvatel v poproduktivním – seniorském věku, z toho 114 143 žen. Rodinný stav obyvatel obecně ovlivňují ukazatele sňatečnosti, rozvodovosti a úmrtnosti. Rodinný stav obyvatel v seniorském věku je pochopitelně ve větší míře determinován právě úmrtností, méně již sňatečností a rozvodovostí.

Obyvatelstvo podle rodinného stavu, pohlaví a podle věku v Moravskoslezském kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Muži celkem	z toho				Ženy celkem	z toho			
		svobodní	ženatí	rozvedení	ovdovělí		svobodné	vdané	rozvedené	ovdovělé
Počet obyvatel	586 489	261 717	253 422	55 435	14 964	619 345	215 562	252 909	72 346	77 963
v %	100,0	44,6	43,2	9,5	2,6	100,0	34,8	40,8	11,7	12,6
z toho ve věku										
65 a více let	74 813	2 230	55 802	5 945	10 764	114 143	2 532	41 585	11 178	58 780
v %	100,0	3,0	74,6	7,9	14,4	100,0	2,2	36,4	9,8	51,5
v tom ve věku:										
65–69 let	28 899	3,4	78,5	10,8	7,2	36 662	2,1	54,7	13,2	29,9
70–74 let	20 598	3,1	78,1	7,7	11,1	27 204	2,0	44,0	9,6	44,4
75–79 let	13 132	2,5	73,8	5,8	17,8	21 046	2,0	29,2	8,6	60,2
80–84 let	8 025	2,4	65,7	4,4	27,4	16 796	2,3	16,0	7,3	74,3
85–89 let	256	1,6	38,3	2,7	57,4	938	2,9	3,5	5,8	87,8
90–94 let	626	1,8	37,7	2,9	57,5	2 208	3,0	2,6	4,6	89,7
95 a více let	103	4,9	17,5	1,9	73,8	469	4,1	0,4	4,1	91,3

V Moravskoslezském kraji bylo k datu SLDB 2,5 % obyvatel 65letých a starších stále svobodných, 51,5 % ženatých, resp. vdaných, 9,1 % rozvedených a 36,8 % ovdovělých. V mezikrajském srovnání je právě podíl ovdovělých obyvatel kraje nadprůměrný. V celé České republice činí tento podíl jen 35,5 % a v samotné Praze jen 31,7 %. Podíl ženatých a vdaných seniorů Moravskoslezského kraje je naopak oproti průměru v jiných krajích právě o 0,9 procentních bodů nižší.

Obyvatelstvo ve věku 65 a více let podle náboženské víry, pohlaví a věku v Moravskoslezském kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	v tom (%)		v tom věková skupina (%)			
		muži	ženy	65–69	70–74	75–79	80 a více
Počet obyvatel	188 956	39,6	60,4	34,7	25,3	18,1	21,9
z toho:							
věřící - nehlásící se k církvi	15 279	39,3	60,7	39,6	25,4	16,1	18,8
věřící - hlásící se k církvi	66 894	35,7	64,3	29,3	26,2	19,9	24,6
z toho:							
Církev československá husitská	1 991	31,9	68,1	26,4	22,0	18,5	33,0
Církev římskokatolická	50 381	36,2	63,8	29,2	26,7	20,0	24,1
Českobratrská církev evangelická	1 624	34,5	65,5	29,9	25,2	19,4	25,6
Evangelická církev augsburského vyznání v České republice	1 524	35,1	64,9	24,3	23,9	21,7	30,1
Slezská církev evangelická augsburského vyznání	1 855	36,1	63,9	29,4	23,6	19,9	27,1
Jiné	1 543	36,9	63,1	32,8	28,8	19,1	19,3
katolická víra (katolík)	3 760	31,6	68,4	33,3	25,2	19,2	22,3
protestantská/evangelická víra (protestant, evangelík)	995	33,8	66,2	27,3	24,5	20,0	28,1
bez náboženské víry	29 757	48,4	51,6	41,4	22,3	16,1	20,2
neuveдено	77 013	39,7	60,3	35,8	25,6	17,7	20,9

Všeobecně se předpokládá, že s rostoucím věkem se mění i postoj lidí k náboženské otázce, podíl všeobecně věřících roste. Tento předpoklad lze potvrdit na údajích zjištěných při SLDB. Z celkového počtu 188 956 osob 65letých a starších, kteří k datu SLDB deklarovali svůj obvyklý pobyt v Moravskoslezském kraji, jich celkem 66 894 uvedlo, že jsou věřící, a že se hlásí k některé z oficiálních církví. Dalších 15 279 osob uvedlo, že jsou věřící, ale příslušnost k některé z církví neupřesnili. Jednoznačně nejvíce – přes 75 % – osob se přihlásilo k římskokatolické církvi (a dalších 3 760 osob se hlásilo obecně ke katolické víře). Téměř 30 tisíc seniorů uvedlo, že jsou bez náboženské víry, jejich podíl na počtu obyvatel v poproduktivním věku tak činí 15,7 %. V případě více jak 40 % obyvatel kraje – seniorů je jejich postoj k náboženské víře neznámý. Na tuto dobrovolnou otázku při SLDB nijak nereagovali.

Obyvatelstvo ve věku 65 a více let podle náboženské víry, pohlaví a věku v okresech

Moravskoslezského kraje

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	v tom okres					
		Bruntál	Frydek-Místek	Karviná	Nový Jičín	Opava	Ostrava-město
Počet obyvatel	188 956	13 629	32 288	41 524	22 044	26 754	52 717
z toho (%):							
věřící - nehlásící se k církvi	8,1	8,6	7,1	8,7	7,4	6,1	9,4
věřící - hlásící se k církvi	35,4	27,2	43,0	34,3	36,7	43,9	28,8
z toho:							
Církev československá husitská	1,1	0,6	0,5	1,2	0,6	0,4	2,0
Církev římskokatolická	26,7	21,3	28,4	23,1	30,8	38,7	22,0
Českobratrská církev evangelická	0,9	0,8	0,9	0,9	1,6	0,5	0,7
Evangelická církev augsburského vyznání v ČR	0,8	0,1	2,2	1,5	0,1	0,1	0,2
Slezská církev evangelická augsburského vyznání	1,0	0,0	3,8	1,4	0,0	0,0	0,1
Jiné	0,8	0,7	0,9	0,6	0,8	1,3	0,7
katolická víra (katolík)	2,0	2,1	1,9	2,7	1,7	1,9	1,6
protestantská/evangelická víra (protestant, evangelík)	0,5	0,3	1,2	1,0	0,2	0,1	0,2
bez náboženské víry	15,7	20,8	11,5	16,5	14,2	9,1	20,4
neuveдено	40,8	43,3	38,3	40,5	41,6	41,0	41,3

Že se postoj k náboženské víře s rostoucím věkem vyvíjí je zřejmé ze srovnání uvedených statistických dat s výsledky o vztahu k náboženské víře u celé populace obyvatel Moravskoslezského kraje. Jednak vůbec podíl odpovědí na náboženské vyznání je v případě seniorů o cca 3 procentní body větší, dále podíl osob bez náboženské víry je v případě seniorů zhruba poloviční (15,7 %) než v celkové populaci (zde 30,2 %). Podíl věřících obyvatel kraje – seniorů (bez ohledu zda se hlásí k nějaké konkrétní církvi) činí 43,5 %, zatímco v celkové populaci kraje to je jen 26,0 %).

Z údajů SLDB týkajících se náboženské víry je zřejmý rozdíl mezi muži a ženami. V celkové populaci je podíl věřících žen větší o cca 13 procentních bodů oproti mužům. Tento rozdíl je ještě výrazně větší v případě obyvatel poproduktivního věku (cca 28 procentních bodů).

Podíly obyvatel v poproduktivním věku, kteří se deklarovali jako věřící, nejsou v rámci Moravskoslezského kraje rovnoměrně rozmístěny. Relativně výrazně více jich je v okresech Opava a Frýdek-Místek, na druhé straně v okrese Bruntál nebo Ostrava-město jsou jejich podíly v meziokresním srovnání viditelně menší – viz příslušné meziokresní srovnání.

Obyvatelstvo ve věku 65 a více let podle místa bydliště matky v době narození, pohlaví a věku v Moravskoslezském kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	v tom (%)		v tom věková skupina (%)			
		muži	ženy	65–69	70–74	75–79	80 a více
Počet obyvatel	188 956	39,6	60,4	34,7	25,3	18,1	21,9
v tom:							
narození v České republice	164 465	39,4	60,6	35,2	24,8	17,8	22,2
z toho:							
v obci bydliště	54 645	39,3	60,7	34,3	24,3	17,5	23,9
v jiné obci okresu	26 159	37,4	62,6	34,0	24,7	18,2	23,1
v jiném okrese kraje	27 472	37,8	62,2	34,8	25,0	17,6	22,6
v jiném kraji	39 524	41,8	58,2	37,8	25,5	18,3	18,4
narození v zahraničí	24 096	40,4	59,6	31,2	28,7	20,2	19,9
z toho ve Slovenské republice	16 506	43,6	56,4	32,8	29,9	20,7	16,7
nezjištěno	395	47,1	52,9	25,6	22,5	17,7	34,2

Při SLDB se v případě obyvatel s obvyklým pobytem v Moravskoslezském kraji zjišťoval i podíl „rodáků“, tj. osob, které se narodily ve stejné obci v jaké měly i současný obvyklý pobyt. V Moravskoslezském kraji byl zjištěn v průměru větší podíl rodáků (51,5 %), než tomu bylo obecně v celé České republice (zde jen 47,0 %). V případě obyvatel Moravskoslezského kraje 65letých a starších je podíl rodáků vcelku pochopitelně nižší než v celé populaci. I v této věkové kategorii je však stále 28,9 % osob, kteří obvykle bydlí v obci, ve které se kdysi narodily. Tento podíl je zhruba stejný jak u mužů, tak žen.

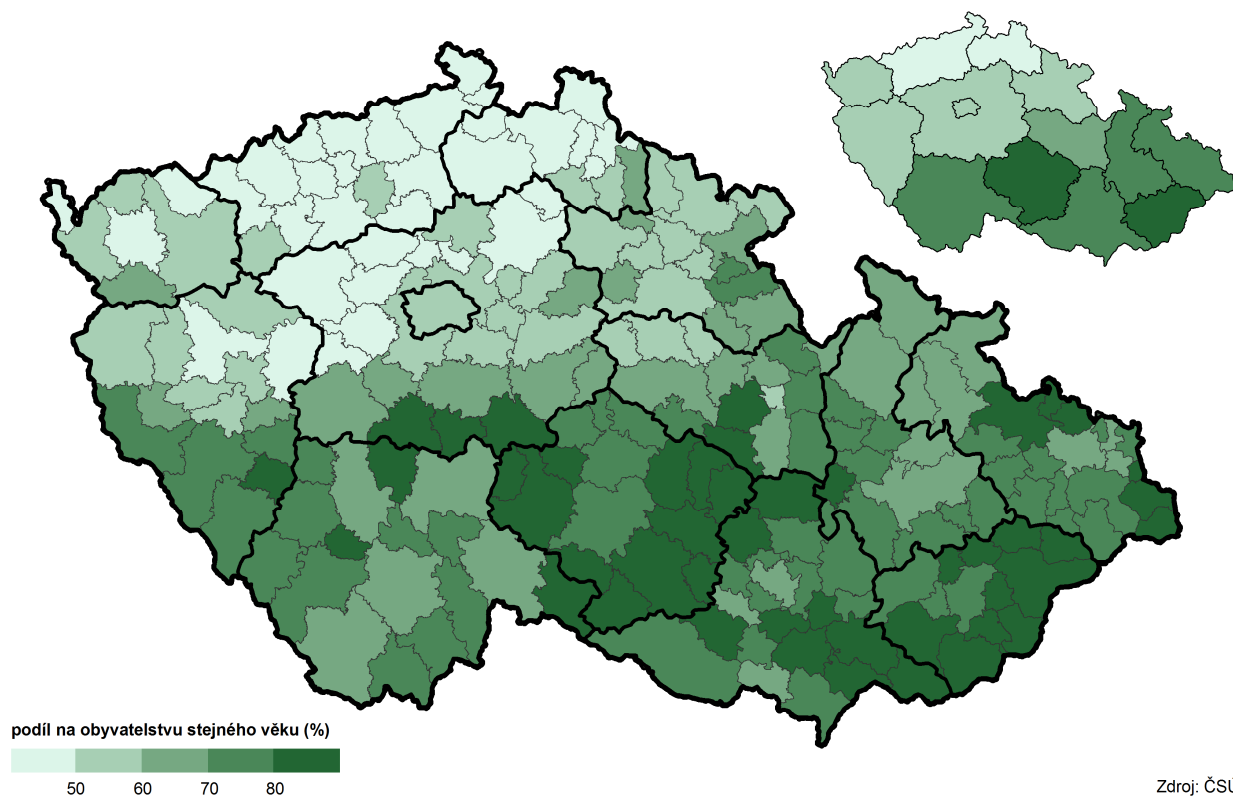
Obyvatelstvo ve věku 65 a více let podle místa bydliště matky v době narození, pohlaví a věku v okresech Moravskoslezského kraje

Zdroj: SLDB 2011

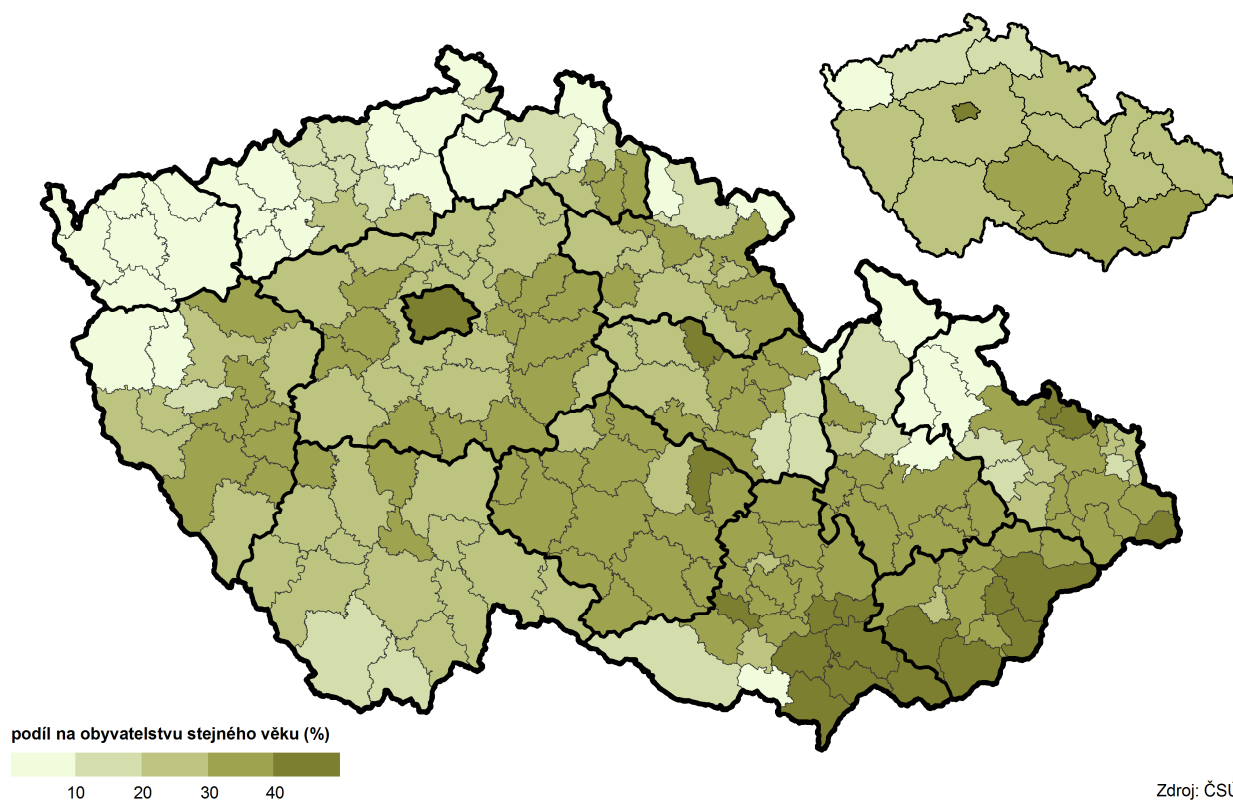
	Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	v tom okres					
		Bruntál	Frýdek-Místek	Karviná	Nový Jičín	Opava	Ostrava-město
Počet obyvatel	188 956	13 629	32 288	41 524	22 044	26 754	52 717
v tom (%):							
narození v České republice	87,0	78,0	90,1	82,6	90,5	92,1	87,0
z toho:							
v obci bydliště	28,9	3,8	34,0	22,4	26,9	38,2	33,6
v jiné obci okresu	13,8	1,5	24,0	18,7	17,7	20,1	2,2
v jiném okrese kraje	14,5	18,9	12,5	14,6	12,5	9,3	18,1
v jiném kraji	20,9	45,0	11,2	20,0	26,1	15,5	21,9
narození v zahraničí	12,8	21,7	9,6	17,2	9,4	7,8	12,8
z toho ve Slovenské republice	8,7	13,8	6,4	11,6	6,6	4,5	9,7
nezjištěno	0,2	0,3	0,3	0,2	0,1	0,2	0,2

Věřící obyvatelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011
(z osob s uvedeným vztahem k víře)

Rodáci ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011
(ze zjištěných hodnot)

Obecně je v celkové populaci nejvíce rodáků v okrese Opava (56,1 %) a Ostrava-město (54,8 %), nejnižší pak v okrese Bruntál (44,6 %) a Karviná (47,7 %). I z meziokresního srovnání rodáků v populaci nad 65 let věku je jejich podíl největší v okrese Opava (38,2 %), dále ale již následuje okres Frýdek-Místek (34,0 % seniorů-rodáků) a na druhém pólu je okres Bruntál, kde v případě obyvatel nad 65 let věku žije jen 3,8 % osob ve stejné obci, ve které se rovněž narodily.

Dlouhodobá migrace, stěhování

Moravskoslezský kraj je v posledních dvaceti letech znám poměrně masivním úbytkem obyvatel. Pro tento úbytek je rozhodující migrace obyvatel kraje a skutečnost, že se každoročně z kraje vystěhovává výrazně větší počet osob, než kterých se do kraje přistěhuje. Migrace osob nad 65 let věku – seniorů již není tak obvyklá jako v případě osob v mladších věkových skupinách. Některé důvody migrace (např. stěhování za zaměstnáním, životním partnerem apod.) jsou v tomto věku výrazně utlumeny. Obyvatelé 65letí a starší mají vedle obecných důvodů i své specifické důvody pro stěhování (mj. stěhování k dětem, do vhodnějších bytů, pečovatelských domů nebo původně rekreačních objektů). Zatímco počet seniorů, kteří se do Moravskoslezského kraje přistěhovávají, je v posledních deseti letech více méně konstantní v rozmezí 200 až 240 osob (výjimkou byl rok 2007 s 286 přistěhoválými osobami) a na počtu přistěhovaných celkem se podílí jen z cca 4–5 %, v případě osob stěhujících se mimo kraj je situace poněkud odlišná. Hlavně v posledních třech letech jejich počet až dvojnásobně převyšuje počet těch, co se do kraje přestěhovávají a i jejich podíl na celkovém počtu vystěhovaných se ustálil nad hodnotou 5 % a saldo migrace těchto osob – seniorů se tak v posledních letech dostalo na úroveň 150–200 osob. Ještě poněkud vyšší podíl je v kategorii osob nad 65 let věku v případě vnitrokrajského stěhování, kde se podíl této věkové kategorie na celkovém objemu stěhování pohybuje vcelku stabilně mezi 5–6 %.

Stěhování obyvatel kraje podle věku v letech 2005 až 2014

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	Přistěhovalí									
Celkem	4 983	5 201	7 350	6 591	4 833	4 458	4 057	4 369	4 417	4 805
z toho ve věku 65 a více let	218	224	286	202	198	196	220	205	210	243
v %	4,4	4,3	3,9	3,1	4,1	4,4	5,4	4,7	4,8	5,1
v tom ve věku:										
65–69 let	59	64	74	61	56	47	66	62	76	77
70–74 let	45	39	60	39	34	31	51	36	46	58
75–79 let	37	46	56	41	36	48	26	38	30	38
80–84 let	37	44	53	25	42	38	42	28	30	36
85–89 let	26	26	27	27	26	28	28	31	16	25
90 a více let	14	5	16	9	4	4	7	10	12	9
	Vystěhovalí									
Celkem	6 657	6 404	7 448	6 661	7 708	8 417	6 572	7 019	7 506	7 843
z toho ve věku 65 a více let	273	291	287	287	280	340	346	358	417	405
v %	4,1	4,5	3,9	4,3	3,6	4,0	5,3	5,1	5,6	5,2
v tom ve věku:										
65–69 let	70	74	95	93	86	128	100	132	148	148
70–74 let	81	64	60	57	55	62	80	77	96	104
75–79 let	48	60	54	66	56	56	58	52	68	59
80–84 let	60	58	44	44	51	58	56	52	57	42
85–89 let	9	23	24	23	23	28	42	39	30	36
90 a více let	5	12	10	4	9	8	10	6	18	16
	Přírůstek (úbytek) stěhováním									
Celkem	-1 674	-1 203	-98	-70	-2 875	-3 959	-2 515	-2 650	-3 089	-3 038
z toho ve věku 65 a více let	-55	-67	-1	-85	-82	-144	-126	-153	-207	-162
v tom ve věku:										
65–69 let	-11	-10	-21	-32	-30	-81	-34	-70	-72	-71
70–74 let	-36	-25	-	-18	-21	-31	-29	-41	-50	-46
75–79 let	-11	-14	2	-25	-20	-8	-32	-14	-38	-21
80–84 let	-23	-14	9	-19	-9	-20	-14	-24	-27	-6
85–89 let	17	3	3	4	3	-	-14	-8	-14	-11
90 a více let	9	-7	6	5	-5	-4	-3	4	-6	-7

Úmrtnost, příčiny smrti, naděje dožití

S rostoucím věkem se častěji vyskytují vážná onemocnění, jež jsou převážnou příčinou úmrtí. V posledním desetiletí umírá v Moravskoslezském kraji zhruba 13 tisíc osob a až tři čtvrtiny z nich jsou osoby v době úmrtí 65letí a starší. Podíl obyvatel kraje umírajících v poproduktivním věku na celkovém počtu úmrtí se v posledních letech poněkud zvyšuje. Před deseti lety se tento podíl pohyboval jen těsně nad 70 %, v posledních třech letech se postupně zvýšil až na 77,3 % v roce 2014. Ze struktury počtu úmrtí podle pětiletých věkových skupin je patrné, že největší podíl obyvatel umírá ve věkové skupině 80–84 let. Jestliže v případě celkové populace umírá ročně pravidelně více mužů než žen, tak v případě obyvatel kraje 65letých a starších se tento poměr otáčí a v této věkové kategorii naopak pravidelně ročně umírá více žen než mužů. Muži mají větší úmrtnost než ženy v mladších věkových skupinách.

Zemřelí ve věku 65 a více let podle věku v letech 2005 až 2014

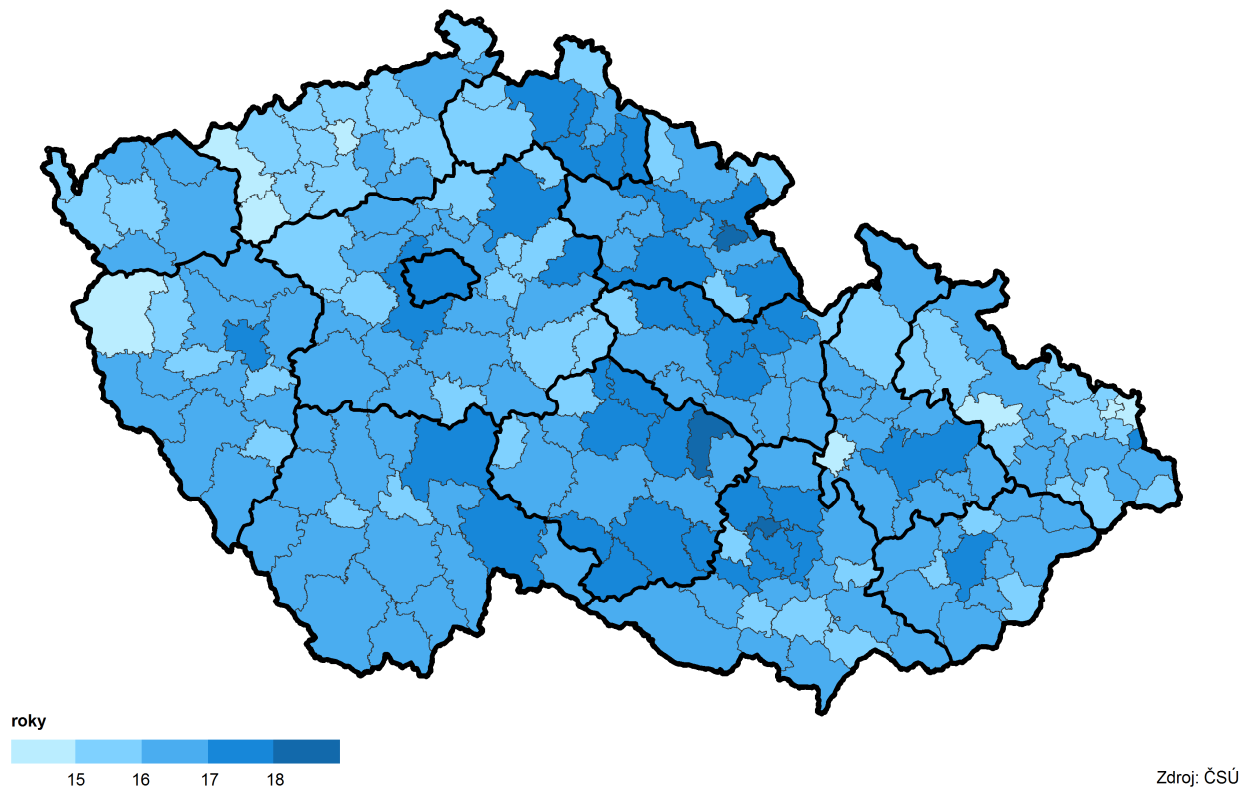
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zemřelí ve věku 65 a více let	9 199	8 972	9 071	9 320	9 701	9 786	9 884	9 831	10 127	10 134
v tom (%):										
muži	43,9	44,6	45,0	45,7	44,7	45,6	45,4	45,1	45,6	46,0
ženy	56,1	55,4	55,0	54,3	55,3	54,4	54,6	54,9	54,4	54,0
v tom ve věku (%):										
65–69 let	13,6	13,7	14,5	14,8	14,7	14,4	14,5	14,5	15,0	14,9
70–74 let	17,4	16,5	15,8	15,6	14,1	14,8	15,6	15,5	16,4	16,4
75–79 let	22,2	22,0	20,4	20,8	19,8	18,9	18,4	17,1	15,8	16,9
80–84 let	24,6	24,1	24,0	22,9	22,3	21,8	21,9	22,2	21,5	19,6
85–89 let	11,5	13,7	16,2	17,6	20,1	20,4	20,2	19,7	19,2	18,8
90 a více let	10,7	10,2	9,1	8,4	9,0	9,6	9,5	11,0	12,1	13,3

Příčinou smrti zhruba poloviny všech zemřelých v Moravskoslezském kraji jsou každoročně nemoci oběhové soustavy a za další přibližně čtvrtinu úmrtí mohou zhoubné novotvary. Tyto dvě skupiny nemocí samy způsobují rozhodující část všech úmrtí (cca 75 %), takže se z tohoto pohledu jeví jako největší zdravotní problém. Obě skupiny nemocí zahrnují řadu konkrétních diagnóz. V případě nemocí oběhové soustavy je nejčastější konkrétní příčinou smrti ischemická choroba srdeční, tj. zejména akutní ve smyslu srdečního infarktu, či chronická. Zhoubné nádory mají ještě různorodější diagnózy, nicméně nejčastěji vedou ke smrti nádory plic, tlustého střeva, prsu či prostaty. Obecně řečeno vliv rakoviny a infarktu na úmrtí s rostoucím věkem roste. V seniorském věku se zejména vliv nemocí oběhové soustavy na úmrtí zvyrazňuje. To lze např. dokumentovat na údajích z roku 2014, kdy na nemoci oběhové soustavy připadalo v Moravskoslezském kraji 46,8 % úmrtí, ale v případě obyvatel kraje nad 65 let věku se již tento typ nemocí podílí na úmrtích z 52,7 %. Zhoubné novotvary se v celkové populaci na úmrtích podílely z 25,0 %, v případě věkové skupiny obyvatel nad 65 let věku byl tento podíl poněkud nižší (23,0 %).

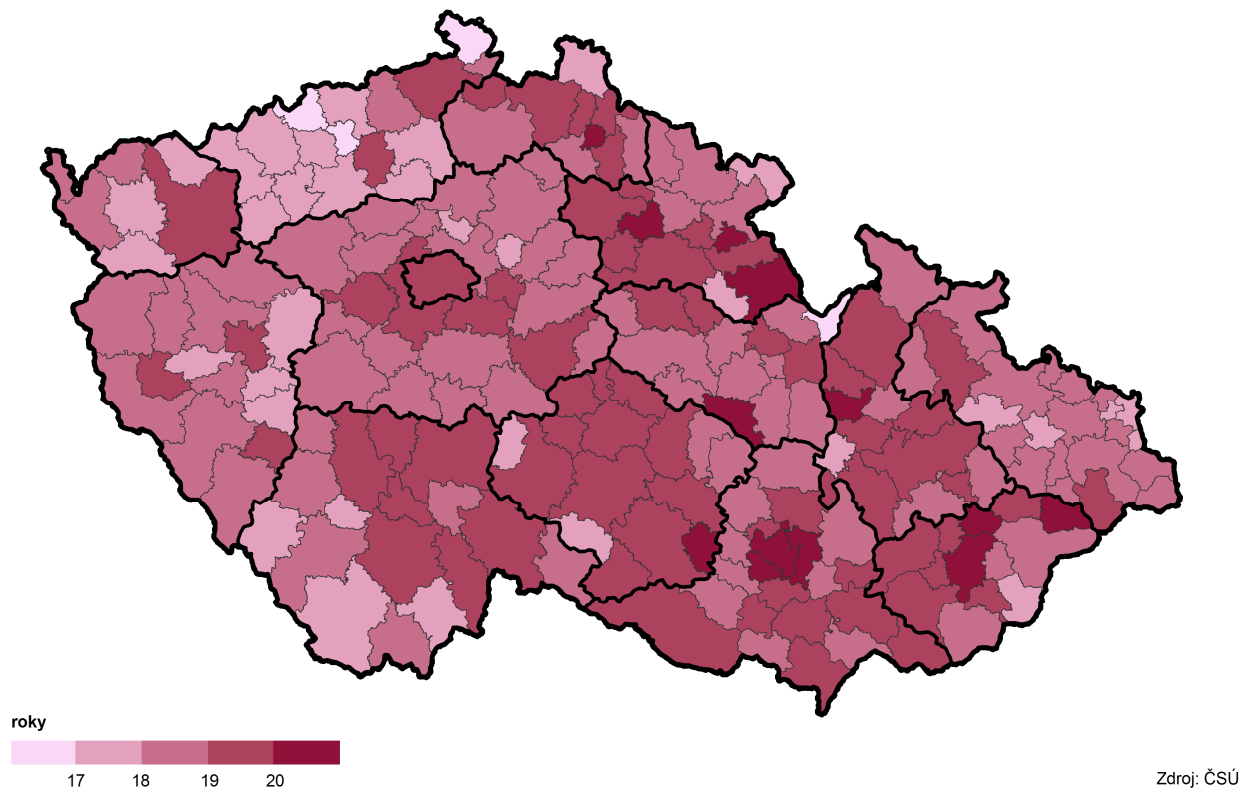
Zemřelí podle věku, příčin smrti a velikostních skupin obcí v roce 2014

	Celkem	v tom s počtem obyvatel								
		do 199	200–499	500–999	1 000– –1 999	2 000– –4 999	5 000– –19 999	20 000– –49 999	50 000– –99 999	100 000 a více
Zemřelí	13 117	28	202	507	1 092	1 379	1 871	1 966	2 759	3 313
z toho ve věku 65 a více let	10 134	19	152	385	843	1 077	1 479	1 511	2 084	2 584
v %	77,3	67,9	75,2	75,9	77,2	78,1	79,0	76,9	75,5	78,0
v tom ve věku:										
65–69 let	1 510	1	28	57	105	146	205	240	311	417
70–74 let	1 667	-	31	42	144	185	233	231	394	407
75–79 let	1 709	4	33	70	128	179	247	224	405	419
80–84 let	1 991	9	30	90	190	209	289	298	402	474
85–89 let	1 906	4	17	84	165	215	283	294	344	500
90 a více let	1 351	1	13	42	111	143	222	224	228	367
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (%):										
novotvary	23,0	21,1	23,0	20,5	22,5	23,9	22,3	21,3	24,7	23,3
nemoci oběhové soustavy	52,7	68,4	48,0	53,0	51,5	51,8	55,4	53,9	54,8	49,8
nemoci dýchací soustavy	7,2	5,3	15,8	9,1	7,7	6,8	6,4	6,6	7,2	7,5
vnější příčiny	2,4	0,0	0,7	3,1	3,1	2,4	1,8	2,6	1,7	3,0

Naděje dožití mužů ve věku 65 let podle SO ORP v období 2010–2014

Naděje dožití žen ve věku 65 let podle SO ORP v období 2010–2014

Obecně se nejčastěji umírá ve zdravotnických zařízeních s lůžkovou péčí – v Moravskoslezském kraji v roce 2014 zde bylo evidováno 62,4 % všech úmrtí. Více jak pětina úmrtí byla v kraji ve stejném roce zaznamenána doma a 7,2 % v zařízeních sociálních služeb. Obdobně jsou místa úmrtí rozložena i v případě obyvatel kraje v poproduktivním věku. Jednotlivé podíly se však přece jen liší. Ve zdravotnických zařízeních bylo v této věkové kategorii zaznamenáno 64,6 % úmrtí (+2,2 procentního bodu), zařízeních sociálních služeb 8,8 % (+1,6 procentního bodu) a naopak relativně méně úmrtí proběhlo doma – jen 21,9 % (–1,4 procentního bodu). Typické jsou rozdíly mezi muži a ženami ve věku 65 a více let v případě sledování místa jejich úmrtí. Oproti mužům, jichž např. v roce 2014 zemřelo v zařízeních sociálních služeb Moravskoslezského kraje jen 4,9 % z celkového počtu úmrtí, podíl úmrtí žen v těchto zařízeních byl 12,1 %. Naopak ve zdravotnických zařízeních s lůžkovou péčí byl podíl zemřelých žen 62,8 % významně nižší než obdobný podíl zemřelých mužů (66,7 %). Projevuje se zde větší průměrná délka života žen, které hlavně v posledních letech života častěji než muži dožívají právě v zařízeních sociálních služeb. Z hlediska velikosti obce kde měl zemřelý své bydliště je patrné, že ve větších městech (nad 5 000 obyvatel) se relativně častěji umírá v zařízeních sociálních služeb, naopak méně často doma.

Zemřelí podle místa úmrtí a velikostních skupin obcí v roce 2014

	Celkem	v tom podle místa úmrtí (%)							
		doma	ve zdrav. zařízení lůžkové péče	ve zdrav. zařízení poskyt. jiné formy zdr. péče	na ulici, veřejném místě	při převozu do zdrav. zařízení	v zařízení sociálních služeb	jinde	nezjištěno
Zemřelí	13 117	23,3	62,4	1,4	1,9	0,3	7,2	1,5	1,9
z toho ve věku 65 a více let	10 134	21,9	64,6	1,4	0,9	0,2	8,8	0,5	1,7
v tom muži	4 666	22,7	66,7	1,5	1,3	0,2	4,9	0,8	1,8
ženy	5 468	21,1	62,8	1,3	0,5	0,3	12,1	0,3	1,5
v tom podle velikosti obce:									
do 199 obyvatel	19	26,3	68,4	-	-	-	5,3	-	-
200–499 obyvatel	152	23,7	70,4	1,3	0,7	0,7	2,6	-	0,7
500–999 obyvatel	385	24,9	66,0	0,8	0,5	-	5,7	0,8	1,3
1 000–1 999 obyvatel	843	28,6	61,4	0,8	0,4	0,2	7,7	0,4	0,5
2 000–4 999 obyvatel	1 077	29,2	61,2	1,0	0,9	0,3	5,5	0,4	1,5
5 000–19 999 obyvatel	1 479	21,5	64,2	1,1	0,8	0,5	9,7	0,7	1,5
20 000–49 999 obyvatel	1 511	18,6	65,3	0,9	0,9	0,2	10,7	0,5	3,0
50 000–99 999 obyvatel	2 084	21,3	65,1	1,5	0,9	0,2	9,1	0,5	1,4
100 000 a více obyvatel	2 584	18,6	65,9	2,2	1,1	0,2	9,5	0,7	1,8

Projekce obyvatelstva

Stárnutí obyvatel se stává tématem, který je v posledních letech předmětem diskusí, odborných pojednání a podobných aktivit nejen demografů, ale i gerontologů, sociologů, lékařské odborné společnosti, ale i ekonomů. Demografické stárnutí je skutečností, a že se nejedná o přechodný jev dokumentuje mimo jiné Českým statistickým úřadem zpracovaná projekce obyvatelstva v krajích České republiky do roku 2050.

Pro Moravskoslezský kraj je hlavním výstupem této projekce očekávaný pokles počtu obyvatel až pod jeden milión v roce 2050. Od roku 2020 do roku 2050 by měl kraj výhledově přijít o více jak 200 tisíc obyvatel. V případě obyvatel kraje v poproduktivním věku je však očekávaná situace zásadně jiná. Absolutní počty těchto osob by v následujících desetiletích měly meziročně narůstat a tím pochopitelně ještě výrazněji porostou i podíly této věkové kategorie obyvatel kraje na celkové populaci. Již v roce 2020 je očekáván více jak pětinný podíl skupiny obyvatel kraje nad 65 let na celkovém počtu obyvatel a tento podíl bude postupně růst až na zhruba třetinový. Oproti prognózovanému úbytku kraje od roku 2014 do roku 2050 o 231,7 tis. osob se naopak ve věkové skupině 65 a více let počet obyvatel očekávaně zvýší o téměř 110 tisíc osob. Průměrný věk obyvatel kraje se tak do roku 2050 zvýší až o 10 let a bude se pohybovat kolem 50 let a index stáří (poměr poproduktivní složky obyvatel k předproduktivní) se oproti roku 2014, kdy činí 118,9 %, rapidně zvýší až na 270 % ve výhledovém roce 2050. S tím souvisí především očekávaná změna podílu produktivní složky obyvatel kraje ze současných 67,7 % na v roce 2050 projektovaných cca 55 %. V kombinaci se skutečností, že prognóza vývoje obyvatel očekává především růst podílu složek obyvatel kraje starších 80 let věku na úkor „mladších“ složek poproduktivního věku (65 až 79 let), je nutno celou společnost postupně na tento fakt připravit.

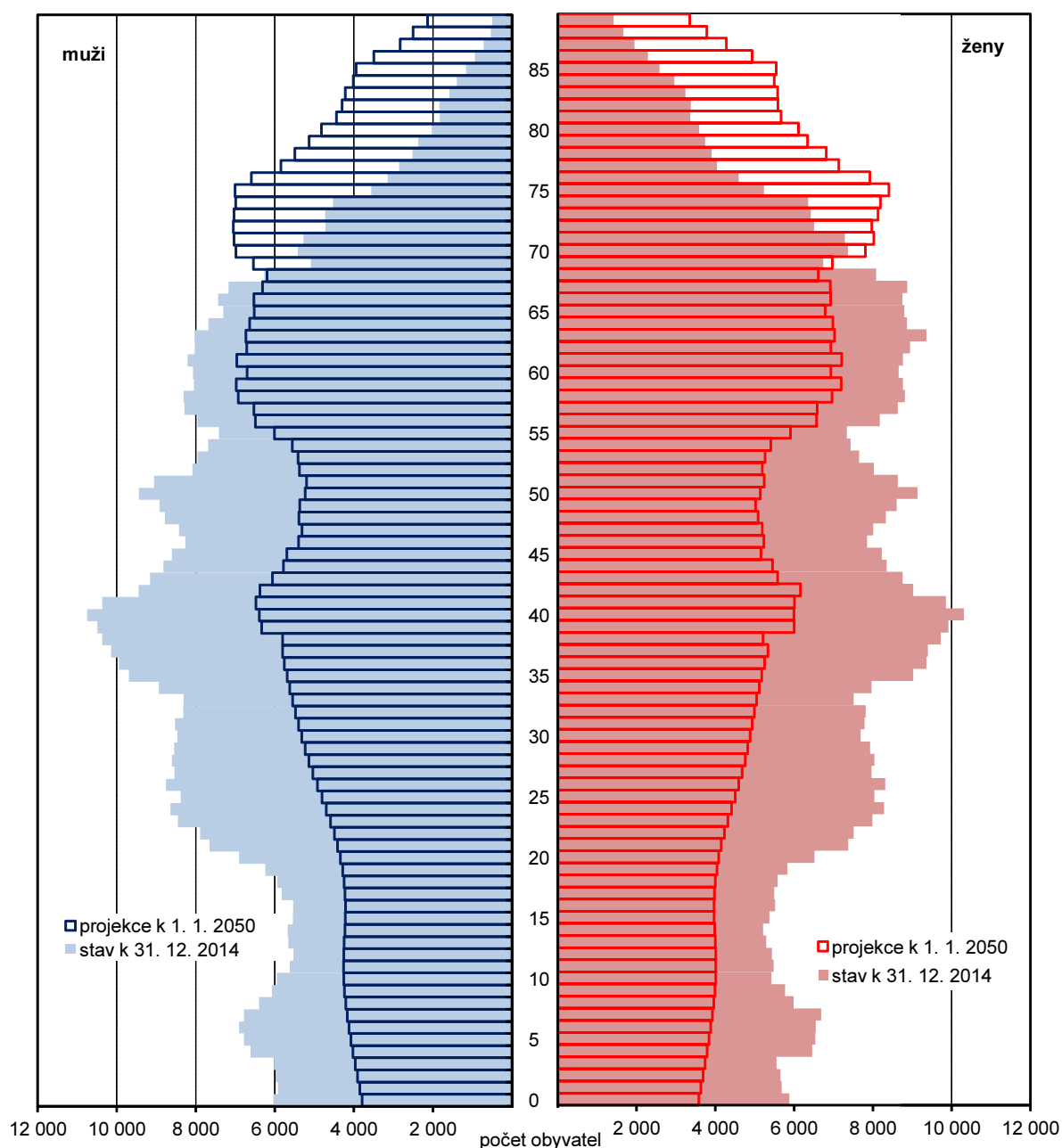
Věková struktura obyvatelstva podle projekce

Zdroj: CSU, Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 (130052-14)

	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Obyvatelstvo celkem (k 1. 1.)	1 188 875	1 161 253	1 130 292	1 096 249	1 060 192	1 023 237	985 947
z toho ve věku 65 a více let	241 867	262 426	279 371	291 993	308 099	323 008	323 327
v %	20,3	22,6	24,7	26,6	29,1	31,6	32,8
v tom ve věku (%):							
65–69 let	32,1	27,2	25,3	24,1	25,4	24,7	20,5
70–74 let	27,5	26,7	23,4	22,4	21,3	22,7	23,3
75–79 let	20,3	21,7	21,9	19,8	19,0	18,3	20,6
80–84 let	11,1	14,5	16,3	17,1	15,5	15,2	15,5
85–89 let	6,2	6,6	9,1	10,9	11,5	10,8	11,4
90 a více let	2,8	3,3	4,0	5,8	7,3	8,3	8,7

Poznámka: Základní výsledky projekce jsou ve větším detailu uvedeny v tabulkové příloze.

Současné a předpokládané věkové složení obyvatelstva Moravskoslezského kraje

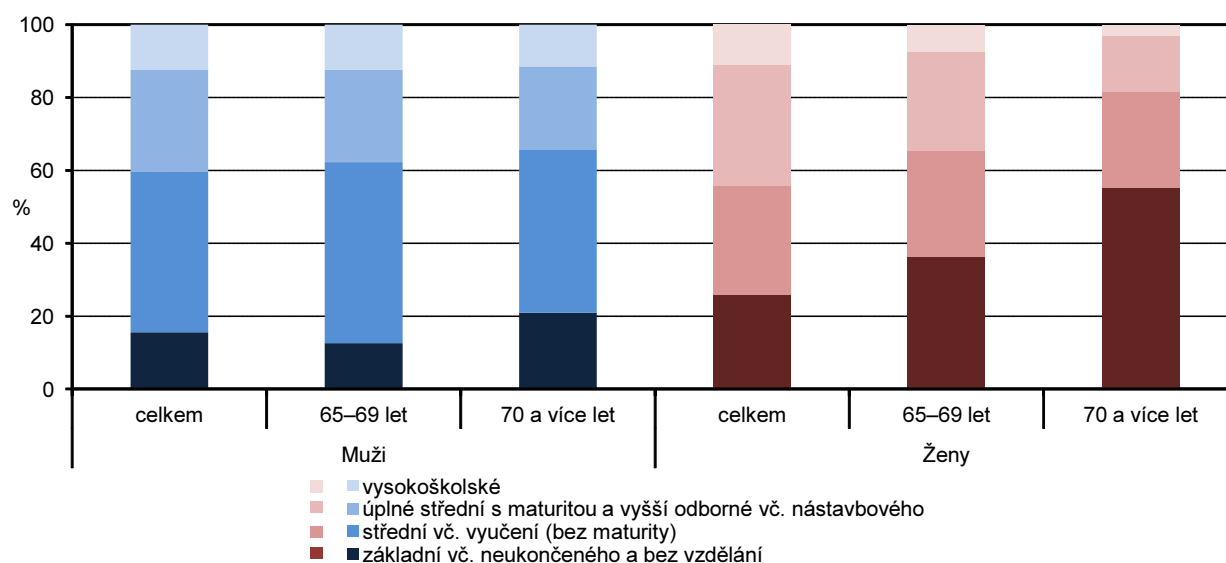
2. Vzdělanost a ekonomická aktivita seniorů

Vzdělanost

Dosažená úroveň vzdělání patří mezi základní charakteristiky sloužící k posuzování kulturní úrovně a kvality lidského kapitálu u různých skupin obyvatelstva, tedy i seniorů. Sčítání lidu je přitom na území České republiky jediným zdrojem dat o dosaženém vzdělání za celou (dospělou) populaci, navíc s možností kombinovat je s dalšími údaji za osoby. Údaje o vzdělání osoby nejsou vedeny v žádném registru obyvatel. Každoroční statistiky školství a vzdělávání poskytují přehled o současných studentech a absolventech různých typů škol, ovšem proces vzdělávání a výslednou úroveň vzdělání jednotlivce v nich zachytit nelze. Při sčítání 2011 vyplňovaly údaj o nejvyšším ukončeném vzdělání všechny osoby 15leté a starší.

Obyvatelstvo Moravskoslezského kraje ve věku 15 a více let podle pohlaví a nejvyššího ukončeného vzdělání podle SLDB 2011^{*)}

Zdroj: SLDB

^{*)} Struktura je bez nezjištěného vzdělání

Porovnáme-li seniory v Moravskoslezském kraji se skupinou obyvatel, za něž jsou zjišťovány údaje o nejvyšším ukončeném vzdělání (tj. 15leté a starší), zjistíme, že platí nepřímá úměra mezi věkem a dosaženým vzděláním – tedy čím starší populace, tím méně je v ní zastoupeno vyšší vzdělání a tím větší podíl v ní zaujímá vzdělání základní. Podíl vysokoškolsky vzdělaných seniorů činí 7,1 %, zatímco v celkové populaci je to 11,2 %. Stejně tak je to u obyvatel se středním vzděláním s maturitou a s vyšším odborným vzděláním, kde podíl u starších osob je nižší než v celé populaci – 20,6 %, resp. 29,4 %. V případě středního vzdělání bez maturity se podíly téměř srovnávají – 33,9 % u seniorů a 35,1 % u obyvatel ve věku 15 let a více. Takže jedinou úrovní vzdělání, ve které mají vyšší podíl senioři, je základní vzdělání, vč. neukončeného s 35,0 % proti 19,6 % u obyvatel celkem. Pro úplnost je třeba uvést, že množství osob, u nichž zůstalo při sčítání 2011 vzdělání nezjištěno, bylo výrazně vyšší než v předchozích sčítáních a přesáhlo 4 % z populace 15letých a starších (u seniorů to bylo 2,6 %). Naopak zastoupení osob bez vzdělání mezi obyvatelstvem i seniory není početně významné (do 1 %) a je víceméně dlouhodobě konstantní (skupina tzv. nevzdělatelných osob).

Rozdílná úroveň nejvyššího ukončeného vzdělání seniorů v kraji je patrná také z hlediska pohlaví. Zatímco ženy dosáhly v téměř polovině případů pouze základního vzdělání, popř. nemají vzdělání žádné, u mužů je to méně než pětina. V případě vyšších úrovní vzdělání je pak obecně podíl mužů vyšší než u žen. V Moravskoslezském kraji má vysokoškolské vzdělání 11,5 % mužů-seniorů a 4,2 % žen-seniorek. Nižší podíl vysokoškolského vzdělání u starší generace žen je dán tehdejšími životními strategiemi, kdy se ženy dříve vdávaly a měly děti, zatímco dnešní mladá generace žen zakládá rodinu v pozdějším věku. Tehdejší společnost nebyla tak nakloněna vzdělávání žen, jako je tomu dnes a žena na vysoké škole (u dnes nejstarší generace) byla spíše výjimkou než pravidlem. Další neopomenutelná skutečnost, která znevýhodňuje postavení žen oproti mužům v této věkové kategorii je, že ženy se dožívají vyššího věku

a právě mezi nejstaršími ročníky žen je běžné pouze základní vzdělání. Nejstarší ženy, které bývají nositelkami spíše základního vzdělání, jsou zde zastoupeny v hojnější míře.

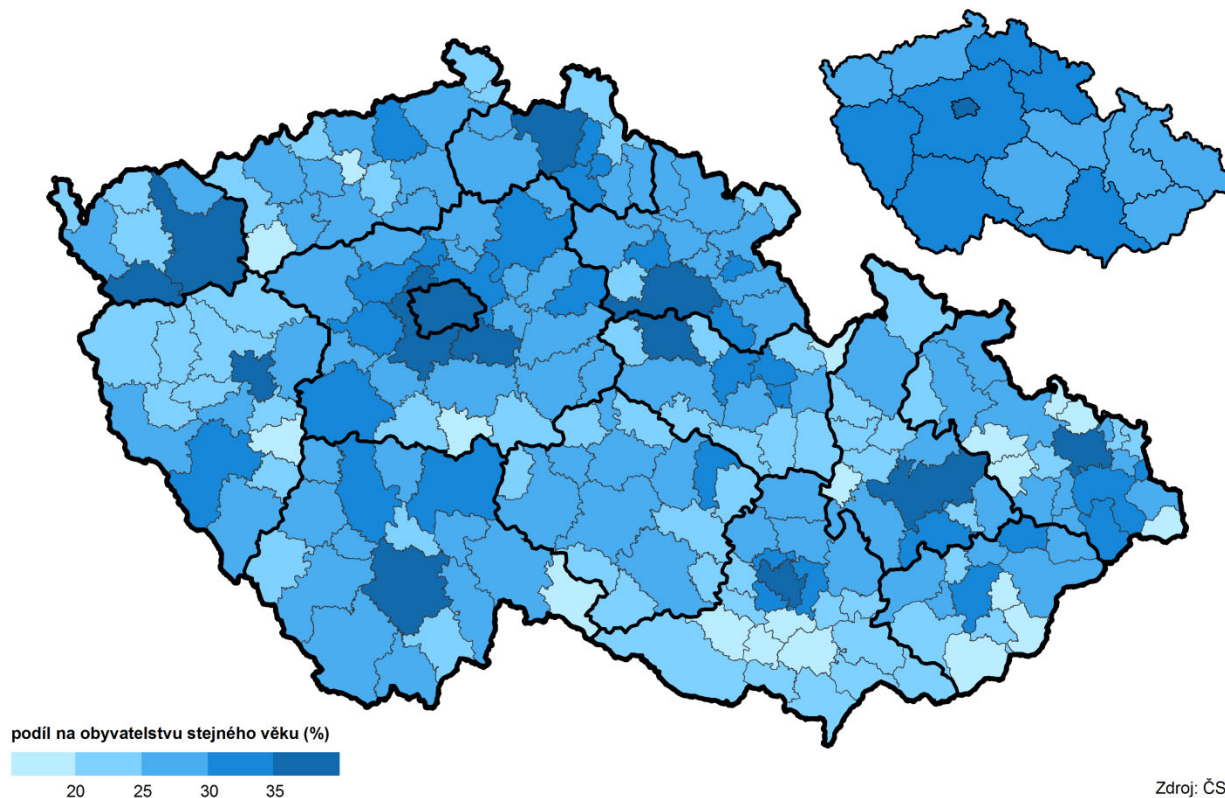
Obyvatelstvo ve věku 65 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání, pohlaví a věku v Moravskoslezském kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	v tom (%)		v tom věková skupina (%)			
		muži	ženy	65–69	70–74	75–79	80 a více
Počet obyvatel	188 956	39,6	60,4	34,7	25,3	18,1	21,9
v tom:							
bez vzdělání	1 530	19,7	80,3	21,4	18,4	24,2	35,9
základní vč. neukončeného	66 075	19,1	80,9	24,6	23,1	21,2	31,2
střední vč. vyučení (bez maturity)	64 047	53,2	46,8	38,2	26,8	16,9	18,1
úplné střední s maturitou	32 366	44,5	55,5	43,3	28,0	15,2	13,6
nástavbové a vyšší odborné	6 634	45,7	54,3	45,1	26,2	14,9	13,8
vysokoškolské	13 406	64,3	35,7	45,7	23,5	16,7	14,1
nezjištěno	4 898	36,5	63,5	28,7	23,4	17,5	30,5

V podstatě shodná situace nastává, pokud hodnotíme vzdělanost seniorů podle jednotlivých pětiletých věkových skupin. S rostoucím věkem vzrůstá podíl osob s pouze základním vzděláním na úkor vyšších stupňů vzdělání, především úplného středního a vysokoškolského. Rovněž příčina, tedy vyšší naděje dožití žen, které jsou hlavními nositelkami základního vzdělání, je stejná. Základní vzdělání tak má čtvrtina obyvatel ve věku 65 až 69 let, zatímco u 80letých a starších to je již téměř polovina osob. Opačný poměr podílů, tedy vyšší u 65 až 69letých než u osob starších 80 let, platí u všech ostatních úrovní vzdělání. Tak např. u středního vzdělání s maturitou a s vyšším odborným vzděláním je pokles z 25,9 % na 12,8 % u nejstarších seniorů, v případě vysokoškoláků pak z 9,3 % na 4,6 %.

Obyvatelstvo se středoškolským s maturitou a vyšším vzděláním ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Srovnáme-li vzdělanostní strukturu seniorů v Moravskoslezském kraji s obdobnými údaji za celou ČR a ostatní kraje, lze konstatovat, že se výrazně neliší. Samozřejmě však existují drobné rozdíly. Patrný je

vyšší podíl osob se základním vzděláním či bez vzdělání, který činí v kraji 35,8 %, a je tak o 5,3 procentních bodů vyšší než republikový průměr. Mezi všemi kraji republiky je pak třetí nejvyšší (za Zlínským krajem a Vysočinou). Velmi výrazně se od ostatních regionů svou vzdělanostní strukturou odlišuje především Praha. Hlavní město představuje nejvýznamnější centrum vysokého školství a sídlo dalších vzdělávacích institucí, koncentruje se zde množství specializovaných a vysoce kvalifikovaných pracovních pozic. To se ve struktuře obyvatelstva projevuje vysokým zastoupením osob s vyššími stupni dosaženého vzdělání. Více než polovina obyvatel Prahy starších 65 let mají alespoň úplné střední vzdělání s maturitou anebo vyšší, zatímco v ostatních krajích se podíl takto vzdělaných osob pohybuje kolem republikového průměru (32,2 %).

Jestliže se Praha liší v rámci celé ČR, pak podobně je na tom Ostrava v rámci Moravskoslezského kraje. Oproti ostatním okresům v kraji je zde vyšší podíl středoškolsky vzdělaných seniorů s maturitou a vyšším odborným vzděláním (24,0 %) a osob s vysokoškolským diplomem (10,4 %), na druhou stranu pak nižší podíl seniorů se základním vzděláním a bez vzdělání (30,4 %). Nejvyšší zastoupení osob s posledně zmíněným vzděláním (kolem 39 %) je v okresech Opava, Bruntál a Karviná.

Míra ekonomické aktivity podle pohlaví a věku (SLDB)

Jedním ze zdrojů informací o ekonomické aktivitě je Sčítání lidu, domů a bytů. Ekonomicky aktivní byly všechny osoby představující pracovní sílu – zaměstnaní (pracující) a nezaměstnaní. Mezi zaměstnané patřily všechny osoby ve věku 15 a více let, které byly v rozhodný okamžik sčítání v placeném zaměstnání jako zaměstnanci, patřily mezi sebezaměstnané (zaměstnavatelé, samostatně činní, členové produkčních družstev) nebo pomáhající členy rodiny. Zahrnuti byli rovněž pracující důchodci, pracující studenti a učni a ženy na mateřské dovolené). Jako nezaměstnané se měly označit všechny osoby ve věku 15 a více let, které byly v rozhodný okamžik sčítání bez práce, hledaly aktivně práci a byly připraveny k nástupu do práce. Ekonomicky neaktivní osoby byli nepracující důchodci, ostatní nepracující osoby s vlastním zdrojem obživy, nepracující žáci, studenti a učni, osoby v domácnosti, děti předškolního věku a ostatní závislé osoby.

Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity, pohlaví a věku v Moravskoslezském kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho ve věku				Osoby ve věku 65 a více let podle pohlaví	
		60–64	65 a více	v tom		muži	ženy
				65–69	70 a více		
Počet obyvatel	1 205 834	85 079	188 956	65 561	123 395	74 813	114 143
v tom podle ekonomické aktivity:							
ekonomicky aktivní	575 689	18 502	7 324	4 814	2 510	4 456	2 868
v tom:							
zaměstnaní	504 301	16 878	7 324	4 814	2 510	4 456	2 868
z toho pracující důchodci	20 433	8 203	6 503	4 321	2 182	3 955	2 548
nezaměstnaní	71 388	1 624	x	x	x	x	x
ekonomicky neaktivní	574 138	63 719	177 414	58 382	119 032	67 553	109 861
nepracující důchodci	282 950	63 356	176 928	58 204	118 724	67 446	109 482
ostatní s vlastním zdrojem obživy	18 836	191	196	75	121	72	124
nezjištěno	56 007	2 858	4 218	2 365	1 853	2 804	1 414

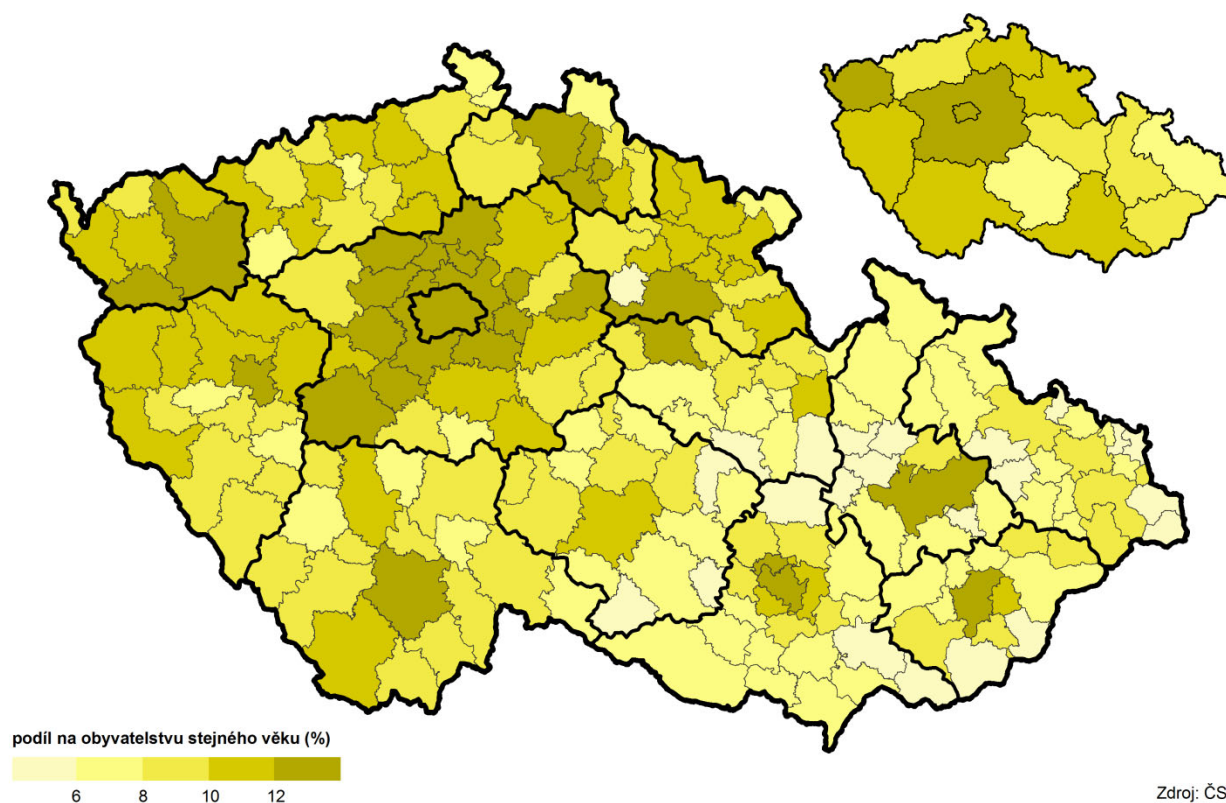
Vývoj počtu ekonomicky aktivního obyvatelstva souvisí s vývojem věkové struktury obyvatelstva, je ovlivněn hospodářskou situací země a dalšími faktory ovlivňujícími zaměstnanost obyvatel. Od roku 1991 míra ekonomické aktivity celé populace klesá, v poslední dekádě již jen nepatrně. V roce 2011 dosáhla celková míra ekonomické aktivity v Moravskoslezském kraji hodnoty 59,2 % (z populace se zjištěnou ekonomickou aktivitou). Na celkovém poklesu počtu ekonomicky aktivních se výrazně podílely nejmladší věkové skupiny, u kterých se projevila zejména delší příprava na povolání, což způsobuje pozdější nástup do prvního zaměstnání, tj. do vyššího věku zůstávají v kategorii ekonomicky neaktivních. Naproti tomu mírně vzrostla míra ekonomické aktivity ve starších věkových skupinách, což souvisí s pozdějším odchodem do důchodu, a to i navzdory zvyšujícímu se počtu osob odcházejících do předčasného důchodu.

Přibližně polovinu populace se zjištěnou ekonomickou aktivitou v Moravskoslezském kraji k datu sčítání představuje 575 689 ekonomicky aktivních osob, v tom bylo 309 968 (53,8 %) mužů a 265 721 (46,2 %) žen. Z ekonomicky aktivních celkem bylo 87,6 % osob zaměstnaných a 12,4 % nezaměstnaných, přičemž vyšší byla zaměstnanost mužů. V případě starších osob se jednotlivé podíly na celkovém počtu obyvatel dané věkové kategorie se zjištěnou ekonomickou aktivitou výrazně snižují – u 60 až 64letých je 22,5 % ekonomicky aktivních, z nichž zaměstnaných je 91,2 % osob a na nezaměstnané připadá 8,8 %. U 65letých

a starších je podíl ekonomicky aktivních osob ještě menší, a to 4,0 % – pokud tuto kategorii prozkoumáme ještě podrobněji, pak 65 až 69letí jsou ekonomicky aktivní ještě v 7,6 % případů, zatímco 70letí a starší už jen ve 2,1 %. Naprostá většina z ekonomicky aktivních seniorů 65+ byli pracující důchodci (88,8 %).

Ekonomicky neaktivních celkem bylo v kraji 574 138 osob, v tom bylo 329 750 (57,4 %) žen. Z ekonomicky neaktivních téměř polovinu (282 950 osob) představovali nepracující důchodci (v případě mužů 45,1 % a u žen 52,4 %). Se zvyšujícím se věkem podíl nepracujících důchodců na ekonomicky neaktivních pochopitelně roste – už u 60–64letých činí 99,4 %, u 65letých a starších dokonce 99,7 %.

Zaměstnanost seniorů ve věku 65–69 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: ČSÚ

V roce 2011 bylo sečteno v Moravskoslezském kraji 7 324 zaměstnaných 65letých a starších osob, což představovalo zhruba 4 % z populace této věkové kategorie. V tomto počtu zaměstnaných seniorů převažovali muži (60,8 %). Jelikož je žen-seniorek jeden a půlkrát více než mužů-seniorek, intenzita zaměstnanosti u mužů je ještě výraznější – téměř každý šestnáctý muž starší 65 let pracoval, z žen pak každá devětatřicátá.

Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, pohlaví a věku v Moravskoslezském kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho ve věku				Osoby ve věku 65 a více let podle pohlaví	
		60–64	65 a více	v tom		muži	ženy
				65–69	70 a více		
Zaměstnaní celkem	504 301	16 878	7 324	4 814	2 510	4 456	2 868
v tom (%):							
zaměstnanci	81,0	66,3	44,4	47,7	38,1	42,6	47,2
zaměstnavatelé	3,3	7,6	8,9	9,4	7,9	9,6	7,8
osoby pracující na vlastní účet	10,0	15,3	23,6	22,9	24,9	27,6	17,4
členové produkčních družstev	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1
pomáhající rodinní příslušníci	0,4	0,7	1,5	1,4	1,8	1,2	2,1
nezjištěno	5,2	10,0	21,4	18,5	27,0	18,8	25,5

S ohledem na postavení v zaměstnání méně než polovina zaměstnaných seniorů (44,3 %) byla v postavení zaměstnance. Více než pětina zaměstnaných (23,6 %) byly osoby pracující na vlastní účet a 8,9 % působilo

v postavení zaměstnavatele. Srovnáme-li tyto hodnoty se strukturou zaměstnaných osob celkem, popř. s kategorií 60 až 64 let, zjistíme, že s rostoucím věkem klesá podíl zaměstnaných v postavení zaměstnance, a to na úkor osob pracujících na vlastní účet či zaměstnavatelů. Nicméně je třeba na tomto místě zmínit vysoký podíl nezjištěných údajů především u seniorů (21,4 %).

Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti, podle pohlaví a věku v Moravskoslezském kraji

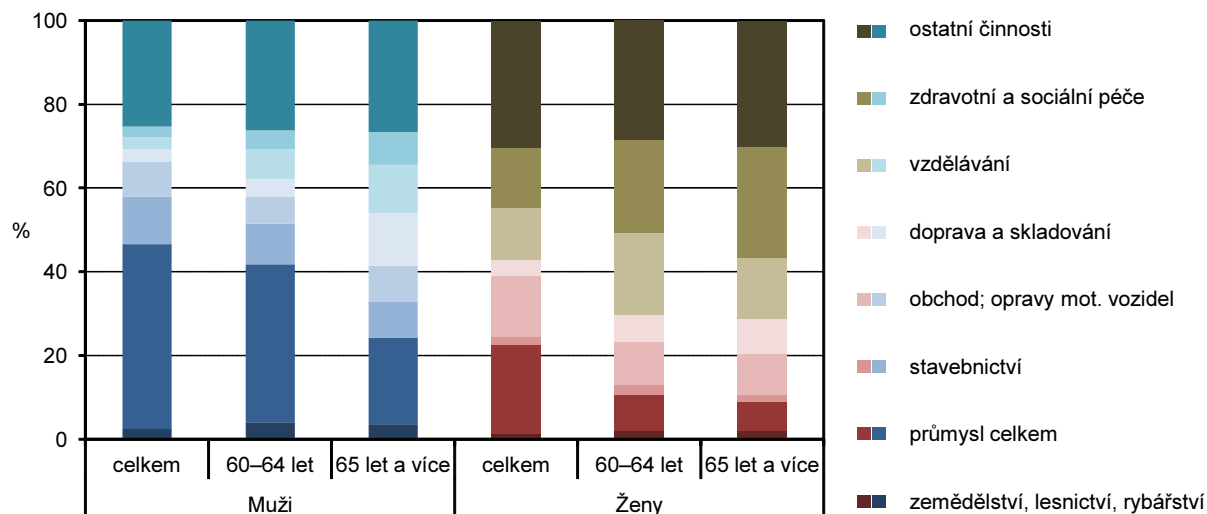
Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
	celkem	60–64	65 a více	muži			ženy		
				celkem	60–64	65 a více	celkem	60–64	65 a více
Zaměstnaní celkem	504 301	16 878	7 324	273 924	11 547	4 456	230 377	5 331	2 868
z toho (%):									
zemědělství, lesnictví, rybařství	1,7	2,8	2,2	2,2	3,5	2,7	1,1	1,5	1,4
průmysl celkem	30,1	24,5	11,3	39,5	32,6	15,6	19,0	7,0	4,7
z toho těžba a dobývání	2,7	2,1	0,9	4,6	2,9	1,3	0,5	0,3	0,1
stavebnictví	6,3	6,4	4,4	10,2	8,4	6,5	1,6	1,9	1,2
obchod; opravy motorových vozidel	10,0	6,3	6,4	7,5	5,5	6,4	12,9	8,0	6,5
profesní, vědecké a technické činnosti	3,0	4,2	8,0	2,6	3,7	9,5	3,4	5,3	5,7
vzdělávání	6,4	9,0	9,1	2,6	6,1	8,6	11,0	15,4	9,8
zdravotní a sociální péče	7,1	8,3	10,6	2,3	3,9	5,9	12,8	17,6	18,0
jiné činnosti	6,0	8,1	10,8	4,2	7,0	9,6	8,2	10,6	12,8
nezjištěno	10,9	15,8	27,8	10,5	13,6	24,8	11,3	20,5	32,5

Muži – zaměstnaní senioři se významně podíleli na pracovní síle v odvětví průmysl (15,6 %) a profesní, vědecké a technické činnosti (9,5 %); ženy – zaměstnané seniorky v odvětvích zdravotní a sociální péče (18,0 %), jiné činnosti (tady převážně kulturní, zábavní a rekreační činnosti) s 12,8 % a vzdělávání (9,8 %). Rovněž tady je na místě upozornit na vysoký podíl nezjištěných údajů, který činí u věkové kategorie nad 65 let 27,8 %. Pokud bychom výpočty opřeli jen o nám známé údaje, pak by podíly na jednotlivých odvětvích byly ještě výraznější, což ukazuje následující graf.

Zaměstnaní v Moravskoslezském kraji podle pohlaví, věku a odvětví ekonomické činnosti podle SLDB 2011

Zdroj: SLDB

Přes 55 % zaměstnaných osob starších 65 let v Moravskoslezském kraji v roce 2011 měly nejvyšší ukončené vzdělání střední bez nebo s maturitou, popř. vyšší odborné. Z celkového počtu mělo 32,9 % vysokoškolské vzdělání a 10,9 % základní včetně neukončeného a bez vzdělání. V porovnání s celkovou populací byl podíl vysokoškolsky vzdělaných mezi zaměstnanými seniory o více než 15 procentních bodů vyšší, naproti tomu středoškolsky vzdělaných seniorů bylo o 24 procentních bodů méně. Také s ohledem na věk i pohlaví se struktura podle dosaženého vzdělání lišila. Ve věku 60–64 let převažovali zaměstnaní se vzděláním středoškolským, vysokoškoláků byla necelá čtvrtina. S rostoucím věkem rostl podíl vysokoškolsky vzdělaným seniorů. Při srovnání dosaženého vzdělání zaměstnaných mužů a žen, pak vyplývají podstatné

rozdíly u dvou stupňů vzdělání, jednak základního, vč. neukončeného a bez vzdělání, jednak vysokoškolského. V prvním případě je zaměstnáno pouze 4,6 % mužů-seniorů, u žen-seniorek je to naopak celých 20,6 %, ve druhém případě je to pak zcela naopak – 39,2 % seniorů, resp. 23,2 % seniorek.

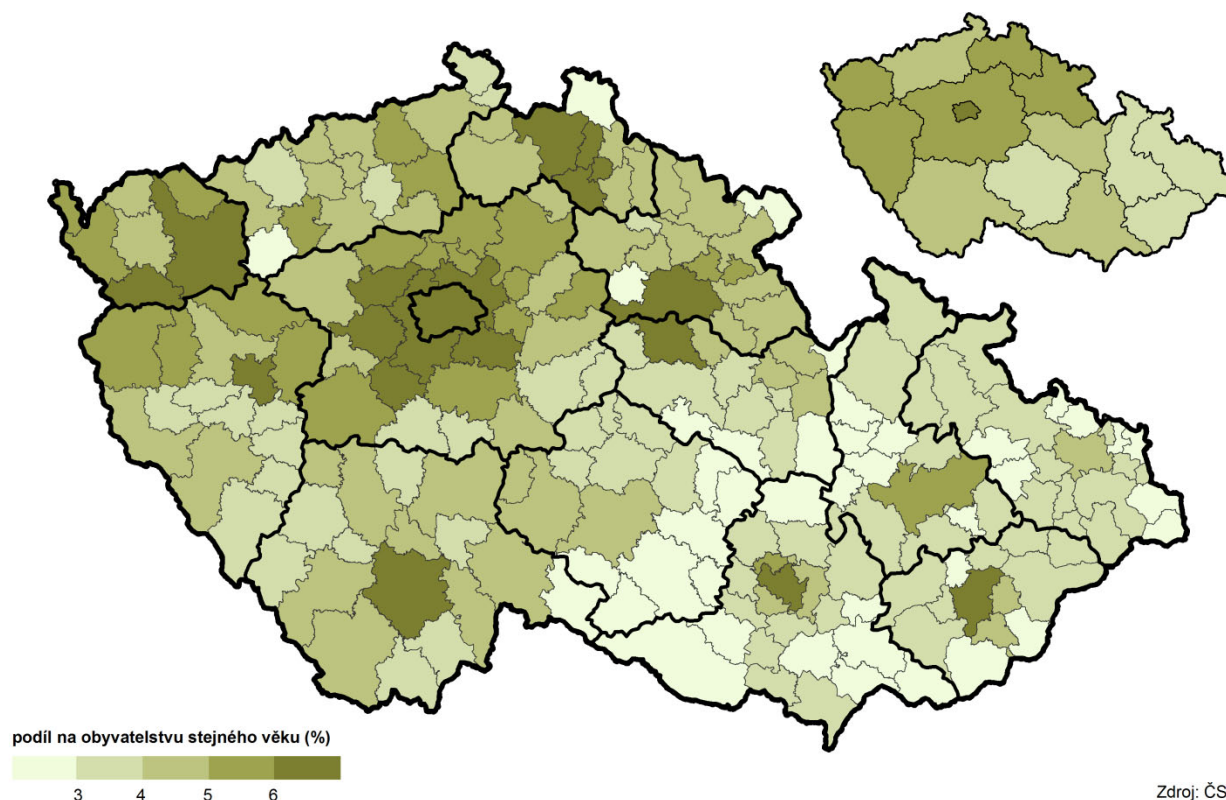
Zaměstnaní podle nejvyššího ukončeného vzdělání, pohlaví a věku v Moravskoslezském kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
	celkem	60–64	65 a více	muži			ženy		
				celkem	60–64	65 a více	celkem	60–64	65 a více
Zaměstnaní celkem	504 301	16 878	7 324	273 924	11 547	4 456	230 377	5 331	2 868
v tom (%):									
bez vzdělání	0,1	0,1	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,6
základní vč. neukončeného	6,3	6,9	10,5	5,1	4,8	4,5	7,6	11,5	19,9
střední vč. vyučení (bez maturity)	38,7	36,5	22,0	45,1	43,1	23,5	31,1	22,1	19,7
úplně střední (s maturitou)	32,6	26,9	25,5	29,6	23,8	25,3	36,3	33,8	26,0
nástavbové a vyšší odborné	4,6	5,8	7,7	2,9	3,8	6,7	6,5	10,0	9,3
vysokoškolské	17,1	23,1	32,9	16,5	23,7	39,2	17,8	21,8	23,2
nezjištěno	0,6	0,6	0,9	0,6	0,6	0,7	0,5	0,6	1,3

Podskupinou zaměstnaných – a pro tuto analýzu rovněž relevantní – jsou pracující důchodci. Těch bylo v Moravskoslezském kraji v roce 2011 sečteno 20 433, což představovalo 6,7 % všech důchodců. Z celkového počtu pracujících důchodců mírně převažovali muži (51,7 %). I zde platí, že žen důchodkyň je jeden a půl krát více než mužů důchodců, a proto je intenzita zaměstnanosti významně vyšší u mužů – téměř každý jedenáctý muž důchodce pracoval, z žen důchodkyň každá devatenáctá. Nejvíce pracujících důchodců bylo zaměstnáno v Praze, nadprůměrných hodnot dosáhly ještě kraje Karlovarský, Liberecký, Středočeský a Královéhradecký. Relativně nejméně důchodců pracovalo, s výjimkou Jihomoravského, v moravských krajích.

Pracující důchodci ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Zhruba dvě pětiny všech pracujících důchodců bylo ve věku 60–64 let – jedná se o věkovou skupinu těsně na hranici produktivního věku. Většina osob jsou pravděpodobně starobní důchodci, kteří měli nárok na starobní důchod před 65. rokem věku nebo odešli do předčasného důchodu. Dále byly významně

zastoupeny věkové skupiny 65–69 let a 55–59 let. S rostoucím věkem počet pracujících důchodců klesal. To znamená, že největší ochotu pracovat vykazovaly osoby do 10–15 let po odchodu do starobního důchodu. Věková struktura pracujících důchodců mužů a žen se lišila, zejména kvůli dřívějšímu odchodu do důchodu u žen.

Pracující důchodci v poproduktivním věku, tj. ve věku 65 a více let, představovali v Moravskoslezském kraji 31,8 % pracujících důchodců a 1,3 % všech zaměstnaných osob. V této věkové skupině pracovalo celkem 6 503 důchodců, každý osmadvacátý důchodce ve věku 65 a více let pracoval. Asi 60 % pracujících důchodců 65+ byli muži.

Podíl pracujících důchodců ve věku 65 a více let na celkovém počtu důchodců stejného věku činil v Moravskoslezském kraji 3,5 %, přičemž u mužů byl podíl vyšší než u žen (5,5 %, resp. 2,3 %). Z regionálního pohledu vyšší podíl vykazovali důchodci 65letí a starší ve velkých městech a z krajského pohledu „české kraje“ spolu s Jihomoravským krajem. Nejvyšší podíl pracujících důchodců 65+ byl zaznamenán v hlavním městě Praze (11,3 %), v SO ORP Černošice to bylo 9,7 %, Říčany 8,9 % a Brno 8,1 %. Nejnižší podíl pracujících důchodců 65+ byl zjištěn ve venkovských a periferních oblastech Moravskoslezského kraje, v SO ORP Jablunkov (1,3 %) a Kravaře (1,4 %).

Míra ekonomické aktivity podle pohlaví a věku (VŠPS)

Dalším možným zdrojem informací o ekonomické aktivitě seniorů je Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS). Na rozdíl od SLDB nejde o šetření plošné, ale jak již název napovídá, jedná se o šetření výběrové, jehož předmětem jsou domácnosti bydlící v náhodně vybraných bytech. Šetření podléhají všechny osoby obvykle bydlící ve vybraném bytě, přičemž není rozhodující a není ani sledováno, mají-li zde pobyt trvalý, přechodný, dlouhodobý nebo nehlášený. U osob mladších než 15 let se sledují jen základní údaje týkající se vztahu k osobě v čele domácnosti, věku, pohlaví, národnosti a státní příslušnosti. Za osoby starší 15 let se vyplňují další otázky, které popisují jejich uplatnění na trhu práce. Zjištěné údaje jsou převáženy četností jednotlivých věkových skupin mužů a žen. VŠPS je kontinuální šetření, jehož výsledky umožňují srovnání v delším časovém období.

Podle výsledků VŠPS bylo na území Moravskoslezského kraje v roce 2014 celkem 294,8 tis. osob 60letých a starších (v tom 42,2 % mužů a 57,8 % žen) a tvořily tak 28,3 % z obyvatelstva kraje ve věku 15 let a více. O něco málo více než desetina z těchto starších osob (tj. 31,5 tis. osob) představovalo pracovní sílu, tj. ekonomicky aktivní část populace. Téměř dvě třetiny z nich (20,4 tis. osob) byli muži. Z pohledu celkové pracovní síly Moravskoslezského kraje (601,0 tis. osob) představovaly ekonomicky aktivní osoby ve věku nad 60 let 5,2 %. Od roku 2001 je možné sledovat téměř kontinuální růst pracovní síly ve skupině osob 60letých a starších, zatímco celkově se počet osob tvořících pracovní sílu kraje snižuje. Příčiny jsou zjevné – demografické stárnutí populace a zvyšující se věk odchodu do důchodu.

Podíl osob zaměstnaných v národním hospodářství ve věku 65 a více let pak činil 5,5 % (celorepublikový průměr je 6,5 %). Skutečnosti z předchozího odstavce vztahující se k pohlaví či časovému vývoji platí v podstatě i tady, jelikož zaměstnaní tvoří převažující část pracovní síly. Zbývající částí pracovní síly jsou nezaměstnaní. V rámci nich byl podíl osob ve věku 60 a více let v Moravskoslezském kraji 2,2 % (celorepublikový průměr je 3,1 %).

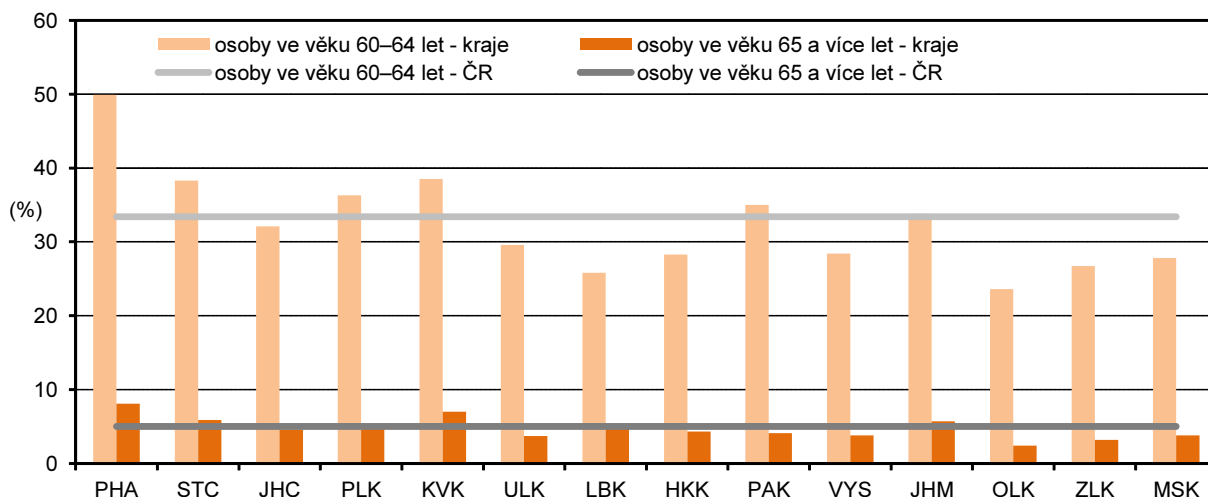
Tři pětiny osob ekonomicky neaktivních mělo 60 a více let, což je po Ústeckém kraji druhá nejnižší hodnota v celé republice. U obou pohlaví je tento údaj vzácně vyrovnaný – u mužů 60,3 % a u žen 59,8 %. Převážná část těchto osob jsou nepracující důchodci. Od roku 2001 vzrostl tento ukazatel významně, a to o více než 12 procentních bodů. Příčin bude určitě více, jednak stárnutí populace, jednak již zmiňované navyšování důchodového věku.

V roce 2014 byli muži ve věku 60 a více let nejčastěji ekonomicky neaktivními v Olomouckém kraji (85,6 % těchto osob), Zlínském kraji (85,3 %), Královéhradeckém kraji (84,1 %) a shodně v Moravskoslezském kraji a na Vysočině (83,6 %). Naopak nejméně jich je ekonomicky neaktivních v Praze (73,6 %), Karlovarském kraji (76,0 %) a ve Středočeském kraji (76,3 %). Nejvíce ekonomicky neaktivních žen ve věkové skupině 60 a více let bylo vzhledem ke všem ženám této věkové skupiny v Olomouckém kraji (96,1 %), v Libereckém kraji (94,8 %) a na Vysočině (94,2 %). Pořadí prvních tří s nejmenším podílem je pak v případě žen stejně jako u mužů – Praha (86,1 %), Karlovarský kraj (89,4 %) a Středočeský kraj (91,3 %).

Průměrná míra ekonomické aktivity mužů (tj. podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných – tedy pracovní síly – na počtu všech osob starších 15 let) v Moravskoslezském kraji činila přes 65 %, u žen kolem 50 %. Celkem je to necelých 58 %. Nejvyšší míra ekonomické aktivity byla v roce 2014 u mužů ve věkové kategorii

30–34 let, a to 97,8 %. U žen tomu bylo později, ve věku 45–49 let, kdy míra ekonomické aktivity dosáhla 94,3 %. Muži si drží v produktivním věku vysokou míru ekonomické aktivity, zatímco u žen v období mezi 25–45 lety ovlivňují celkovou aktivitu mateřské a rodičovské povinnosti. Věkové období 15–24 let se u obou pohlaví vyznačuje nižší mírou ekonomické aktivity způsobenou převážně studiem. Postupný pokles ekonomické aktivity nastává u mužů ve věku 55–59 let a u žen začíná klesat ve věku 50–54 let. V 60 až 64 letech je míra ekonomické aktivity u mužů 41,7 % a u žen již 15,5 %. Zde se projevuje rozdílný věk odchodu do důchodu. U 65letých a starších míra ekonomické aktivity dále klesá, u mužů na hodnotu 4,5 % a u žen na 3,3 %.

Míra ekonomické aktivity v krajích a v ČR podle věku v roce 2014

V regionálním srovnání patří Moravskoslezský kraj mezi kraje s nižší mírou ekonomické aktivity. Více než 50 % ekonomicky aktivních mužů ve věku 60 až 64 let žije v Praze (58,6 %), Středočeském (56,6 %), Pardubickém (51,9 %), Karlovarském (51,0 %) a Plzeňském kraji (50,9 %). Na opačném pólu se nachází Královéhradecký kraj s 36,9 % a dále kraje Olomoucký a Zlínský, oba shodně 38,6 %. Ženy ve stejné věkové kategorii mají jednoznačně nejvyšší míru ekonomické aktivity v Praze (42,3 %), následované Karlovarským (26,8 %), Plzeňským (22,2 %), Středočeským (21,0 %) a možná trochu překvapivě (s ohledem na muže) Královéhradeckým krajem (20,3 %). Nejnižší ekonomickou aktivitu pak vykazují ženy v Libereckém (8,9 %) a Olomouckém kraji (9,9 %). U seniorů 65letých a starších je situace až na pár rozdílů podobná. Mezi muži opět vyčnívá Praha (13,2 %), které se přibližuje Karlovarský kraj (10,6 %). Vyšší míru ekonomické aktivity ještě vykazují Středočeský, Plzeňský a Jihomoravský kraj. Olomoucký s 3,3 % a Zlínský kraj s 3,8 % ji mají naopak nejnižší. Míra ekonomické aktivity seniorek 65letých a starších v žádném kraji výrazně nevybočuje, přičemž nejvyšší je v Praze (4,6 %) a nejnižší v Olomouckém kraji (1,8 %).

Zajímavý pohled přináší rovněž srovnání míry ekonomické aktivity v Moravskoslezském kraji v delším časovém období, v našem případě od roku 2001. U obou srovnávaných věkových kategorií i pohlaví je zřejmý růst. Zatímco u 65letých a starších se jedná pouze o jedno až dva procentní body, u 60–64letých mužů je to více než 20 procentních bodů a u žen stejného věku je to necelých sedm procentních bodů. To koresponduje s tím, co bylo popsáno výše – obě pohlaví odchází z pracovního trhu později, přičemž ženy o něco dříve než muži.

Očekávaný odchod do důchodu

Údaje zjištěné při Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 či z VŠPS potvrzují rovněž výsledky, které byly zjišťovány jako ad-hoc modul VŠPS 2012. Jde například o úmysl osob ve věku 50 až 59 let pracovat i po dosažení věku odchodu do starobního důchodu. V Moravskoslezském kraji toto deklarovalo 28,7 % osob, jedná se o čtvrtou nejnižší hodnotu ve srovnání s ostatními kraji. Ještě menší ochotu pracovat i v důchodovém věku vyjádřili jen v kraji Vysočina (27,7 %), Libereckém (28,0 %) a Jihočeském kraji (28,1 %). Bez překvapení jsou „vedoucí“ příčky – Hlavní město Praha (77,0 %), Středočeský (55,0 %) a Jihomoravský kraj (42,2 %). Podrobnější údaje k této otázce jsou známy jen za celou ČR, nicméně lze předpokládat, že s mírnými odchylkami budou platit i v jednotlivých krajích. Hlavním motivací pro práci v pozdějším věku jsou jednoznačně finanční důvody (republikový údaj 77,1 %). Téměř dvě třetiny vysokoškoláků v ČR vyjádřilo úmysl dále pracovat, u osob se středním vzděláním s maturitou to bylo přes 42 % osob a v případě středního vzdělání bez maturity či základního vzdělání jen cca 32 % osob. Z pohledu

klasifikace zaměstnání byla největší ochota pokračovat v práci i v důchodovém věku mezi zákonodárci a řídicími pracovníky či specialisty, nejnižší pak mezi obsluhou strojů a zařízení, montéry či nekvalifikovanými pracovníky.

Dalším zajímavým údajem zjišťovaným ad-hoc modulem a vztahujícím se k dané analýze byl podíl pracujících starobních důchodců ve věku do 70 let. I v tomto případě obsadil kraj se 7,5 % čtvrtou nejnižší příčku. Nižší podíly těchto osob byly zaznamenány jen v kraji Olomouckém (6,0 %), Ústeckém (7,1 %) a na Vysočině (7,5 %). Relativně nejvíce starobních důchodců do 70 let věku pracovalo v Praze (20,6 %), mezi 12 % a 13 % pak v Karlovarském, Plzeňském a Jihomoravském kraji. I u této otázky máme podrobnější členění k dispozici jen za ČR. Potvrdilo se a odpovídá to i výsledkům předchozí otázky – podíl pracujících starobních důchodců roste s dosaženou úrovní vzdělání. Zatímco u základního vzdělání pracují jen cca 4 % osob ve starobním důchodu, u vysokoškoláků je to více než čtvrtina.

Závěrem lze říci, že faktory vedoucí k rozdílným úvahám respondentů o délce pracovního života mají objektivní povahu a vedle pohlaví, věku, stupně vzdělání, odvětvové příslušnosti a postavení v zaměstnání je významným činitelem při rozhodování otázka výše stávajícího příjmu zaměstnanců. Obecně řečeno, čím vyšší příjem, tím častěji respondent předpokládá pozdější odchod z ekonomicky aktivního života. Výše příjmů je v současné době silně svázána s dosaženou úrovní formálního vzdělání, což dokumentují údaje o mzdové diferenciaci zaměstnanců nebo příjmové situaci domácností. Je však zřejmé, že působí i další vlivy jako např. obecná sociálně ekonomická situace v regionu, která se odráží v náladách a ochotě obyvatel se déle pracovně angažovat. S tím souvisí i možnost či nemožnost dalšího zvyšování kvalifikace, když pracující po dosažení padesáti let jsou v tomto směru velmi zdrženliví. Nemalou roli hraje dostupnost vhodného zaměstnání ale i další faktory, jako je péče o výchovu nejmladší generace, zdravotní stav, podíl domácností jednotlivců apod.

3. Domácnosti a bydlení seniorů

Výsledkem sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011 (dále jen SLDB) byly i informace o složení jednotlivých domácností a způsobu jejich bydlení. Vedle bytových domácností, které jsou definovány jako společné bydlení osob v jednom bytě, byly předmětem zkoumání i tzv. hospodařící domácnosti, tj. domácnosti osob, které se společně podílejí na úhradě výdajů domácností. Společné hospodaření se vztahuje i na děti, které do příslušné domácnosti patří, i přestože samy na výdaje domácnosti nepřispívají. Zpravidla domácnosti, které spolu bydlí, zároveň spolu také hospodaří. Za domácnosti seniorů jsou považovány všechny hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou, jednotlivce, nebo domácnosti prarodičů s vnoučaty, ve kterých má osoba v čele domácnosti 65 a více let.

Struktura domácností

V Moravskoslezském kraji bylo při posledním SLDB 507 608 hospodařících domácností. Na počtu domácností za celou Českou republiku se tak kraj podílí 11,6 %, což zhruba odpovídá i podílu na samotném počtu obyvatel. Domácností seniorů (hospodařící domácnost, ve které má osoba v čele věk 65 a více let), bylo 124 tisíc (24,4 % všech domácností), v nichž žilo více jak 202 tisíc osob. Hospodařící domácnosti seniorů jsou dvojího druhu. Jednak se jedná o rodinné domácnosti, tj. domácnosti tvořící úplnou popř. neúplnou rodinu a dále nerodinné domácnosti, tj. především domácnosti jednotlivců popř. domácnosti prarodiče s vnoučetem. Nejvíce domácností seniorů v Moravskoslezském kraji byly domácnosti jednotlivců, které tvořily 48,1 % z celkového počtu domácností jednotlivců. Druhou velkou skupinu tvořily domácnosti s 1 úplnou rodinou (41,4 %). Jen 1,5 % domácností tvořily domácnosti prarodičů s vnoučaty, v nichž žilo více jak 4 tisíce obyvatel.

Hospodařící domácnosti seniorů¹⁾ podle typu domácnosti v Moravskoslezském kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Domácnosti seniorů celkem	v tom:			
		1 úplná rodina	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce	prarodiče s vnoučetem
Domácnosti seniorů celkem	123 997	51 273	10 837	60 034	1 853
z toho podle ekonomické aktivity členů domácnosti (v %) ¹⁾ :					
všichni členové jsou pracující důchodci	1,7	0,8	0,0	2,8	-
všichni členové jsou nepracující důchodci	77,2	72,0	18,6	94,6	1,6
Počet členů domácnosti	202 290	113 849	24 179	60 034	4 228
Průměrný počet členů domácnosti	1,6	2,2	2,2	1,0	2,3

¹⁾ Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let, přičemž osoby v čele domácnosti byly zjišťovány jen u uvedených typů hospodařících domácností.

¹⁾ Počet domácností, ve kterých mají všichni členové zjištěnou ekonomickou aktivitu pracující/nepracující důchodce.

Hospodařící domácnosti seniorů¹⁾ podle způsobu bydlení

Zdroj: SLDB 2011

	Domácnosti seniorů celkem	v tom			
		1 úplná rodina	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce	prarodiče s vnoučetem
Domácnosti seniorů celkem	123 997	51 273	10 837	60 034	1 853
v tom podle způsobu bydlení:					
bydlící v bytech	123 481	51 037	10 806	59 786	1 852
v tom podle druhu domu (%):					
v rodinných domech	41,3	47,7	47,6	34,9	35,4
v bytových domech	57,7	51,8	51,8	63,5	64,5
v ostatních budovách	1,0	0,5	0,6	1,6	0,2
bydlící mimo byty	407	140	18	248	1
bydlící v zařízeních	109	96	13	-	-

¹⁾ Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let, přičemž osoby v čele domácnosti byly zjišťovány jen u uvedených typů hospodařících domácností.

Z celkového počtu domácností seniorů bylo 77,2 % domácností, kde byli všichni členové nepracující a naopak jen v 1,7 % těchto domácností byli všichni členové pracující důchodci. Jestliže ve všech

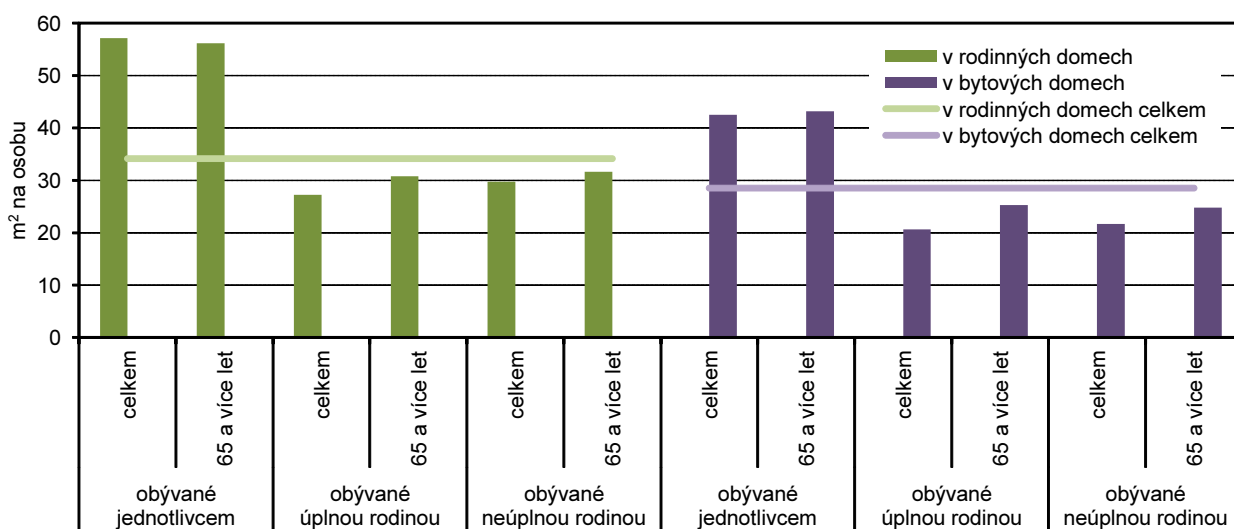

hospodařících domácnostech Moravskoslezského kraje žilo v jedné domácnosti průměrně 2,34 osob, tak v domácnostech seniorů to bylo jen 1,6 členu na jednu domácnost. Přes 60 tisíc domácností seniorů (48,4 %) však představují domácnosti jednotlivců. V úplných rodinách bylo nepracujících důchodců 72,0 % a v neúplných rodinách 18,6 %. Početně největší domácnosti (v průměru 2,3 členů na domácnost) pak byly zjištěny v případě společných domácností prarodiče s vnoučetem. Postavení mužů a žen v seniorském věku v domácnostech je rozdílné. Zatímco dvě třetiny mužů žijí v páru (sezdaném i nesezdaném), v případě žen seniorek tak žije jen jejich zhruba jedna třetina. Naopak muži senioři jen v 18,3 % případů tvoří domácnost jednotlivců, zatímco ženy takto osamělé žijí ve více jak 40 % případů.

V Moravskoslezském kraji z celkového počtu téměř 124 tisíc domácností seniorů jich skoro 58 % žilo v bytových domech. Ještě větší podíl domácností bydlících v bytových domech byl zjištěn v případě domácností prarodičů s vnoučaty (64,5 %) a domácností jednotlivců (63,5 %). V rodinných domech žilo v kraji více jak 41 % domácností seniorů, ve větší míře to byly úplné rodiny seniorů (téměř 48 %).

Průměrná obytná plocha bytů obývaných domácnostmi seniorů v Moravskoslezském kraji podle typu domácnosti, věku osoby v čele a druhu domu podle SLDB 2011

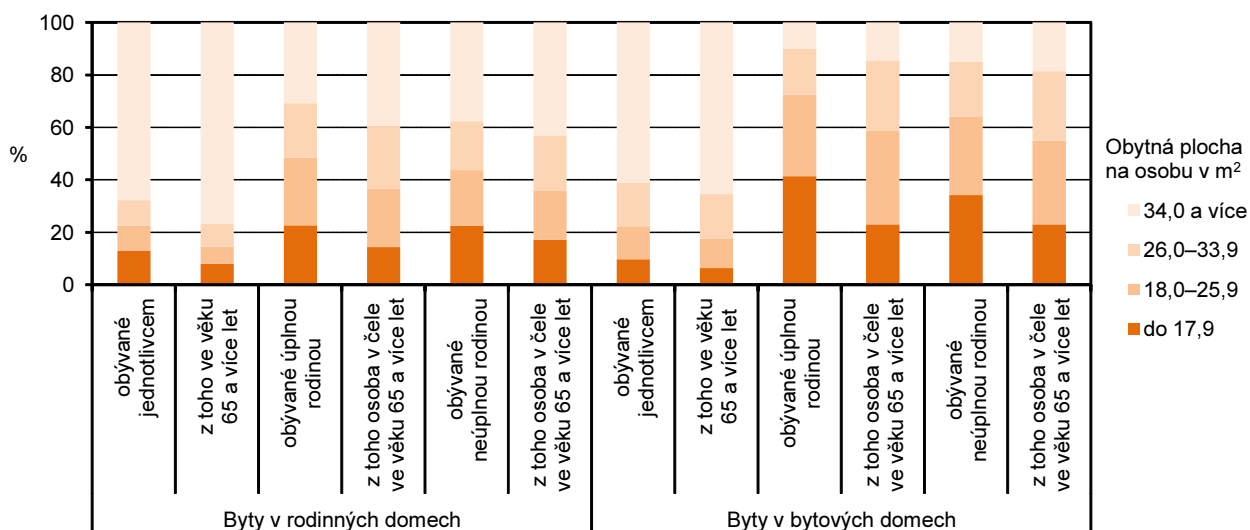
Zdroj: SLDB

Pozoruhodná v mezikrajském srovnání je skutečnost, že podle počtu bydlících v zařízeních je náš kraj na druhém místě hned za Středočeským krajem.

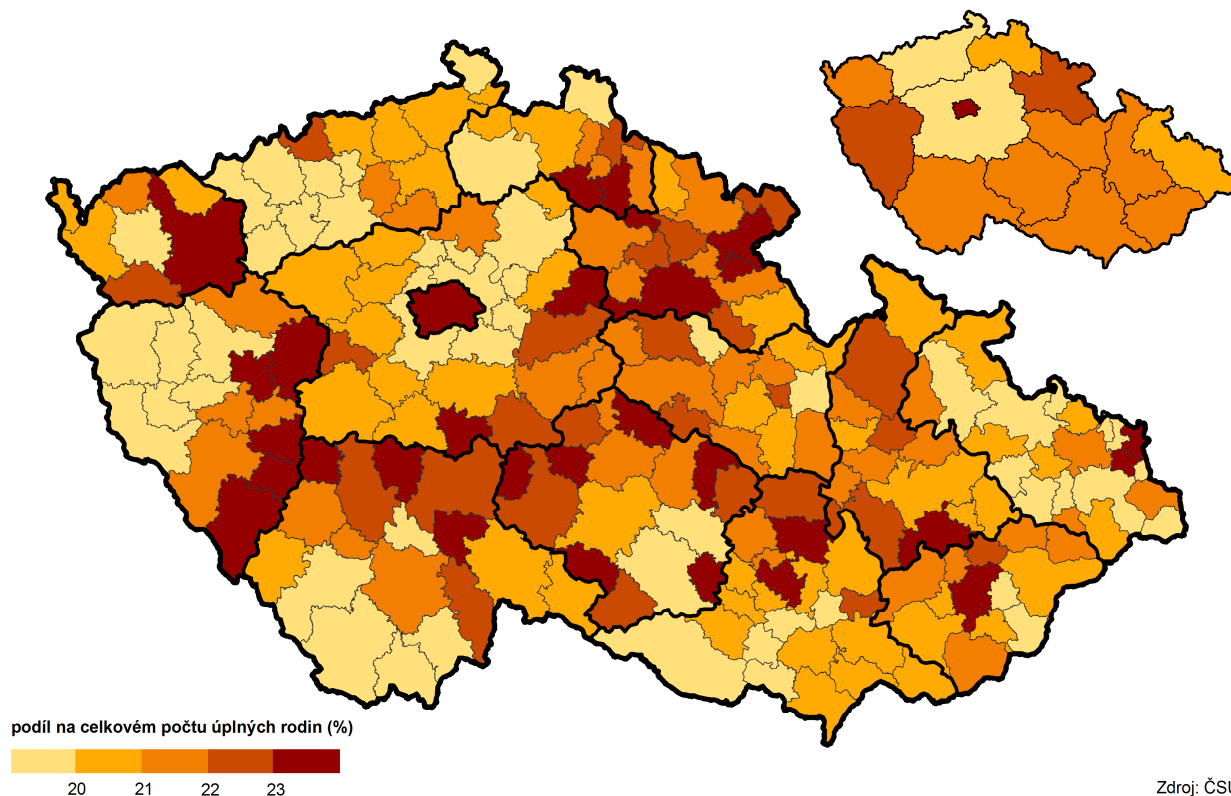
Domácnosti seniorů bydlící v bytech v hl. m. Praze podle typu domácnosti, druhu domu a obytné plochy v m² na osobu podle SLDB 2011

Zdroj: SLDB

Tato struktura způsobu bydlení v případě seniorů se zásadně neliší od způsobu bydlení všech hospodařících domácností, kde poměr bytových domů k rodinným domům činil zhruba 60 k 39 %. Domácností seniorů bydlících mimo byt žilo v roce 2011 v našem kraji jen 0,3% ze všech domácností seniorů v kraji. V případě všech domácností tento podíl činil 0,7 %.

Úplné rodiny v čele s osobou ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Domácnosti jednotlivců

Hospodařící domácnosti seniorů¹⁾ jednotlivců podle věku, rodinného stavu a způsobu bydlení

Zdroj: SLDB 2011

	Muži				Ženy			
	ve věku 65 a více let celkem	v tom			ve věku 65 a více let celkem	v tom		
		65–69	70–74	75 a více		65–69	70–74	75 a více
Domácnosti seniorů jednotlivců celkem	13 714	4 576	3 393	5 745	46 320	11 371	10 559	24 390
z toho rodinný stav (%):								
svobodný, svobodná	9,2	12,6	10,9	5,6	3,4	4,6	3,6	2,7
ženatý, vdaná	16,5	20,1	18,3	12,6	3,9	7,2	4,9	1,9
rozvedený, rozvedená	25,2	39,1	27,6	12,8	15,5	27,3	16,7	9,5
ovdovělý, ovdovělá	49,0	28,2	43,1	68,9	77,2	60,9	74,8	85,9
z toho způsob bydlení (%):								
samostatně v bytě	89,6	89,0	89,1	90,3	92,2	92,3	92,4	92,1
domácností	9,6	10,0	9,9	9,1	7,5	7,4	7,3	7,6
mimo byty	0,8	1,1	1,0	0,6	0,3	0,3	0,2	0,3

¹⁾ Domácnosti s osobou ve věku 65 a více let.

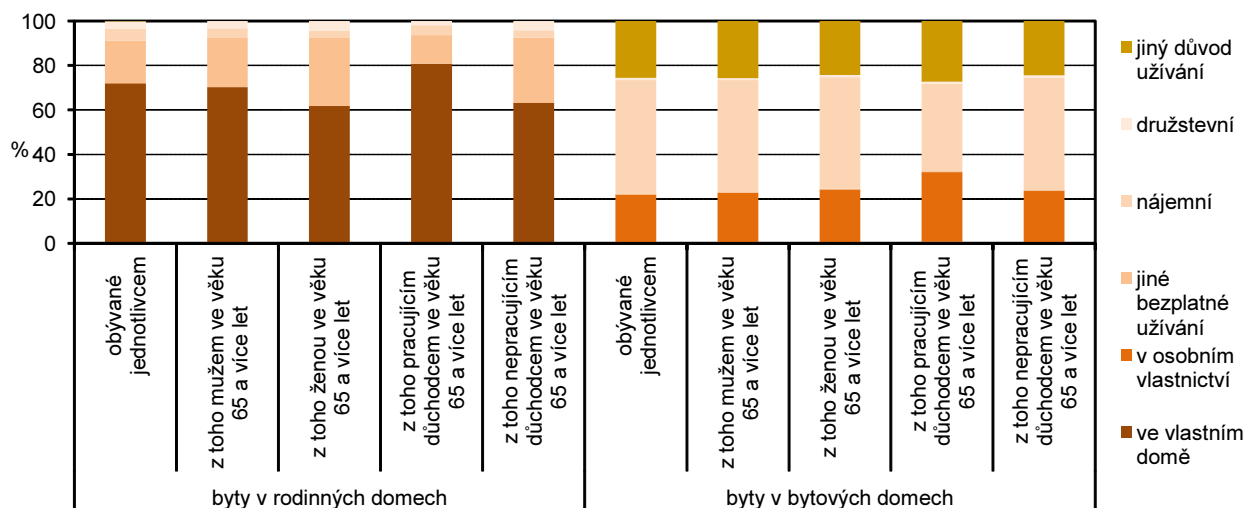
Domácnosti jednotlivců v Moravskoslezském kraji tvořily v době SLDB 32,1 % všech hospodařících domácností. V případě domácností seniorů podíl domácností jednotlivého seniora dosáhl 48,4 %. Domácnosti jednotlivých seniorů byly v Moravskoslezském kraji stejně jako v celé České republice

nejvýznamnější skupinou domácností jednotlivců. Platí, že se stoupajícím věkem se struktura seniorů podle postavení v domácnosti mění. Se zvyšující se intenzitou úmrtnosti ve vyšším věku se jako důsledek ztráty partnera zvyšuje počet domácností jednotlivců seniorů a naopak klesá podíl osob žijících v páru. Domácnosti jednotlivých seniorů čítaly v České republice více než půl milionů domácností a podílely se z 36 % na všech hospodařících domácnostech jednotlivců. Čtvrtinu všech domácností jednotlivců tvořily vdovčelky. V Moravskoslezském kraji byl počet domácností žen více než 3x vyšší než počet domácností mužů 65letých a starších. Stejně jako v celé republice také v Moravskoslezském kraji je nejvyšší počet domácností jednotlivců vdovčelky (72,2 %). Většina domácností jednotlivců staršího 65 let vznikla rozpadem úplné, resp. neúplné rodiny (tj. úmrtím partnera nebo odchodem dětí a založením jejich vlastní domácnosti). V mezikrajském srovnání se Moravskoslezský kraj řadí jak v počtu samostatně žijících mužů tak žen hned za kraj Hl. město Praha.

V okresním srovnání byl nejvyšší podíl domácností jednotlivců daného věku na počtu domácností jednotlivců osob ve věku 75 a více let v okresech Opava (21,1 %) a Frýdek Místek (20,1 %).

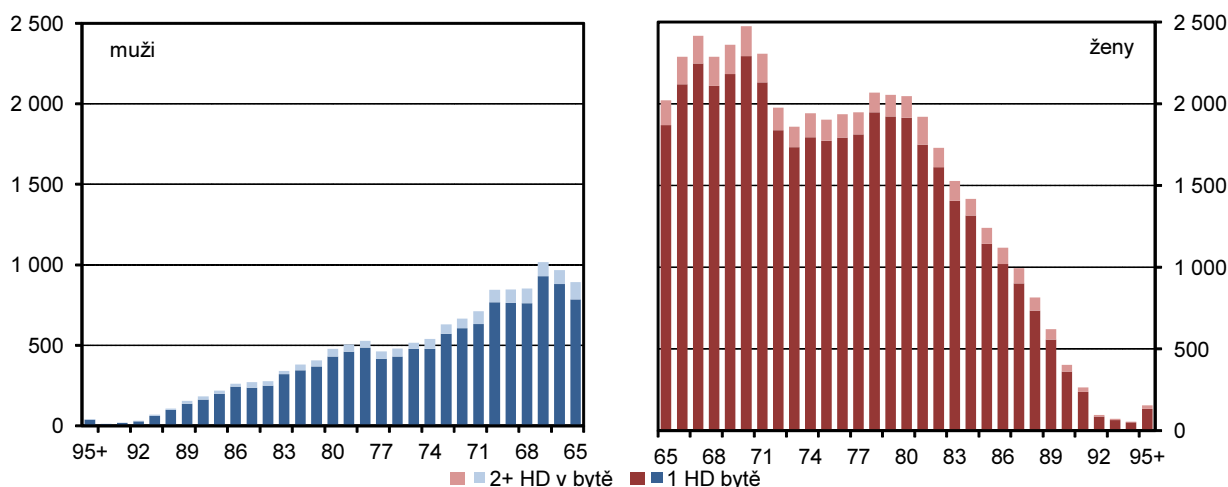
Domácnosti jednotlivců bydlící v bytech v Moravskoslezském kraji podle druhu domu a právního důvodu užívání bytu podle SLDB 2011

Zdroj: SLDB

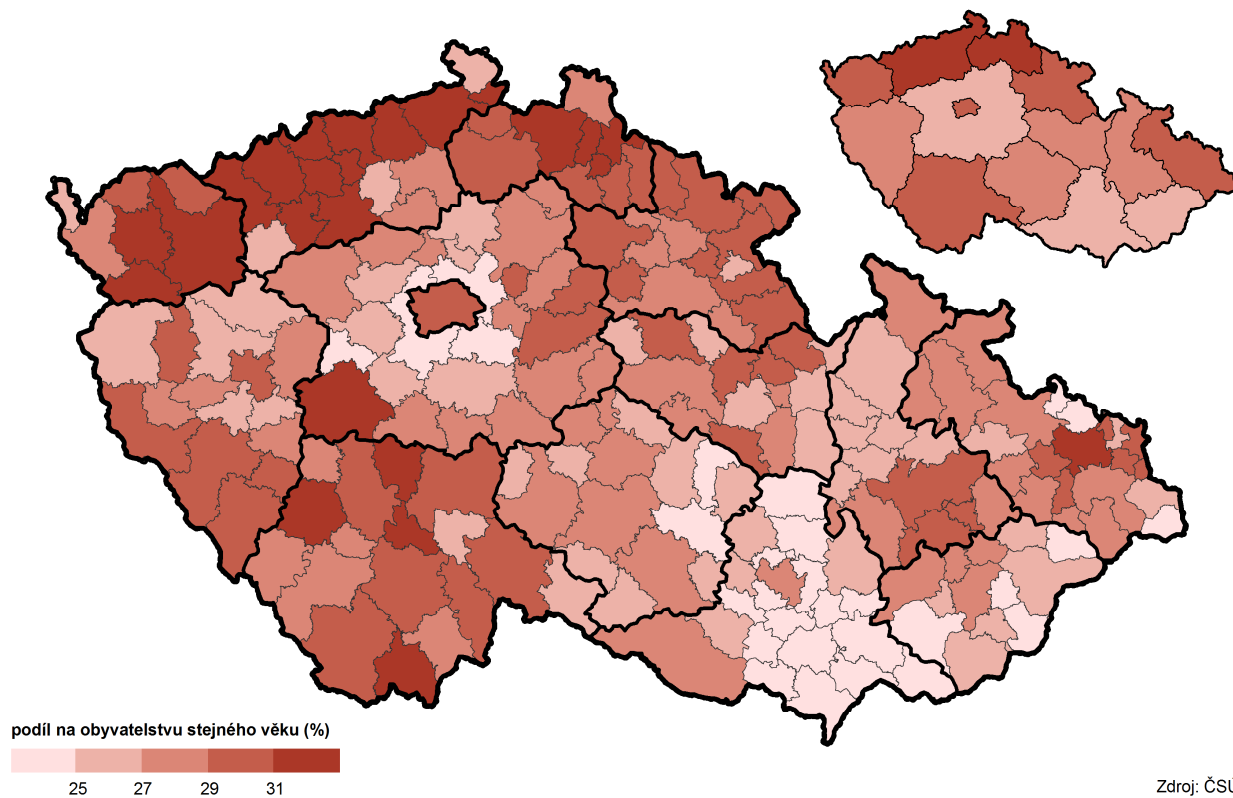

Domácnosti jednotlivců seniorů v Moravskoslezském kraji podle pohlaví, věku a podle počtu hospodařících domácností v bytě podle SLDB 2011

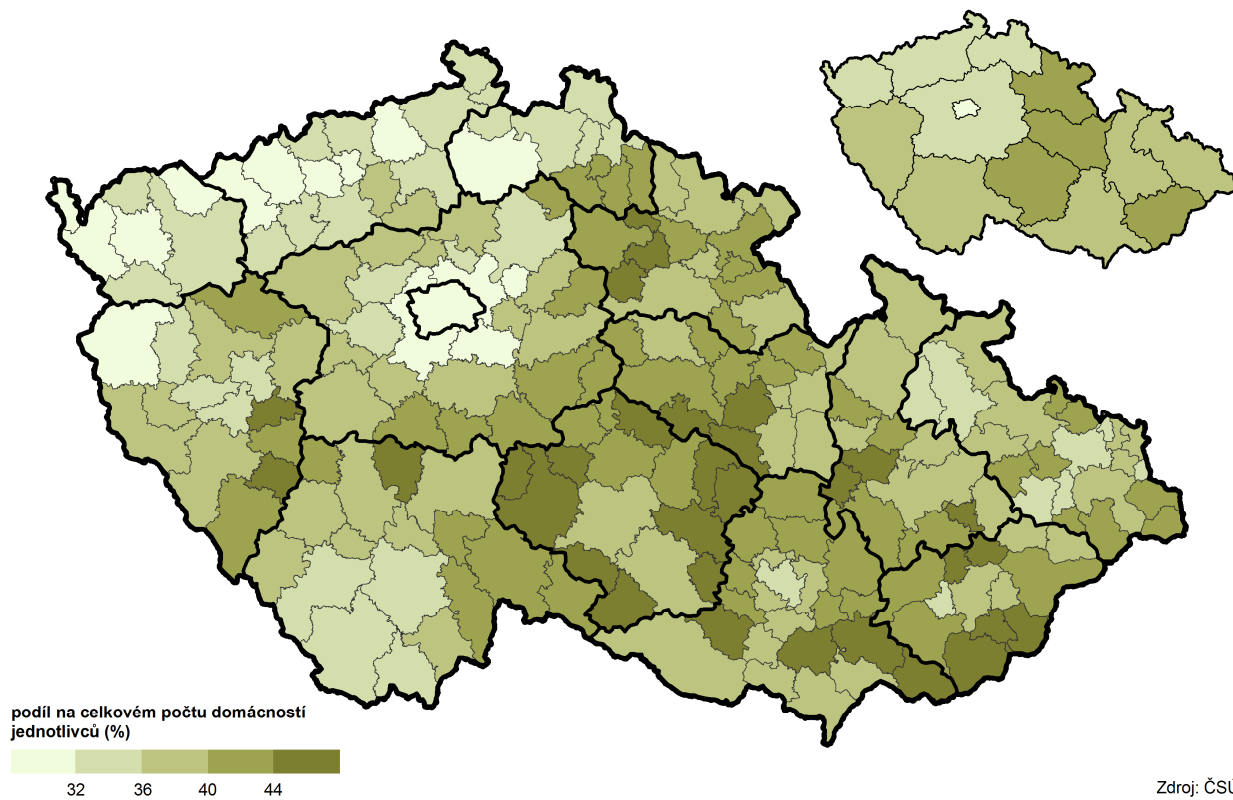
Zdroj: SLDB

Osoby žijící samostatně v bytě ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

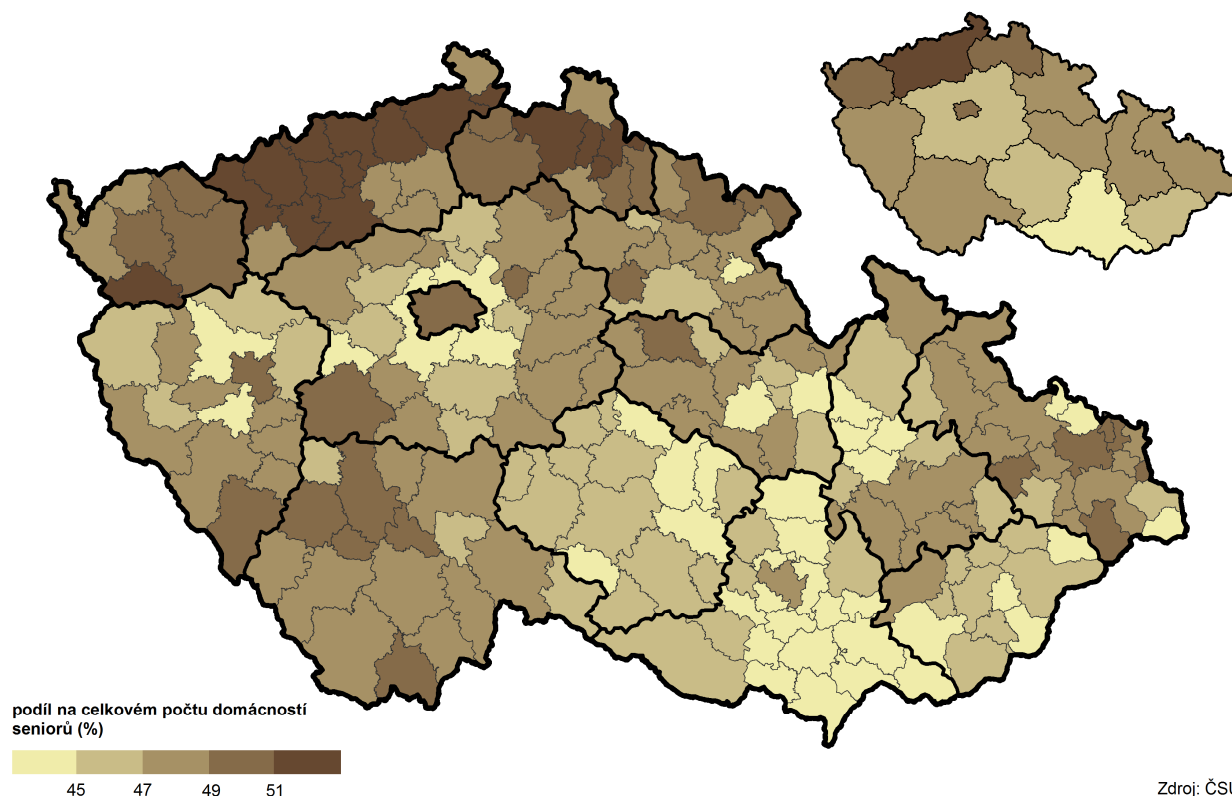

Domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Domácnosti jednotlivců z domácností seniorů ve věku 65 a více let
podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Bydlení seniorů

V téměř 96 procentech bydlely domácnosti seniorů ve standardních bytech. Byty se sníženou kvalitou obývalo téměř 4 % domácností seniorů. Podle právního užívání bytu bydlelo nejvíce domácností seniorů ve vlastním domě (neúplné i úplné rodiny) a pak v nájemních bytech (prarodiče s vnoučetem a domácnosti jednotlivců). Nejméně využívaly domácnosti seniorů jiné bezplatné užívání bytu (8,5 %).

Podle počtu obytných místností v bytě bydlelo nejvíce seniorů v bytech s třemi obytnými místnostmi – a to všechny typy domácností. Téměř 23 % ze všech domácností seniorů celkem vlastnilo počítač s internetem, z toho nejvíce to byly domácnosti prarodičů s vnoučetem (36,3 %).

Domácnosti seniorů^{*)} bydlící v bytech podle počtu obytných místností

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho podle počtu obytných místností s plochou 8 m ² a více (%)				
		1	2	3	4	5 a více
Domácnosti seniorů bydlící v bytech	123 481	5,5	15,0	33,1	26,4	15,0
z toho podle typu:						
1 úplná rodina	51 037	1,9	9,3	32,2	33,6	20,2
1 neúplná rodina	10 806	3,1	11,5	30,2	28,9	20,4
domácnost jednotlivce	59 786	9,1	20,4	34,3	19,9	9,7
z nich žijící samostatně v bytě	115 069	5,7	15,4	34,1	26,6	13,0
z toho podle typu:						
1 úplná rodina	48 150	1,9	9,6	33,2	34,2	18,1
1 neúplná rodina	10 135	3,2	12,0	30,9	29,1	18,8
domácnost jednotlivce	55 009	9,6	21,1	35,3	19,4	7,5

^{*)} Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou, jednotlivcem nebo domácnosti prarodičů s vnoučaty, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let.

Domácnosti seniorů^{*)} bydlící v bytech podle typu bytu, právního důvodu užívání bytu, počtu obytných místností a vybavení počítačem

Zdroj: SLDB 2011

	Domácnosti seniorů celkem	v tom			
		1 úplná rodina	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce	prarodiče s vnoučetem
Domácnosti seniorů bydlící v bytech	123 481	51 037	10 806	59 786	1 852
z toho podle typu bytu (%):					
byty standardní	95,6	97,6	94,4	94,0	98,8
byty se sníženou kvalitou	3,6	1,9	4,6	5,0	1,1
z toho podle právního důvodu užívání bytu (%):					
ve vlastním domě	29,3	36,6	38,9	21,5	26,0
v osobním vlastnictví	14,6	15,6	12,5	14,3	9,7
jiné bezplatné užívání bytu	8,5	8,1	3,8	9,7	6,1
nájemní	27,9	21,8	27,1	32,6	46,7
družstevní	14,3	14,4	11,7	14,8	9,7
z toho podle počtu obytných místností v bytě (%):					
1	5,5	1,9	3,1	9,1	3,6
2	15,0	9,3	11,5	20,4	16,6
3	33,1	32,2	30,2	34,3	40,6
4	26,4	33,6	28,9	19,9	24,4
5 a více	15,0	20,2	20,4	9,7	13,1
z toho podle vybavení domácnosti (%):					
počítač s internetem	22,9	33,0	30,6	12,5	36,3
počítač bez internetu	2,8	3,6	4,4	1,9	5,6

^{*)} Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let, přičemž osoby v čele domácnosti byly zjišťovány jen u uvedených typů hospodařících domácností.

Potvrdilo se, že pokud zůstal jednatel v bytě sám, pak ve více než 60 % případů obýval byt o rozloze 40,0 a více m². Nejčastěji domácnosti seniorů, a to jak s 1 úplnou rodinou, 1 neúplnou rodinou nebo domácnosti jednotlivců, bydlely v bytě se 3 nebo 4 obytnými místnostmi. Pozoruhodná je rovněž skutečnost, že prakticky každý třináctý senior bydlící sám obýval byt s 5 a více místnostmi.

Vzhledem k očekávanému vývoji věkové struktury a stárnutí české populace lze předpokládat, že domácnosti seniorů budou mít v příštích desetiletích stále silnější zastoupení a jejich vzrůstající počet bude významně ovlivňovat celkovou strukturu domácností.

Domácnosti seniorů^{*)} bydlící v bytech podle obytné plochy na osobu

Zdroj: SLDB 2011

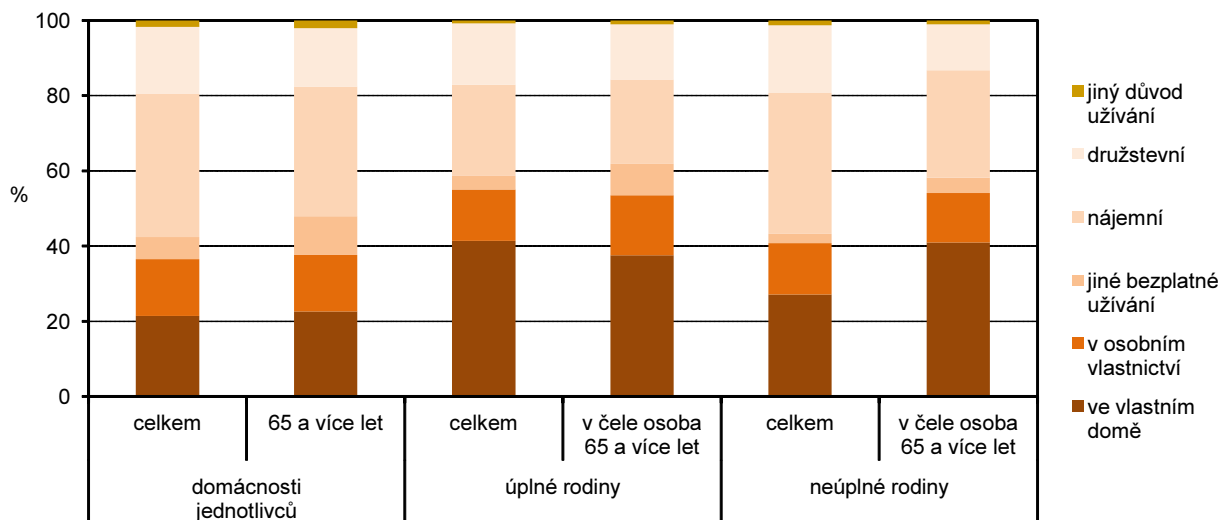
	Celkem	z toho podle obytné plochy v m ² na osobu (%)				
		do 9,9	10,0–19,9	20,0–29,9	30,0–39,9	40,0 a více
Domácnosti seniorů bydlící v bytech	123 481	2,8	13,0	26,3	17,2	33,9
z toho podle typu:						
1 úplná rodina	51 037	3,7	18,0	39,8	21,5	12,5
1 neúplná rodina	10 806	5,2	18,3	33,9	19,2	14,4
domácnost jednotlivce	59 786	1,5	7,3	12,9	13,2	56,4
z nich žijící samostatně v bytě	115 069	2,2	11,1	26,2	17,6	35,9
z toho podle typu:						
1 úplná rodina	48 150	3,1	16,3	40,7	22,3	13,1
1 neúplná rodina	10 135	4,5	16,5	34,6	19,9	15,2
domácnost jednotlivce	55 009	0,9	5,0	11,5	13,2	60,5

^{*)} Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou, jednatelcem nebo domácnosti prarodičů s vnoučaty, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let.

Domácnosti seniorů bydlící v bytech v Moravskoslezském kraji podle typu domácnosti a právního důvodu užívání bytu podle SLDB 2011

Zdroj: SLDB

4. Zdravotní péče

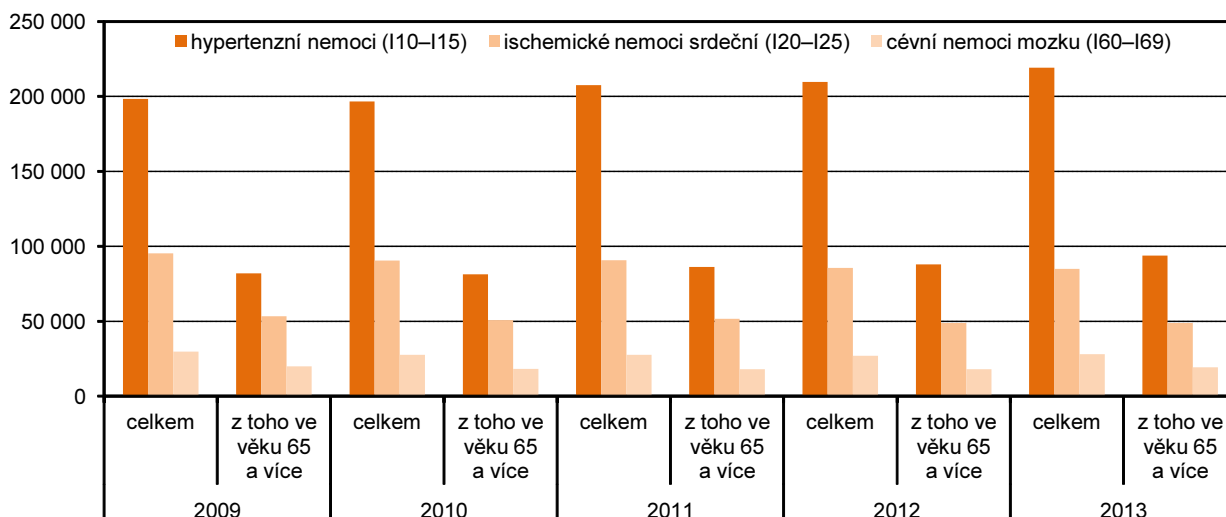
Všechna data pro tuto kapitolu jsou převzata z publikací Ústavu zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS) ze Zdravotnických ročenek krajů a ČR a z publikace Činnost zdravotnických zařízení ve vybraných oborech zdravotní péče za příslušné roky.

Zdravotní stav

Předpokladem pro dobrý zdravotní stav, a to nejen seniorů, je prevence, jejímž cílem je vyšetřit co největší skupinu obyvatel a v případě zjištěné choroby zajistit rychlou a účinnou léčbu. Díky tomuto aktivnímu preventivnímu vyhledávání je posléze řada osob, u nichž byla zjištěna určitá choroba nebo rizikový znak, dispenzarizována. To pro tyto pacienty v praxi znamená, pravidelné léčení, vyšetřování a sociální sledování po celou dobu ohrožení či trvání nemoci nebo až do jejího vyléčení. Z důvodu hypertenzních nemocí bylo v roce 2013 pod stálým lékařským dohledem celkem 219 229 obyvatel Moravskoslezského kraje z čehož 93 928 osob představovaly osoby 65leté a starší (42,8 %). Dalších více než 84 947 obyvatel kraje, z toho 57,4 % nad 65 let věku, bylo dispenzarizováno pro ischemické nemoci srdeční a 27 924 osob (68,4 % starších 65 let) pro cévní nemoci mozku. Od roku 2009 se podíly seniorů na celkovém počtu dispenzarizovaných osob mírně zvýšily (cca o 1,5 procentního bodu) u všech zmíněných druhů chronických onemocnění.

Pacienti s vybraným chronickým onemocněním v evidenci praktického lékaře pro dospělé v Moravskoslezském kraji v letech 2009 až 2013

Zdroj: ÚZIS

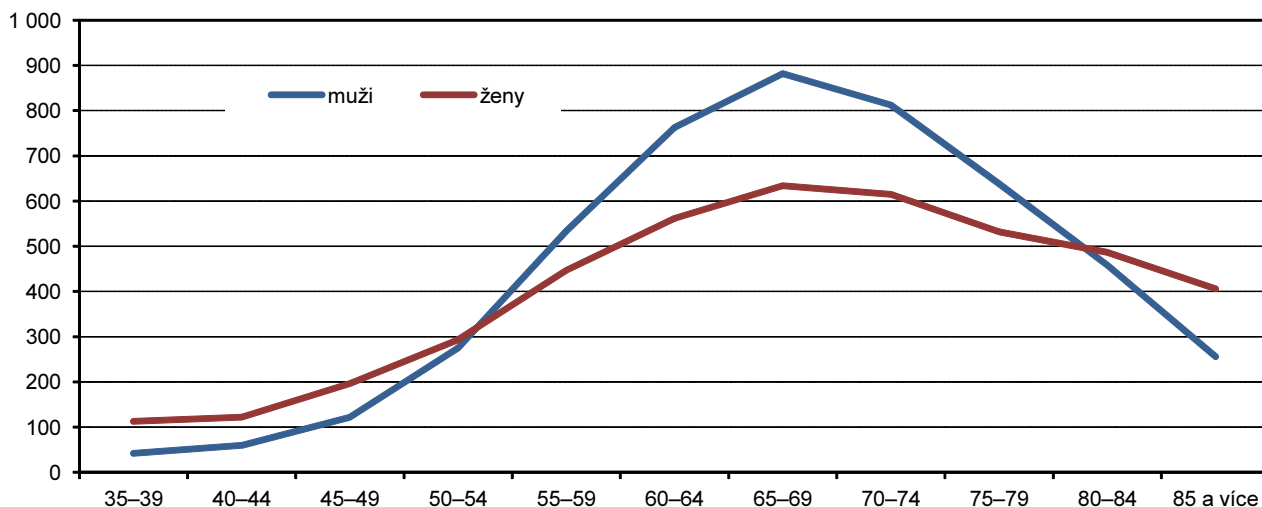
Velmi závažným onemocněním jsou zhoubné novotvary (dále jen ZN) a jejich výskyt má stále rostoucí trend. V době zpracování této analýzy byly poslední známé údaje o novotvarech z roku 2011, neboť v důsledku dohledávání, ověřování a několikanásobné kontroly v Národním onkologickém registru ČR dochází ke dvouletému zpoždění. V roce 2011 bylo v kraji nově nahlášeno celkem 9 513 případů onemocnění zhoubnými novotvarami a novotvarami in situ (zjednodušeně novotvary v počátečním stádiu), z toho 4 933 případů u mužů (51,9 %) a 4 580 případů u žen (48,1 %).

Počet nově zjištěných nádorů v Moravskoslezském kraji v roce 2011 v absolutním počtu meziročně vzrostl pouze u žen o 2,6 %, zatímco u mužů poklesl o 5,4 %. Ovšem podíváme-li se na vývoj od roku 2007, tak zjistíme, že meziroční pokles je spíše výjimkou, a to bez ohledu na pohlaví. I proto bylo v roce 2011 proti roku 2007, ať v případě mužů či žen, o více než 11 % více nově hlášených případů onemocnění ZN. Rostoucí počet hlášených případů ZN můžeme vysvětlit především stárnutím populace (stoupá průměrný věk, respektive naděje dožití při narození). Věk je totiž hlavním rizikovým faktorem zhoubného bujení, mimo jiné díky kumulativnímu vlivu rizikových faktorů. Dalšími možnými vlivy na rostoucí absolutní incidenci (tj. podíl počtu nově hlášených nemocných jedinců za dané časové období a počtu všech jedinců ve sledované populaci) jsou vyšší výskyt fyzikálních a chemických karcinogenů, který je způsobený rostoucím znečištěním životního prostředí, zlepšená diagnostika zhoubných novotvarů a celková kvalita lékařské péče, která znamená, že stále více osob se dožívá vyššího věku, kdy je riziko nádorového onemocnění nejvyšší.

Hlášená onemocnění novotvary (C00–D09) v Moravskoslezském kraji podle věkových skupin v roce 2011

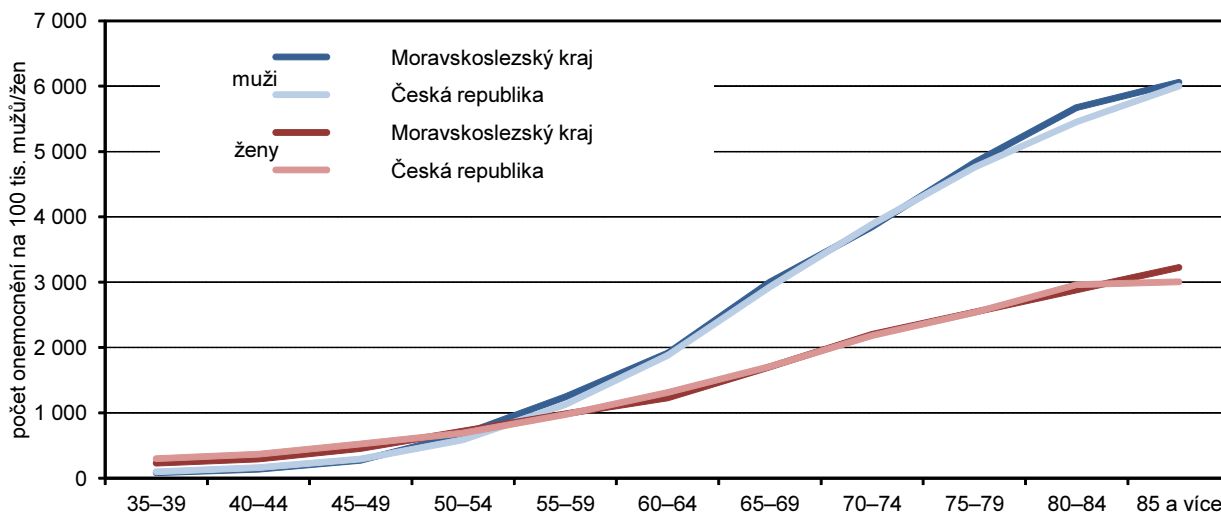
Zdroj: ÚZIS

Významnost vlivu věku na růst počtu nově hlášených případů ZN je zřejmá i z následujícího grafu. Ten ukazuje rozdílný průběh incidence zhoubných novotvarů celkem z pohledu jednotlivých pohlaví a rostoucího věku. Přestože je celková incidence ZN mužů (818 osob na 100 000 mužů) vyšší než u žen (727 osob na 100 000 žen), není to tak vždy, bereme-li v úvahu věk. Obecně lze konstatovat, že do věku 50–54 let včetně, až na pár výjimek v útlém věku, je celková incidence ZN u mužů nižší než v případě žen. Až poté začíná její průběh u mužů strmě stoupat, zatímco u žen je nárůst výrazně mírnější.

Hlášená onemocnění novotvary v Moravskoslezském kraji a ČR podle pohlaví a věku v roce 2011 (na 100 000 obyvatel stejného věku)

Zdroj: ÚZIS

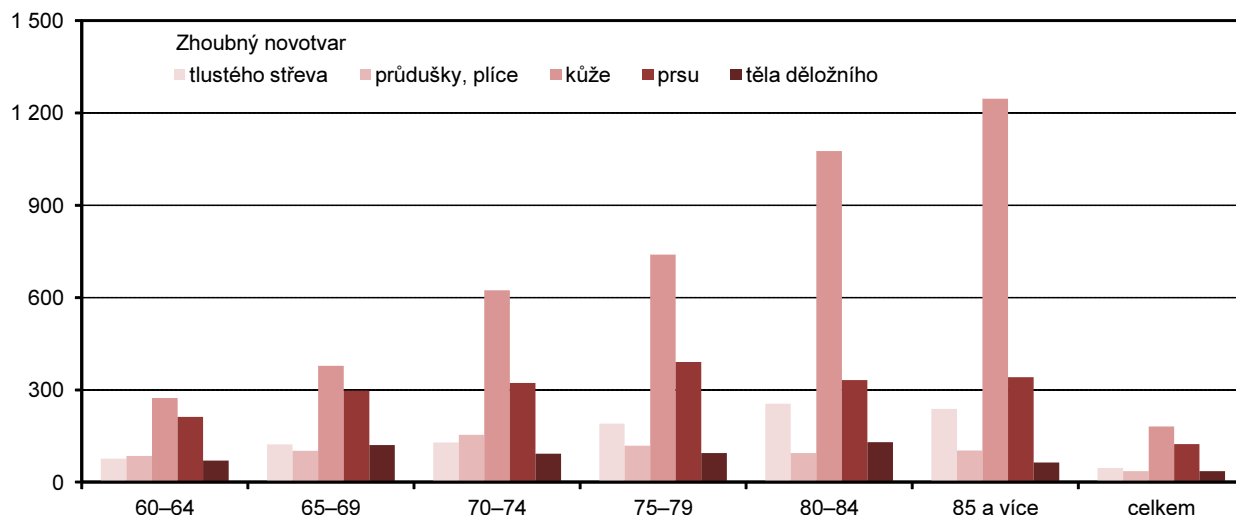
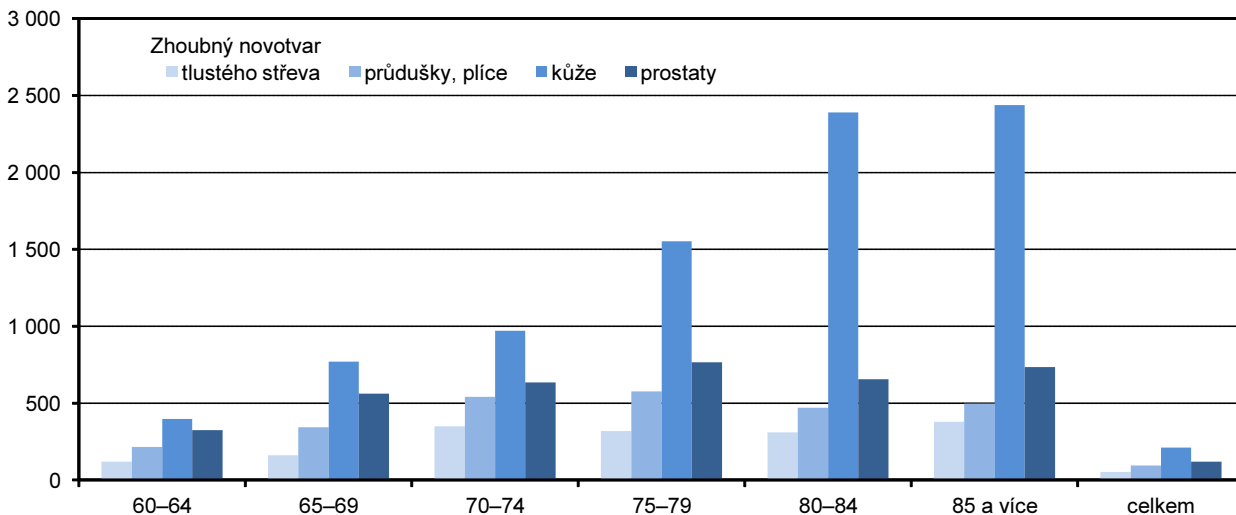
V roce 2011 dosáhla incidence u mužů maximální hodnoty 6 058 na 100 000 mužů ve věkové kategorii 85 a více let. Od věkové kategorie 50–54 let (672 případů na 100 000 mužů) prudce roste až do věku 80 až 84 let, kdy se její křivka zmírňuje. Ve věku 65–69 let je již na hodnotě cca 3 000 osob na 100 000 mužů a 4 830 ve věkové kategorii 75 až 79 let. Poněkud mírnější průběh incidence zhoubných novotvarů nastává, pokud nebereme v úvahu ZN kůže (dg. C44), které z hlediska úmrtnosti nepředstavují zásadní problém.

V případě žen je situace následující. Celkový nárůst incidence zhoubných novotvarů začíná u žen v mladších věkových kategoriích než u mužů a celkový průběh není tak strmý. V 65–69 letech incidence ZN dosahuje hodnoty cca 1 700 osob na 100 000 žen; v 75–79 letech 2 540 osob a v 85 a více letech 3 225 případů na 100 000 žen. Po vyloučení zhoubných novotvarů kůže (C44) se nárůst ZN zmírňuje ve věku 75–79 a incidence ZN dosahuje hodnoty 1 800 a 1 978 žen na 100 000 žen ve věku 85 a více let.

Z pohledu celé populace je nejčastějším novotvarem u obou pohlaví jiný ZN kůže (dg. C44). U mužů druhým nejčastěji diagnostikovaným nádorem se stal ZN prostaty (dg. C61), 119,9 na 100 000 mužů (ČR 135,1). U žen je dlouhodobě druhým nejčtenějším ZN prsu (dg. C50), 124,0 na 100 000 žen (ČR 123,9), kde došlo v kraji i ČR k nárůstu onemocnění. Dalšími ZN, které mají v populaci nejvyšší incidenci jsou to u mužů ZN plic a ZN tlustého střeva, a v případě žen ZN tlustého střeva a ZN plic.

Hlášená onemocnění vybranými druhy zhoubných novotvarů na 100 tisíc mužů (nahore) a žen (dole) v Moravskoslezském kraji v roce 2011

Zdroj: UZIS

Nicméně již dříve jsme konstatovali, že zhoubné nádory zatěžují obyvatelstvo výrazně především v seniorském věku. Výjimkou je zhoubný nádor prsu žen, kdy nárůst onemocnění pozorujeme již v mnohem mladších věkových kategoriích. Incidence zhoubných nádorů v roce 2011 na 100 000 mužů či žen má nejstrmější průběh u ZN prostaty a plic u mužů.

Dg. C 61 prostata: Ve věku 50–54 let, kdy výskyt onemocnění začíná prudce stoupat, onemocnělo 58,6 mužů na 100 000 mužů; v 65–69 letech již dosahuje hodnoty 561,6. Vrchol incidence ZN prostaty je ve věku 75–79 let (764,6 případů na 100 000 mužů). Jedná se o onemocnění s nejvyšší incidencí v populaci. Ve srovnání s průměrem ČR je výskyt této diagnózy v kraji nižší.

Dg. C 34 plice muži: Nárůst tohoto onemocnění nastává ve věku 45–49 letech (29,0 případů na 100 tisíc obyvatel) a v 50–54 letech je tato hodnota více než trojnásobná (97,7). V 65–69 letech onemocnělo ZN plic již 343,8 mužů na 100 000 mužů. Vrchol tohoto onemocnění nastává v 75–79 letech, kdy incidence zhoubného nádoru plic dosahuje hodnoty 575,4 mužů na 100 000 mužů. Ve věku 80–84 let klesá téměř o 100 případů, aby v 85 a více letech mírně vzrostla na téměř 500 osob na 100 000 mužů. Ve všech věkových kategoriích je bohužel incidence tohoto nádorového onemocnění vyšší než průměr celé republiky.

Onemocnění zhoubným novotvarem plic nemá dobré prognózy na vyléčení. Je to jedna z nemocí, kde je vysoká úmrtnost.

Dg. C 34 plicе ženy: Incidence zhoubného novotvaru plic u žen v Moravskoslezském kraji začíná stejně jako u mužů výrazněji stoupat ve věkové kategorii 50–54 let (41,9 žen na 100 000 žen). V 70–74 letech dosahuje vrcholu (154,0) a v 85 a více letech klesá na hodnotu 103,3 žen na 100 000 žen. Krajské hodnoty v podstatě kopírují republikový průměr s občasnými výkyvy na obě strany, celková incidence v kraji je nižší.

Dg. C 50 prs ženy: Incidence ZN prsu u žen začíná již ve věkové skupině 20–24 let, kdy v Moravskoslezském kraji byla zaznamenána hodnota 4,8 žen na 100 000 žen. S postupujícím věkem výskyt ZN prsu dále neúprosně roste – ve věkové skupině 35–39 let to bylo 57,2 žen na 100 000 žen a ve věkové skupině 50–54 let již 187,2 žen na 100 000 žen. U senierek ve věku 65–69 let to již bylo téměř 300 žen ze 100 tisíc. Incidence ZN prsu vrcholí ve věkové skupině 75–79 let (391,4 žen na 100 000 žen). S přibývajícím věkem klesá jen mírně. Celková incidence v kraji je téměř totožná s republikovou hodnotou, nicméně u senierek nad 65 let je výskyt tohoto onemocnění vyšší nežli průměr ČR.

Dg. C 18 tlusté střevo muži: Incidence onemocnění ZN tlustého střeva jak mužů, tak žen s věkem neklesá a udržuje se až do pozdního věku na vysoké hodnotě. U mužů byl jeden případ na 100 000 mužů zaznamenán v roce 2010 již ve věkové kategorii 15–19 let. Výskyt onemocnění výrazněji stoupá kolem 50 roku života, ve věkové kategorii 50–54 let je incidence 39,1 mužů na 100 000 mužů. U mužů o patnáct let starších, tedy ve věkové kategorii 65–69 let, byla incidence tohoto onemocnění 160,0. V následujících věkových kategoriích pak výskyt tohoto onemocnění na 100 000 mužů neklesne pod 300, aby maxima dosáhl u 85letých a starších – téměř 380 případů. Celková incidence v kraji (53,4 případů) je mírně nad republikovým průměrem (51,7 případů), v jednotlivých věkových kategoriích, včetně těch nejstarších, vybočuje s různou intenzitou směrem nahoru i dolů.

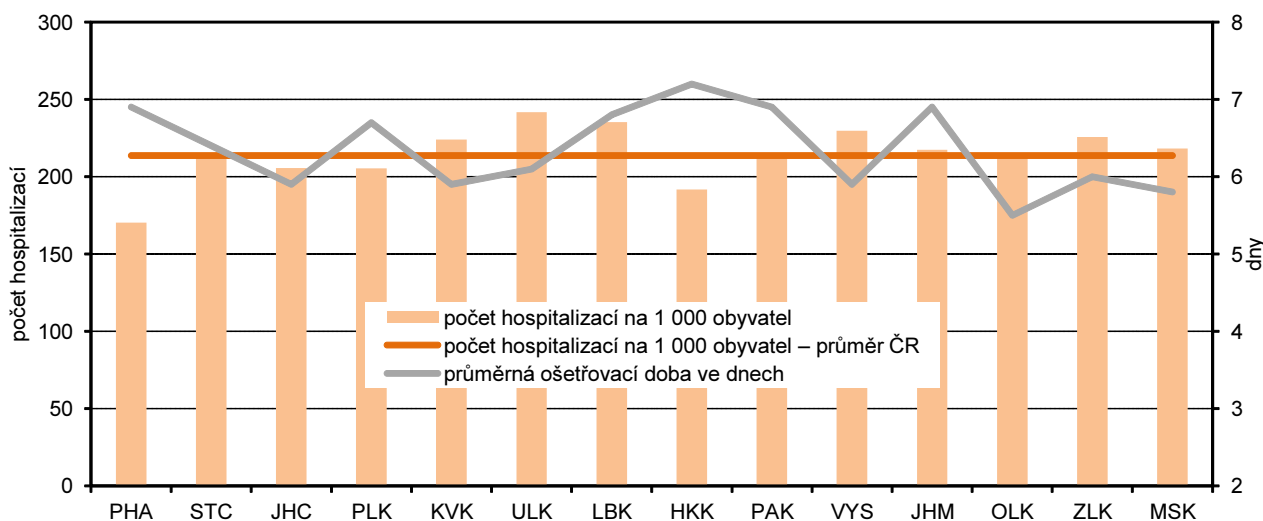
Dg. C18 tlusté střevo ženy: U žen je incidence ZN tlustého střeva nižší než u mužů, přesto byly zaznamenány první případy už ve věku 15–19 let (2,9 žen na 100 000 žen). Ve věku 50–54 let byla incidence téměř stejná jako u mužů (37,0), v dalších věkových kategoriích je však její nárůst na rozdíl od mužů pomalejší – např. ve věkové kategorii 65–69 let dosahuje hodnoty 123,5 na 100 000 žen – nicméně stále stoupající až do kategorie věku 80–84 let, kdy dosahuje maximální hodnoty 254,4 osob na 100 000 žen. Poté pozvolna klesá u nejstarší věkové kategorie 85 a více let na 238,3. Ve srovnání s republikou je incidence tohoto ZN u moravskoslezských žen v celé věkové struktuře vyšší.

S informacemi v předešlém textu, tedy o pacientech s chronickým onemocněním v evidenci praktického lékaře a hlášeným výskytem onemocnění vybranými druhy ZN, úzce souvisí i příčiny úmrtí. Tato problematika je popsána v kap. 1 v rámci demografických statistik.

Hospitalizovaní (nemocnice, LDN, hospice)

Hospitalizované osoby v nemocnicích a průměrná doba hospitalizace podle kraje bydliště v roce 2013

Zdroj: ÚZIS

Síť zařízení ústavní péče v Moravskoslezském kraji tvořilo k 31. 12. 2013 celkem 18 nemocnic s 5 838 lůžky, 24 odborných léčebných ústavů se 2 880 lůžky a 3 lázeňské léčebny s 1 743 lůžky. V nemocnicích kraje bylo evidováno 5 470 akutních lůžek, z toho 702 pro děti, a 368 lůžek následné péče. Na 10 000 obyvatel kraje připadalo v průměru 48 nemocničních lůžek (v celé republice 57), 23 lůžek v odborných léčebných ústavech a 14 lůžek lázeňských.

V nemocnicích na území České republiky bylo v roce 2013 hospitalizováno 267 035 pacientů bydlících v Moravskoslezském kraji, z toho ženy tvořily 55,6 %. Počet hospitalizovaných zůstal téměř shodný s minulým rokem (pokles o 0,3 %) i roky předešlými. Při přepočtu na 1 000 obyvatel bylo hospitalizováno 218 osob, tj. ve srovnání s republikovým průměrem jen o 5 hospitalizací více. Nejméně hospitalizovaných pacientů na 1 000 obyvatel žilo v hl. městě Praze (170 osob) a Královéhradeckém kraji (192 osob), naopak nejvíce v Ústeckém (242 osob) a Libereckém kraji (235 osob). Z hlediska počtu případů byli pacienti z Moravskoslezského kraje nejčastěji hospitalizováni pro nemoci oběhové soustavy (14,4 %), nemoci trávicí soustavy (9,6 %) a novotvary (8,0 %). V roce 2013 zemřelo ve všech nemocnicích na území kraje 6 695 osob, což z nich činí místo, kde se umírá nejčastěji. Z jednoho tisíce hospitalizovaných tak zemřelo 27 pacientů.

Více než 36 % pacientů s bydlištěm v Moravskoslezském kraji hospitalizovaných v nemocnicích již mělo 65 a více let, což platí v případě mužů i žen. Nejvíce mužů (v absolutních hodnotách) bylo hospitalizováno od 55 do 74 let věku, v případě žen to bylo od 25 do 34 let (zejména z důvodu těhotenství a porodu) a od 60 do 84 let.

Osoby s bydlištěm v kraji hospitalizované v nemocnicích podle věku v letech 2009 až 2013

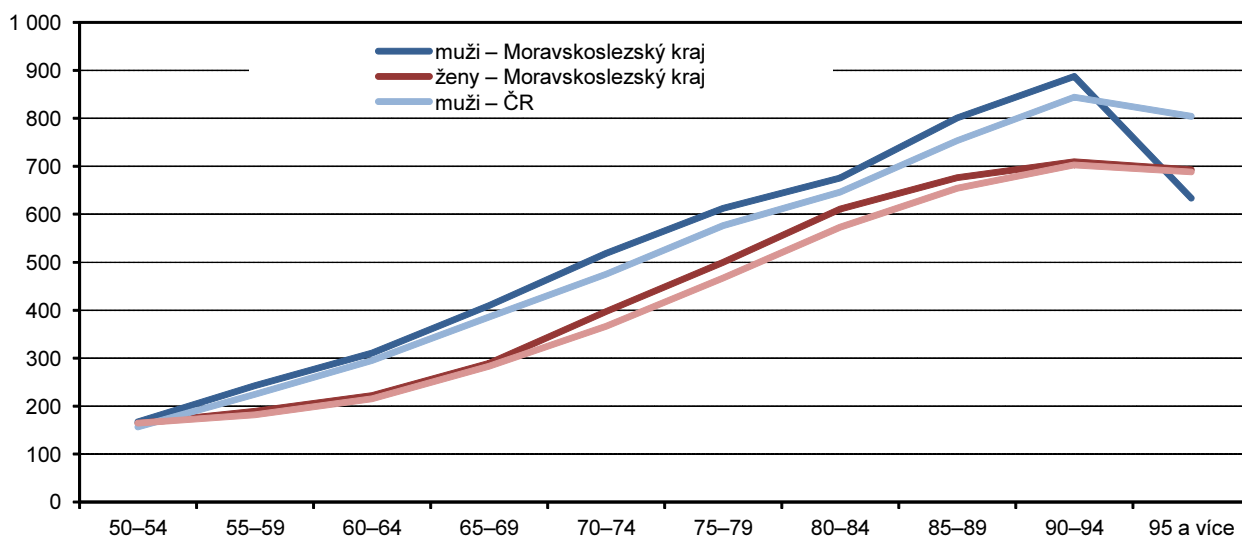
Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	Hospitalizovaní muži					Hospitalizované ženy				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	118 840	117 839	118 448	119 586	118 513	149 599	147 318	145 828	148 136	148 522
z toho ve věku:										
55–59	11 092	10 693	10 674	10 384	10 101	8 687	8 477	8 400	8 266	8 277
60–64	12 177	12 293	12 657	12 719	12 435	10 023	10 166	10 272	10 269	10 076
65–69	12 216	12 229	12 222	12 776	13 033	11 375	11 130	11 330	11 307	11 551
70–74	9 630	10 032	10 686	11 442	12 026	9 758	10 170	10 834	11 918	12 516
75–79	8 462	8 236	8 309	8 316	8 323	11 601	10 907	10 970	10 635	10 243
80–84	5 433	5 344	5 490	5 870	5 837	9 590	9 759	10 133	10 536	10 315
85–89	3 013	3 281	2 628	2 781	2 861	7 676	7 987	6 488	6 586	6 612
90–94 ¹⁾	.	.	581	719	837	.	.	1 627	2 029	2 342
95 a více ¹⁾	.	.	109	87	57	.	.	280	272	284

¹⁾ v letech 2009 a 2010 ve věku 85 a více let

Hospitalizovaní obyvatelé Moravskoslezského kraje v nemocnicích podle věku na 1 000 obyvatel stejného věku v roce 2013

Zdroj: ÚZIS

Ačkoli absolutní hodnoty o počtech hospitalizovaných poskytují zajímavé informace, pro vzájemné srovnání z různých hledisek, má větší vypovídací hodnotu přepočet na stejný základ, v tomto případě na 1 000 obyvatel. Za celý Moravskoslezský kraj je hodnota tohoto ukazatel 218 hospitalizovaných na 1 000 obyvatel, konkrétně za muže 198 a za ženy 238. Je samozřejmé, že od dosažení dospělosti tento ukazatel se zvyšujícím se věkem roste – výjimku představuje jednak u žen výše zmiňované období, kdy jsou hospitalizovány kvůli těhotenství a porodu, jednak u obou pohlaví nejstarší věková kategorie 95 a více let. Až do 49 let věku, s výjimkou dětství, jsou ženy-pacientky při přepočtu na 1 000 obyvatel hospitalizovány v nemocnicích častěji než muži. Ve věku 50–54 let se situace v podstatě vyrovnává, cca 165 pacientů na tisíc obyvatel. V následujících věkových kategoriích je křivka nárůstu počtu hospitalizovaných v případě mužů mnohem strmější nežli u žen. Kupříkladu v 65–69 letech činí počty hospitalizovaných u mužů 409, u žen 289, v 75–79 letech u mužů 612, u žen 500 na tisíc obyvatel. Maximálních hodnot je u obou pohlaví dosaženo ve věku 90–94 let.

Podíl operovaných osob s bydlištěm v kraji z hospitalizovaných v nemocnicích podle věku v letech 2009 až 2013 (%)

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	Moravskoslezský kraj					Česká republika				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	27,1	27,3	27,4	28,1	27,9	28,9	28,9	28,8	29,6	29,4
z toho ve věku:										
55–59	33,2	34,0	34,0	34,0	35,1	35,2	35,4	35,4	36,2	36,3
60–64	30,1	29,9	29,9	30,7	30,6	32,2	32,2	32,0	32,7	32,8
65–69	26,7	27,0	26,9	27,8	27,6	29,7	29,8	29,6	30,1	29,9
70–74	22,6	23,0	23,2	23,2	23,7	26,2	25,8	26,0	26,4	26,4
75–79	18,3	17,8	17,8	17,8	18,1	22,3	21,1	21,2	21,2	21,3
80–84	13,4	13,8	14,0	13,7	13,8	17,1	16,1	16,1	16,1	16,1
85–89	11,5	11,3	11,1	11,4	11,3	13,7	12,5	12,5	12,5	12,3
90–94 ¹⁾	.	.	11,9	10,5	11,1	10,8	10,6	11,0	10,6	10,5
95 a více ¹⁾	.	.	10,8	8,6	11,4	9,5	9,8	10,0	8,8	9,9

¹⁾ v letech 2009 a 2010 ve věku 85 a více let

Dalším ukazatelem, který je k dispozici v členění podle věkových skupin, je podíl operovaných osob z hospitalizovaných v nemocnicích. V roce 2013 byla hodnota tohoto ukazatele 27,9 % za celou populaci Moravskoslezského kraje. Proti předchozímu roku šlo jen o mírný pokles o 0,2 procentního bodu. Ve srovnání s celou republikou je to o 1,5 procentního bodu méně. Přes 45 % hospitalizovaných osob ve věku 40–44 let podstoupilo operaci, což byl nejvyšší podíl ze všech věkových skupin. Od tohoto vrcholu pomyslné křivky napříč věkovými skupinami podíly operovaných osob na hospitalizovaných směrem k mladším i starším ročníkům pozvolna klesají. V globále můžeme říci, že asi třetina dvacátníků a třicátníků hospitalizovaných v nemocnicích byla operována. Dvě pětiny osob pak bylo operováno ve věku 50–54 let, kdežto u seniorů 65–69letých to bylo 27,6 %. S přibývajícím věkem podíly dále klesají až k hranici těsně nad 11 % u nestarších věkových kategorií. Se zvyšujícím se věkem totiž narůstá množství přidružených chorob, které zvyšují riziko život ohrožujících komplikací při operaci.

Průměrná ošetrovací doba osob s bydlištěm v kraji hospitalizovaných v nemocnicích podle věku v letech 2009 až 2013 (dny)

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	Moravskoslezský kraj					Česká republika				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	6,5	6,3	6,1	5,9	5,8	6,9	6,8	6,7	6,4	6,3
z toho ve věku:										
55–59	6,6	6,5	6,2	6,0	5,9	6,9	6,9	6,7	6,3	6,2
60–64	7,1	6,8	6,7	6,4	6,2	7,4	7,3	7,1	6,8	6,7
65–69	7,5	7,3	7,0	6,8	6,6	7,9	7,8	7,6	7,3	7,2
70–74	8,3	7,8	7,6	7,2	7,2	8,7	8,5	8,3	7,9	7,8
75–79	9,0	8,7	8,2	7,8	7,8	9,7	9,7	9,4	9,0	8,8
80–84	10,0	9,7	9,0	8,7	8,5	11,2	11,0	10,9	10,4	10,2
85–89	10,7	10,4	10,0	9,4	9,2	12,3	12,5	12,4	11,8	11,6
90–94 ¹⁾	.	.	10,0	9,9	9,3	13,3	12,5	12,5	12,5	11,8
95 a více ¹⁾	.	.	10,0	10,6	8,4	13,0	12,8	13,8	12,4	12,5

¹⁾ v letech 2009 a 2010 ve věku 85 a více let

Posledním údajem vztahujícím se k nemocnicím je průměrná ošetrovací doba osob s bydlištěm v kraji. Ta činila 5,8 dne (průměr ČR 6,3 dne), což je po Olomouckém kraji druhá nejkratší. V průběhu let se průměrná ošetrovací doba zkracuje (od roku 2009 o 0,7 dne), což svědčí o zefektivnění zdravotní péče. Nejdéle zůstávají v nemocnicích obyvatelé Královéhradeckého kraje (7,2 dne), následovaní Prahou, Libereckým a Pardubickým krajem (shodně 6,9 dne). Se zvyšujícím se věkem hodnota ukazatele kontinuálně roste – čtyři dny si průměrně pobudou v nemocnici dvacátníci, více než je průměrná hodnota za kraj přesáhnou teprve 55–59letí pacienti (5,9 dne). Hospitalizovaní senioři ve věku 65 až 69 let stráví průměrně v nemocnici 6,6 dnů a pacienti starší 80 let již devět a více dnů.

Léčebna dlouhodobě nemocných (dále LDN) je jedním z druhů odborných léčebných ústavů určených k ošetřování a doléčování pacientů, jejichž zdravotní stav již nutně nevyžaduje pobyt v nemocnici nebo u nichž není perspektiva zlepšení jejich zdravotního stavu. Zpravidla se jedná o lidi pokročilého věku, které není z různých důvodů možné ošetřovat v domácím prostředí.

Léčebny dlouhodobě nemocných v letech 2005 až 2013

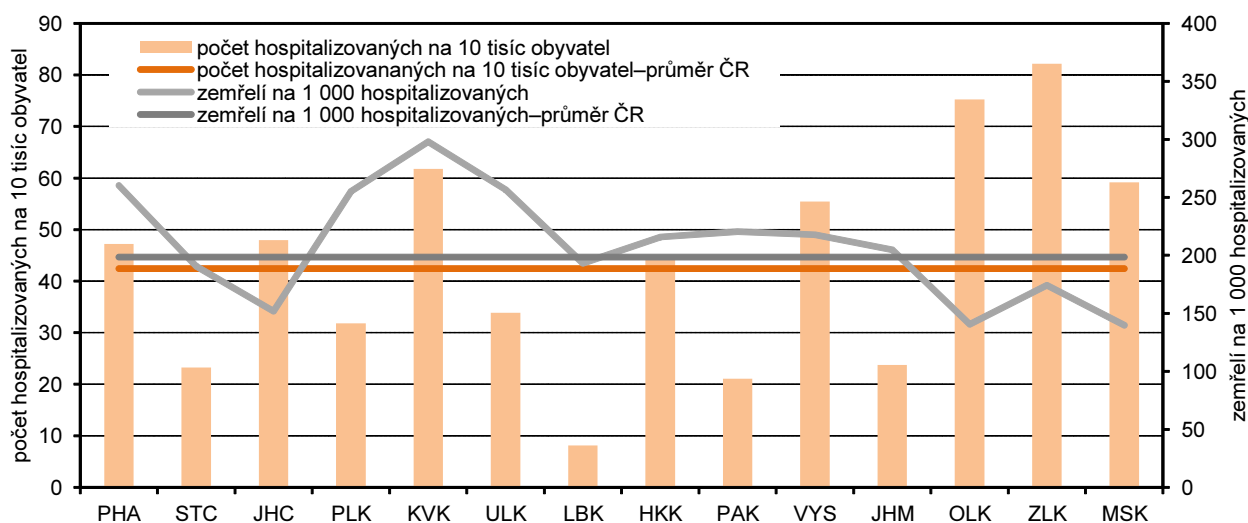
Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Léčebny dlouhodobě nemocných	13	14	11	11	11	12	13	13	13
v nich lůžka	1 104	1 199	1 044	1 044	1 005	1 026	1 055	1 042	1 042
Hospitalizovaní celkem	6 259	6 945	6 251	5 916	6 481	6 442	6 895	7 006	7 229
na 10 000 obyvatel	50,0	55,6	50,0	47,3	51,9	51,8	55,9	57,0	59,1
Zemřelí pacienti	950	947	878	841	990	944	1 040	998	1 010
na 1 000 hospitalizovaných	151,8	136,4	140,5	142,2	152,8	146,5	150,8	142,4	139,7
Průměrná ošetrovací doba	58,7	56,6	57,5	56,6	50,1	50,3	49,8	47,3	45,7
Roční využití lůžek ve dnech	333,0	333,3	322,6	321,0	322,3	315,6	320,2	317,5	317,0

Na území Moravskoslezského kraje poskytovalo své služby 13 LDN se 1 042 lůžky. Proti roku 2007 přibýly 2 nová zařízení, ale počet lůžek zůstal v podstatě stejný. Nejvíce zařízení (14) i lůžek (1 199) bylo v kraji v roce 2006. V LDN Moravskoslezského kraje bylo v roce 2013 hospitalizováno 7 229 pacientů. Od roku 2005 šlo o nejvyšší roční počet hospitalizací, meziroční nárůst činil 3,2 %. Při přepočtu na 10 000 obyvatel ve věku 65 a více let bylo hospitalizováno 348 osob, tj. ve srovnání s průměrem ČR o 100 hospitalizací více. Jednoznačně nejnižší byl tento ukazatel v Libereckém kraji (48 hospitalizací), naopak nejpříznivější situace byla v krajích Zlínském (461) a Olomouckém (426). Zkracující se průměrná ošetrovací doba hospitalizace umožňuje i přes neměníci se množství lůžek přijímat více pacientů. Proti roku 2005 se ošetrovací doba zkrátala o celých 13 dnů a činila necelých 46 dnů na pacienta. Již samotný účel zařízení dává tušit, že je místem, v němž umírají pacienti – v roce 2013 to bylo celkem přes 1 000 osob, což při přepočtu na 1 000 hospitalizovaných činilo cca 140 osob.

Hospitalizované osoby v léčebnách dlouhodobě nemocných podle krajů v roce 2013

Zdroj: ÚZIS

Dalším druhem odborných léčebných ústavů určených zejména pro starší občany je hospic. Jedná se o zdravotnicko-sociální zařízení, které slouží k péči o nevléčitelné a těžce nemocné osoby. Hlavním účelem

těchto zařízení je maximálně zlepšit kvalitu života v jeho závěrečné fázi a umožnit důstojné umírání. Děje se tak především snižováním nebo odstraňováním bolesti a jiných nepříjemných fyzických projevů nemoci.

Hospice v letech 2009 až 2013

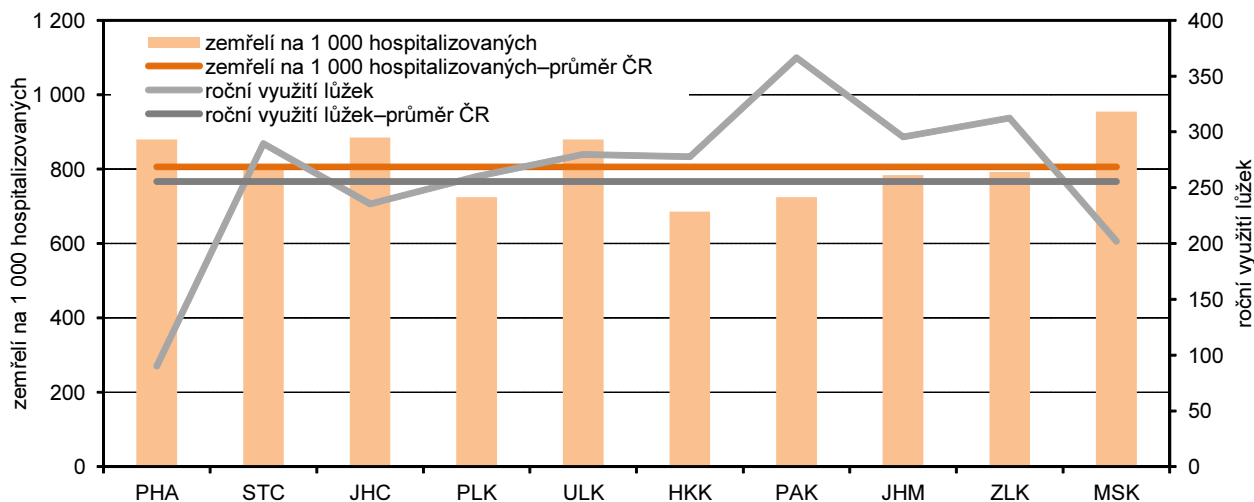
Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	2009	2010	2011	2012	2013
Hospice	1	1	2	2	2
v nich lůžka	30	30	60	60	60
Hospitalizovaní celkem	253	294	345	424	392
na 10 000 obyvatel	2,0	2,4	2,8	3,5	3,2
Zemřelí pacienti	231	272	309	391	374
na 1 000 hospitalizovaných	913,0	926,7	895,7	922,2	954,1
Průměrná ošetrovací doba	31,1	28,0	28,9	31,4	30,9
Roční využití lůžek ve dnech	262,3	273,5	199,1	221,6	201,9

Na území Moravskoslezského kraje, konkrétně v okresech Frýdek-Místek a Ostrava, se v roce 2013 nacházely dva hospice s 60 lůžky. Bylo v nich hospitalizováno 392 osob, což představovalo asi 19 osob při přepočtu na 10 000 obyvatel ve věku 65 a více let. To odpovídá republikovému průměru (20,8 osoby). Fungování tohoto druhu zdravotnického zařízení je v rámci jednotlivých krajů značně proměnlivé – nejvíce osob přepočtených na 10 000 obyvatel bylo hospitalizováno v Pardubickém a Královéhradeckém kraji (přes 40 osob), naopak v krajích Karlovarském, Libereckém, Olomouckém a na Vysočině tato zařízení neexistují. Délka průměrné ošetrovací doby činila cca 313 dnů a v průběhu let se prakticky neměnila. Jak bylo popsáno v předchozím odstavci, hospice jsou určeny k péči o nevléčitelně a těžce nemocné osoby, a proto je úmrtnost v tomto druhu zařízení velmi vysoká – v Moravskoslezském kraji se pohybuje nad hranicí 900 osob na 1 000 hospitalizovaných, v roce 2013 to bylo dokonce 954 osob, což bylo nejvíce ze všech krajů republiky.

Hospice v krajích v roce 2013

Zdroj: ÚZIS

Geriatrická péče

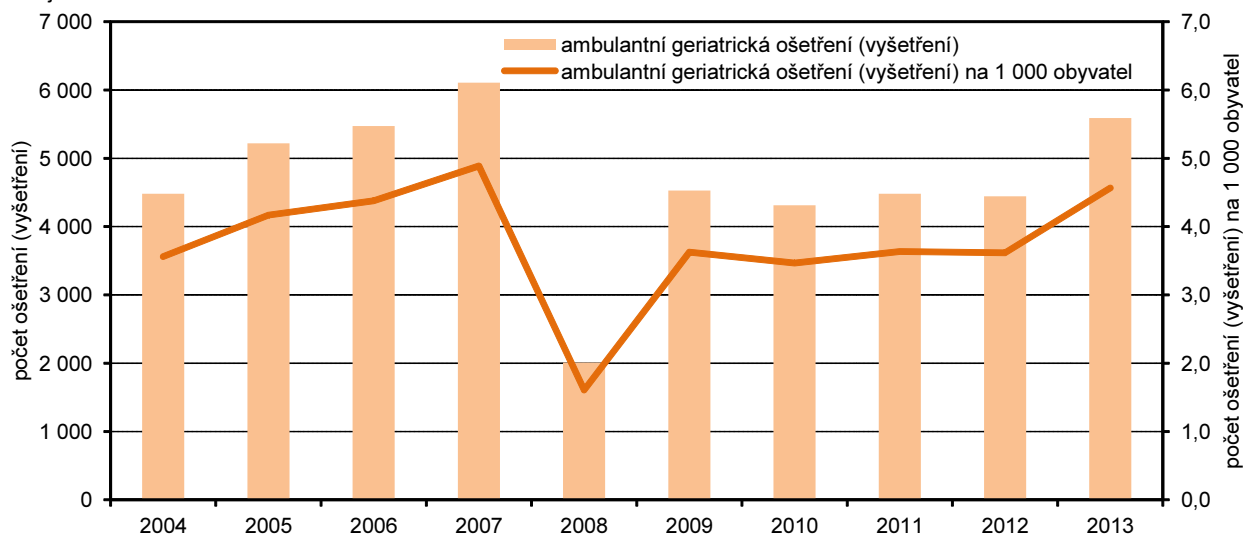
Geriatric je samostatný lékařský obor, který poskytuje specializovanou zdravotní péči nemocným vyššího věku nad 65 let, obvykle však nad 70–75 let s komplexními zdravotními problémy. Vychází z poznatku, že znalost zvláštností diagnostiky a léčby nemocí vyššího věku, vyhledávání chorob v časných stádiích a včasné rozpoznání geriatrických rizik zlepšují v případě onemocnění prognózu seniorů i výsledky zdravotní péče. Geriatric je obor, který vyžaduje širokou mezioborovou spolupráci nejčastěji s neurologií, rehabilitací, ortopedií a psychiatrií. Geriatrická medicína je diferencovaná – má svou problematiku akutní, chronickou i paliativní (např. hospice).

Ambulantní péče je zdravotní péče, při níž se nevyžaduje hospitalizace pacienta nebo přijetí na lůžko jednodenní péče. Zajišťovalo ji v zařízeních v Moravskoslezském kraji koncem roku 2013 celkem 3 499 lékařů (zhruba 70 %) a 6 040 (tj. 51 %) všech zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí (dále ZPBD), měřeno úvazky. V zařízeních ambulantní péče bylo provedeno za celý rok cca

15,9 mil. ošetření (vyšetření), což představuje mírný nárůst proti minulému roku 2012 o téměř 1 %. Na 1 obyvatele bylo provedeno téměř 13 ošetření, nejvíce v ordinacích praktických lékařů pro dospělé 3,4 ošetření. Pro srovnání – na odděleních geriatrické ambulantní péče pracovalo 1,6 lékaře a 2,6 ZPBD (přepočteno na plnou pracovní dobu). Bylo zde provedeno 5 587 ambulantních ošetření, v porovnání s minulým rokem tedy došlo k nárůstu o více než 25 %. Prozatím tedy představuje ambulantní geriatrická péče pouze malý zlomek z celkové péče poskytované v kraji.

Ambulantní geriatrická péče v Moravskoslezském kraji v letech 2004 až 2013

Zdroj: ÚZIS

Geriatry v akutní péči v nemocnicích se sídlem kraji v letech 2005 až 2013

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Geriatrická oddělení	1	1	1	1	1	1	2	2	2
v nich lůžka	26	26	26	26	26	26	114	93	93
na 10 000 obyvatel	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,9	0,8	0,8
Hospitalizovaní celkem	489	531	605	529	560	469	1 075	2 181	2 255
na 10 000 obyvatel	3,9	4,3	4,8	4,2	4,5	3,8	8,7	17,8	18,4
Zemřelí pacienti	37	47	41	42	55	54	153	312	277
na 1 000 hospitalizovaných	75,7	88,5	67,8	79,4	98,2	115,1	142,4	143,1	122,8

Jedním z oddělení v nemocnicích svým zaměřením primárně orientované na občany v seniorském věku je geriatry v akutní péči. Až do roku 2010 bylo pouze jedno takovéto specializované oddělení v kraji, v následujícím roce přibýlo další. Díky tomu se také rozšířil počet lůžek z původních 26 na 93 v roce 2013. Na těchto odděleních v lůžkové části nemocnic pracovalo 11 lékařů (přepočtený počet) a přes 27 ZPBD (přepočtený počet). Počet hospitalizovaných pacientů v průběhu let rostl, zejména mezi lety 2011 a 2012, kdy se zdvojnásobil až na současných 2 255 osob. Na 10 000 obyvatel tak bylo hospitalizováno v geriatrických odděleních přes 18 osob ročně. Průměrná ošetrovací doba se od roku 2005 zkrátila o 3,6 dne na současných 12,9 dne. V roce 2013 zemřelo na odděleních geriatry v kraji celkem 277 osob, což je po přepočtu 123 osob na tisíc hospitalizovaných. Takto vysoká četnost úmrtí je po anesteziologicko-resuscitačním oddělení a oddělení následné ošetrovatelské péče třetí nejvyšší.

Domácí zdravotní péče

Síť pracovišť domácí zdravotní péče začala být v České republice budována po roce 1990. Přibližně od roku 2005 lze pozorovat stabilizaci sítě i rozsahu činnosti domácí zdravotní péče, přičemž přetrvávají výrazné rozdíly mezi jednotlivými kraji. Poskytování domácí zdravotní péče umožňuje zkrácení pobytu pacienta na akutním nemocničním lůžku, jeho dřívější propuštění a doléčení v psychicky příznivějším domácím prostředí. V posledních letech je nevyлéčitelným pacientům poskytována v rodinném prostředí i hospicová péče.

Koncem roku 2013 zajišťovalo v Moravskoslezském kraji domácí zdravotní péči (dále DZP) 1,3 lékařů, 4,0 fyzioterapeutů, 249,2 ZPBD a 29,4 ostatních odborných pracovníků (jedná se o průměrné roční

přepočtené počty na plné úvazky, včetně smluvních pracovníků). Všeobecné sestry se specializací tvořily necelých 40 % ZPBD.

Pacienti domácí zdravotní péče podle věku v letech 2005 až 2013

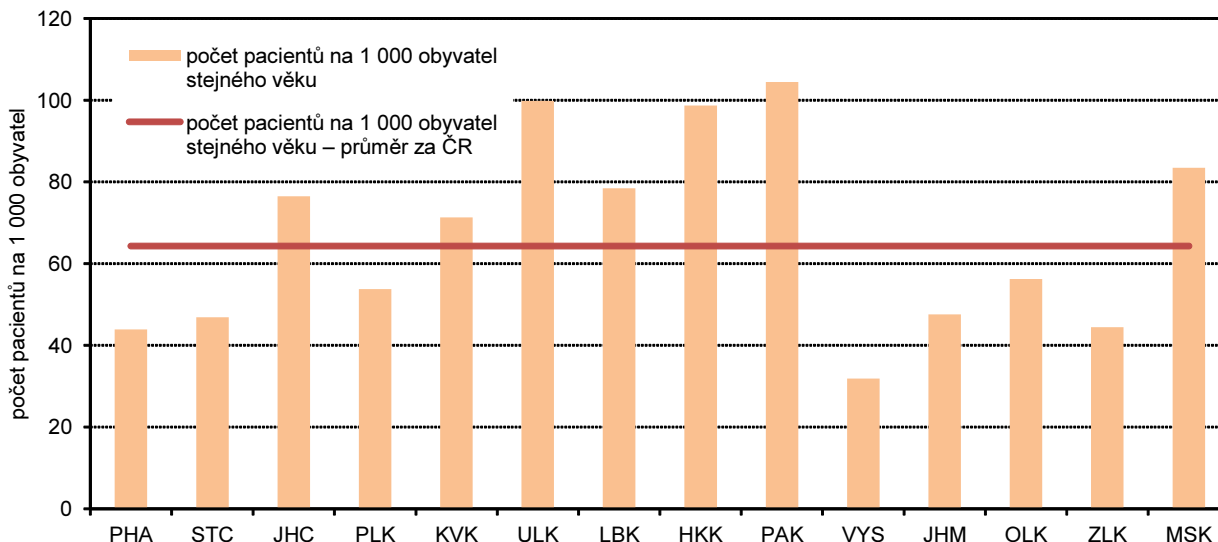
Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet pacientů	23 247	21 546	19 795	18 866	20 603	20 989	21 461	20 098	21 947
z toho ve věku 65 a více let	16 473	16 406	15 278	14 322	15 159	15 862	16 860	16 226	17 313
Počet pacientů ve věku 65 a více let na 1 000 obyvatel stejného věku	98,8	95,6	86,9	79,2	81,7	84,0	86,8	80,7	83,4
Počet návštěv	924 643	817 106	816 360	750 380	824 237	749 682	791 521	743 019	764 176
Počet návštěv na 1 pacienta	39,8	37,9	41,2	39,8	40,0	35,7	36,9	37,0	34,8

Služeb domácí zdravotní péče využilo v Moravskoslezském kraji v roce 2013 téměř 22 tisíc pacientů, z nich přes 17 tisíc osob, tj. skoro čtyři pětiny, byli senioři ve věku 65 a více let. Tyto absolutní údaje jsou ze všech krajů v republice nejvyšší, po přepočtu na 1 000 obyvatel to tak již není. V Moravskoslezském kraji připadalo v průměru 83 pacientů DZP ve věku 65 a více let na 1 000 obyvatel ve stejném věku, tj. příjemcem DZP bylo v průměru přibližně 8,3 % seniorů. Nejvyšší byl tento poměr v Pardubickém (105) a Ústeckém kraji (100) a naopak nejnižší v kraji Vysočina (32) a Hl. městě Praze (44), průměr za celou ČR činil 64 pacientů.

Pacienti domácí zdravotní péče ve věku 65 a více let v krajích a ČR v roce 2013

Zdroj: ÚZIS

Pacienti domácí zdravotní péče ve věku 65 a více let podle druhu onemocnění v letech 2005 až 2013

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

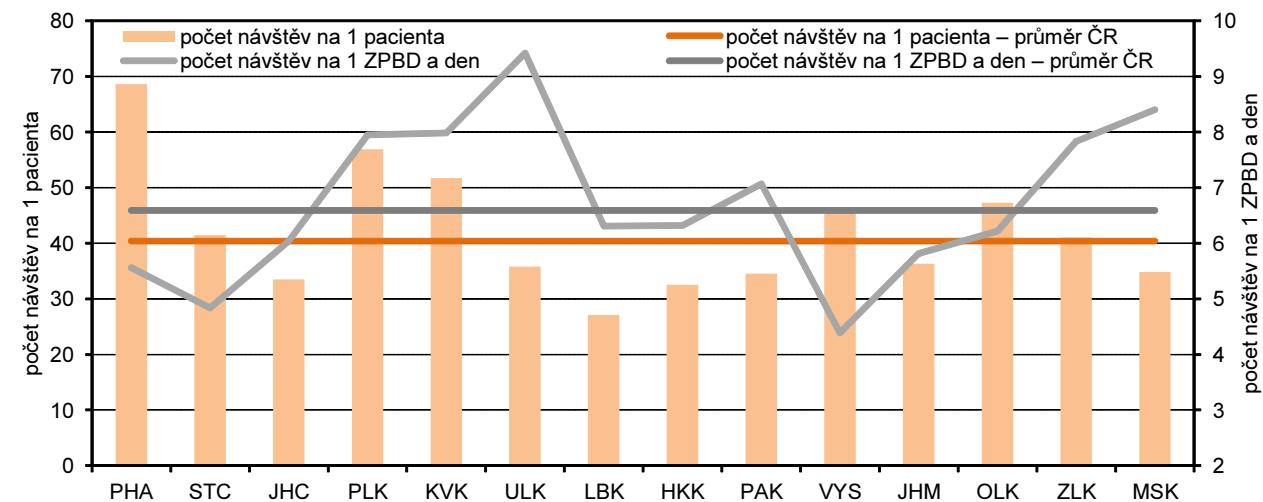
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Pacienti ve věku 65 a více let podle druhu onemocnění:¹⁾	16 473	16 406	15 278	14 322	15 159	15 862	16 860	16 226	17 313
chronická onemocnění	14 634	14 401	13 625	12 790	13 680	13 645	14 467	13 712	14 909
akutní onemocnění	2 238	1 925	1 729	1 323	1 418	1 771	1 468	1 791	2 114
pooperační stavy, úrazy	877	907	767	998	564	585	1 202	1 268	1 499
domácí hospicová péče	594	1 078	1 091	1 480	615	727	526	532	530
Podíl pacientů ve věku 65 a více let na pacientech s daným druhem onemocnění (%)									
chronická onemocnění	73,9	81,3	79,8	80,9	79,4	80,1	82,2	82,3	81,9
akutní onemocnění	58,7	60,2	55,3	54,4	50,4	62,8	69,2	66,9	68,3
pooperační stavy, úrazy	42,8	46,6	49,1	46,6	37,3	33,7	50,1	67,2	57,7
domácí hospicová péče	58,6	69,9	67,5	76,5	71,3	71,7	65,8	66,2	66,0

¹⁾ Pacient může být zařazen ve více druzích péče.

Z celkového počtu pacientů DZP představovali největší část chroničtí pacienti (18 210 osob). Z nich více než čtyři pětiny (14 909 osob) byli pacienti 65letí a starší. U ostatních druhů onemocnění, na něž je pacientům poskytována DZP, byl podíl seniorů nižší – přibližně dvoutřetinový v případě akutních onemocnění a domácí hospicové péče, téměř 58% u pooperačních stavů či úrazů. Domácí hospicová péče byla poskytována 530 seniorům.

Výkony domácí zdravotní péče v krajích a ČR v roce 2013

Zdroj: ÚZIS

5. Důchody a sociální služby

Důchodci, důchody

Z podkladů České správy sociálního zabezpečení se stavem ke konci roku 2014 vyplývá, že v Moravskoslezském kraji pobíralo jen starobní důchod (bez souběhu s vdovským či vdoveckým důchodem) 203 432 osob, z toho 106 677 žen (52,4 %). Dalších 72 487 osob pobíralo starobní důchod v souběhu především s vdovským, a z části i vdoveckým důchodem. Žen pobírajících vdovský důchod spolu se starobním důchodem bylo násobně více, než mužů pobírajících spolu se starobním důchodem i vdovecký důchod (jen 14,8 % z celkového počtu). Počet příjemců starobních důchodů obecně každoročně roste. To platí i o příjemcích tzv. předčasných důchodů. V roce 2014 bylo evidováno již více jak 67 tisíc příjemců předčasných důchodů, a dalších více jak 10 tisíc příjemců pobírajících předčasný důchod v kombinaci s vdovským, popř. vdoveckým důchodem. Podíl příjemců předčasných důchodů na starobních důchodech celkem (včetně zmíněných souběhů) se z 22,2 % v roce 2010 zvýšil až na 28,1 % v roce 2014. Jít do předčasného důchodu využívají ve větší míře ženy. Podíl počtu žen – příjemců předčasného důchodu na počtu žen pobírajících starobní důchod (bez souběhu) činil v roce 2014 více jak 35 %, v případě mužů tento podíl činil cca 30 %.

I v mezikrajském srovnání byl podíl příjemců předčasných důchodů v kraji poměrně značně nadprůměrný. Jen v Pardubickém kraji a na Vysočině je relativně větší podíl příjemců předčasných důchodů.

Příjemci starobních důchodů podle pohlaví v letech 2010 až 2014 (stav v prosinci)

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

	Muži					Ženy				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Příjemci pobírající starobní důchod (bez souběhu)	91 195	95 445	95 626	96 060	96 755	103 686	107 790	106 892	106 467	106 677
z toho předčasný důchod	21 872	26 043	27 127	28 299	29 424	31 075	35 186	35 967	36 711	37 681
Podíl počtu příjemců předčasných starobních důchodů (bez souběhu) (%)	24,0	27,3	28,4	29,5	30,4	30,0	32,6	33,6	34,5	35,3
Příjemci pobírající starobní důchod v souběhu s vdovským (vdoveckým)	10 049	10 228	10 478	10 634	10 717	61 424	62 011	62 025	61 795	61 770
z toho předčasný důchod	1 123	1 281	1 423	1 566	1 714	5 810	6 606	7 251	7 860	8 568
Podíl počtu příjemců předčasných starobních důchodů v souběhu s vdovským (vdoveckým) (%)	11,2	12,5	13,6	14,7	16,0	9,5	10,7	11,7	12,7	13,9

Samotná výše starobního důchodu (bez souběhu s vdoveckým) dosáhla v roce 2014 v případě mužů 12 790 Kč. Obdobný důchod v případě žen činil 9 634 Kč, tj. důchod o více jak 3 000 Kč nižší. Průměrná výše starobních důchodů rok od roku roste. Od roku 2010 do 2014 se v Moravskoslezském kraji zvýšila v případě mužů o více jak 1 000 Kč, v případě žen průměrný důchod za stejné období vzrostl jen o 820 Kč.

Průměrná výše starobních důchodů podle pohlaví příjemců v letech 2010 až 2014 (stav v prosinci)

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

v Kč

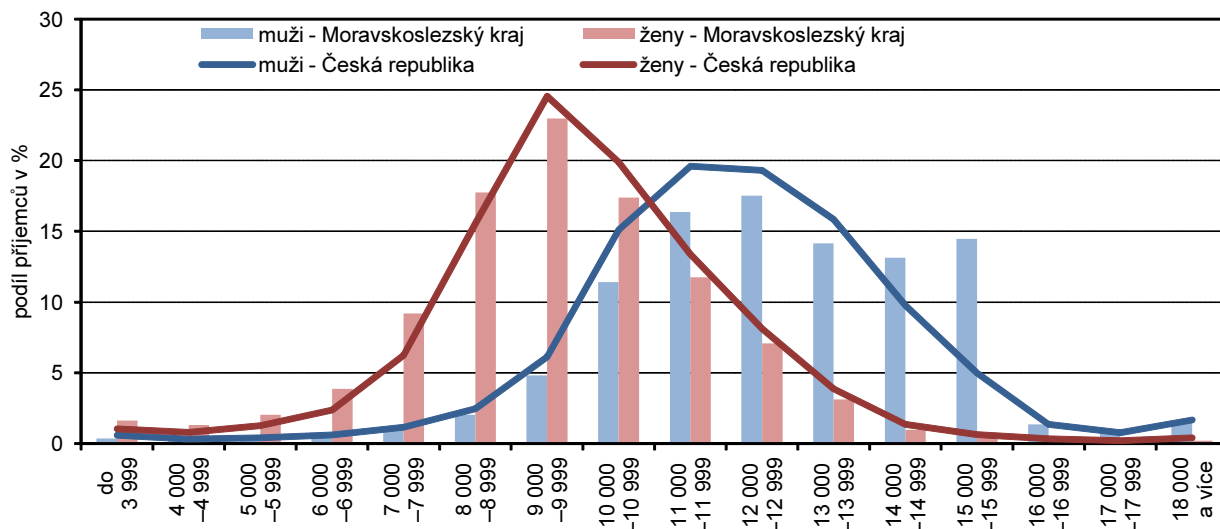
	Muži					Ženy				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Průměrná měsíční výše starobních důchodů (bez souběhu)	11 763	12 233	12 486	12 686	12 790	8 814	9 190	9 376	9 546	9 634
z toho předčasných	10 376	10 916	11 142	11 336	11 442	7 902	8 278	8 425	8 568	8 646
Průměrná měsíční výše starobních důchodů v souběhu s vdovským (vdoveckým)	12 979	13 532	13 812	14 036	14 161	10 928	11 364	11 581	11 755	11 839
z toho předčasných	12 357	12 898	13 158	13 395	13 542	10 260	10 698	10 904	11 069	11 135

Rozdíl mezi starobním důchodem mužů a žen se tak dále zvýšil. Možno konstatovat, že rozdíl mezi průměrnou výší starobních důchodů mužů a žen (bez souběhu) je pozorován ve všech krajích České republiky, nicméně právě v Moravskoslezském kraji je tento rozdíl největší. Obdobně velký genderový rozdíl

existuje mezi starobními důchody při souběhu s vdovským resp. vdoveckým důchodem. V roce 2014 byl tento důchod v případě mužů vyšší o více než 2 300 Kč, absolutně nejvíce mezi všemi kraji České republiky. Dlouhodobá práce v odvětvích těžby, hutnictví a těžkého průmyslu se pochopitelně odráží i ve výši průměrných starobních důchodů v případě jejich příjemců v jednotlivých okresech Moravskoslezského kraje. Nejvyšší průměrná měsíční výše starobního důchodu v případě mužů byla v okrese Karviná a činila ve sledovaném roce 13 730 Kč a v okrese Ostrava-město 12 930 Kč. V případě žen pak nejvyšší průměrná měsíční výše starobního důchodu byla registrována v okrese Ostrava-město (9 941 Kč) a nejnižší v okrese Karviná (9 206 Kč). V mezikrajském srovnání průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) byla v případě mužů druhá nejvyšší, naopak v případě žen nejnižší mezi všemi kraji.

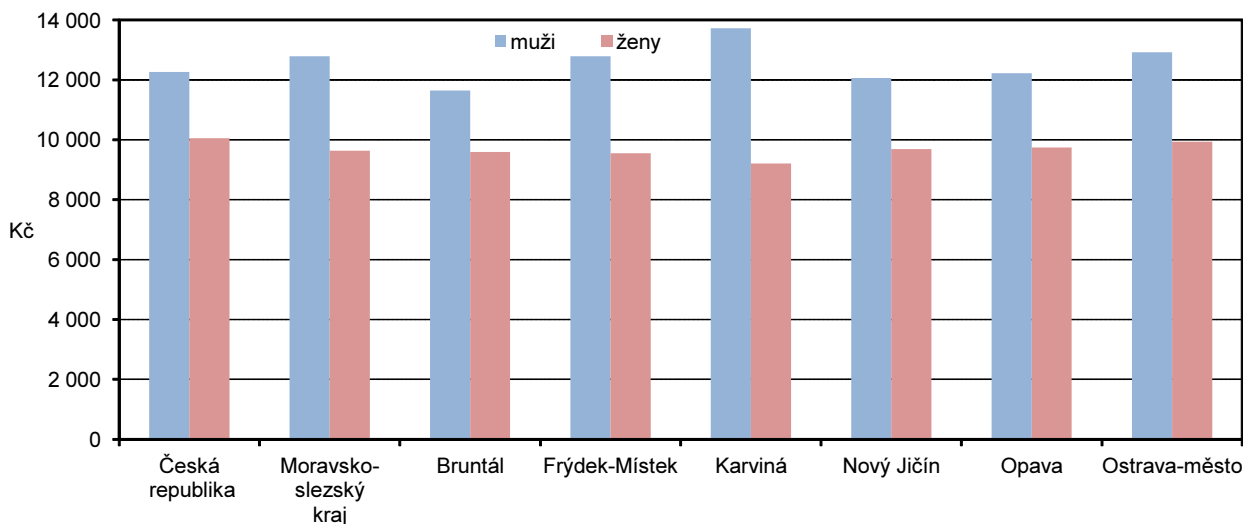
Příjemci starobního důchodu (bez souběhu) podle jeho výše v Moravskoslezském kraji k prosinci 2014

Zdroj: ČSSZ

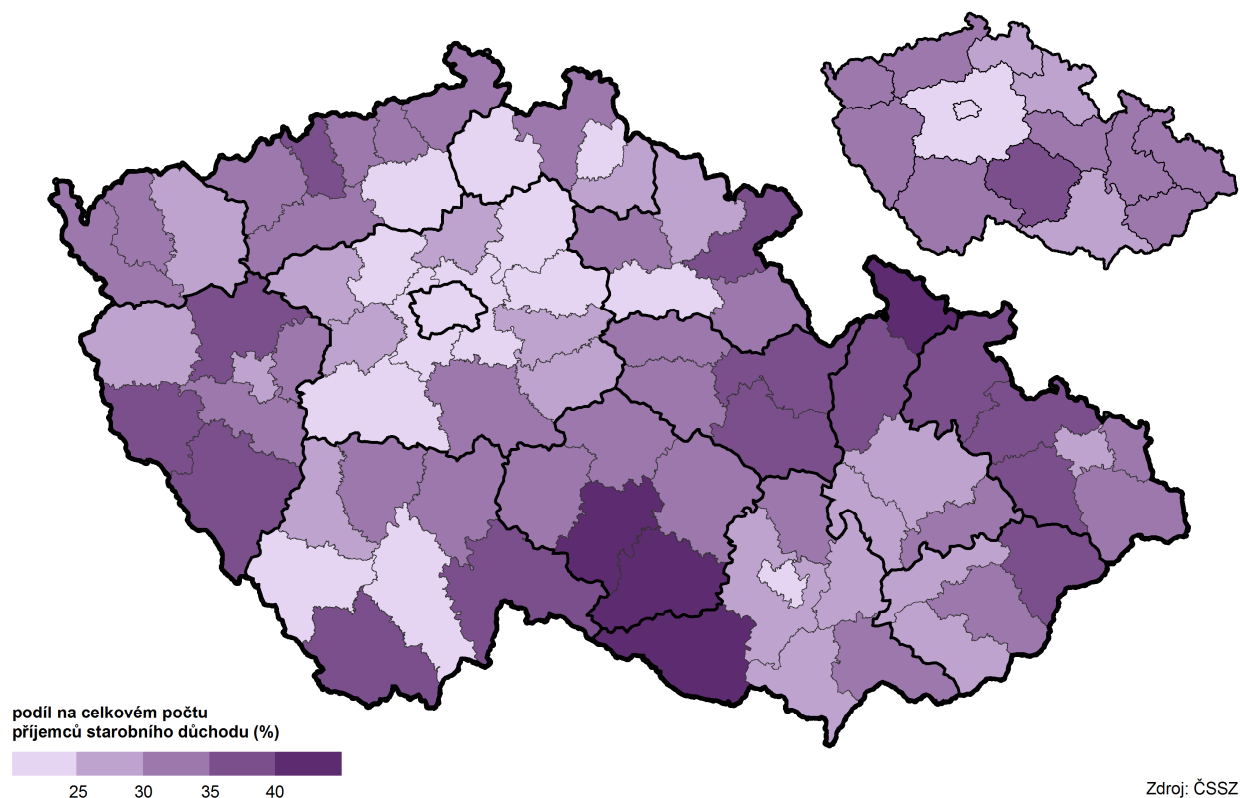
Průměrná výše starobních důchodů (bez souběhu) v ČR, Moravskoslezském kraji a jeho okresech podle pohlaví v prosinci 2014

Zdroj: ČSSZ

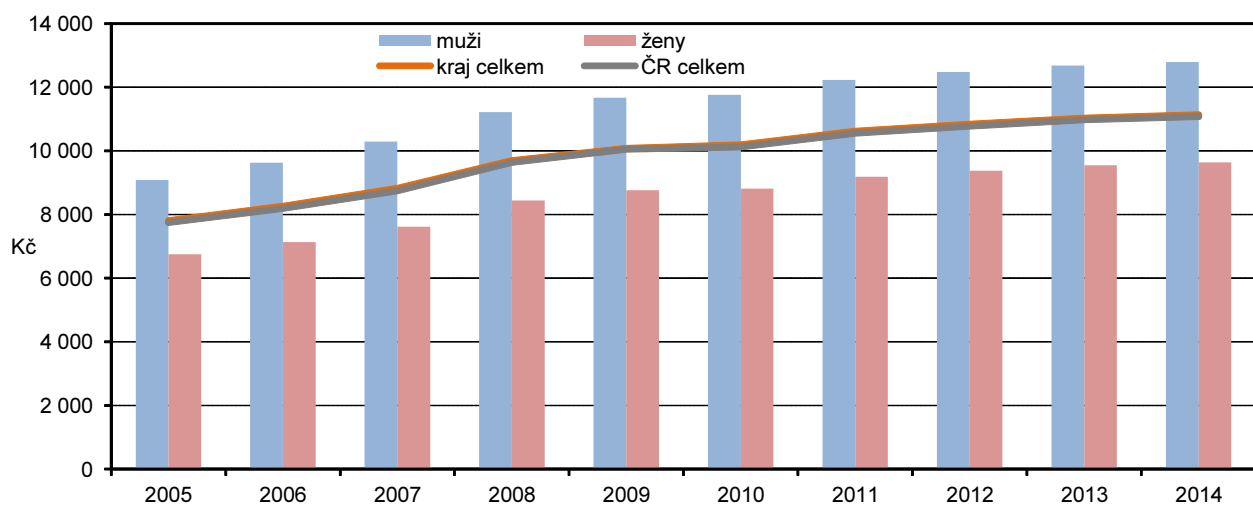

Příjemci předčasných starobních důchodů (bez souběhu)
podle okresů a krajů v prosinci 2014

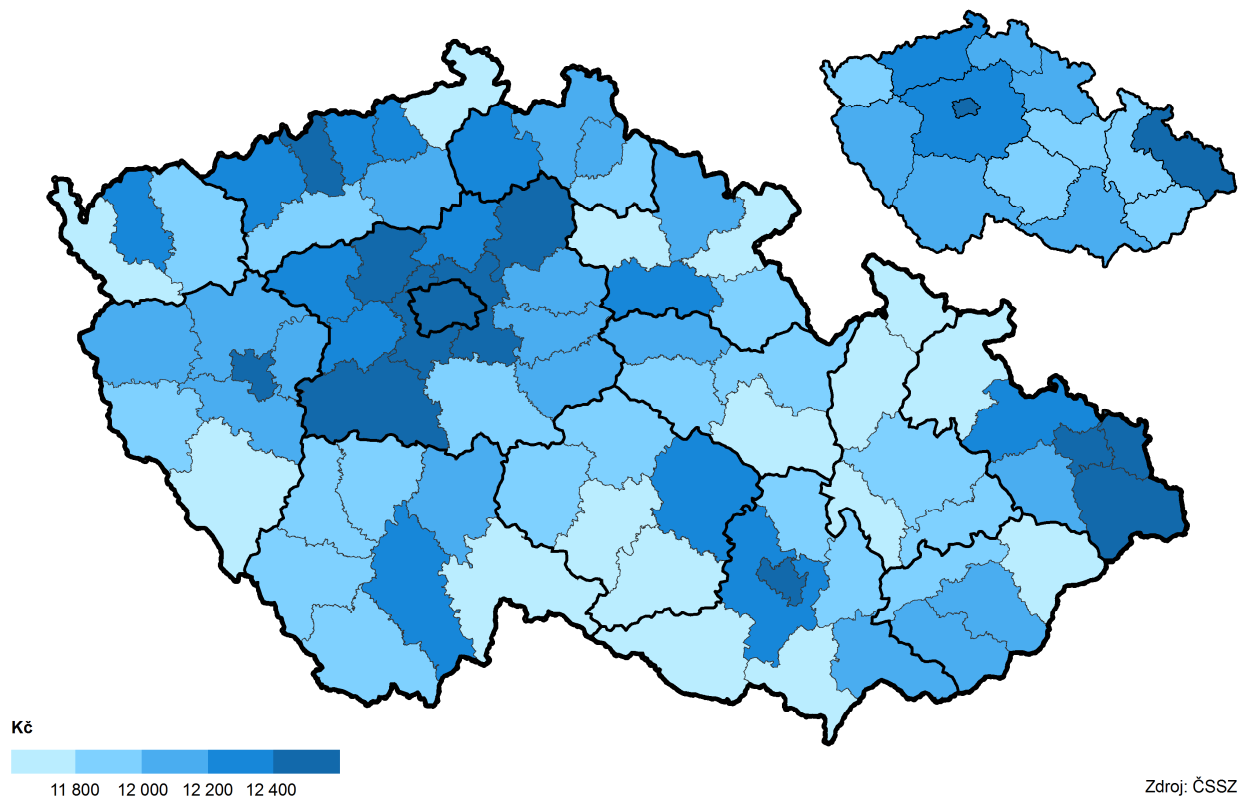
Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) v Moravskoslezském kraji a ČR podle pohlaví v letech 2005 až 2014

Zdroj: ČSSZ

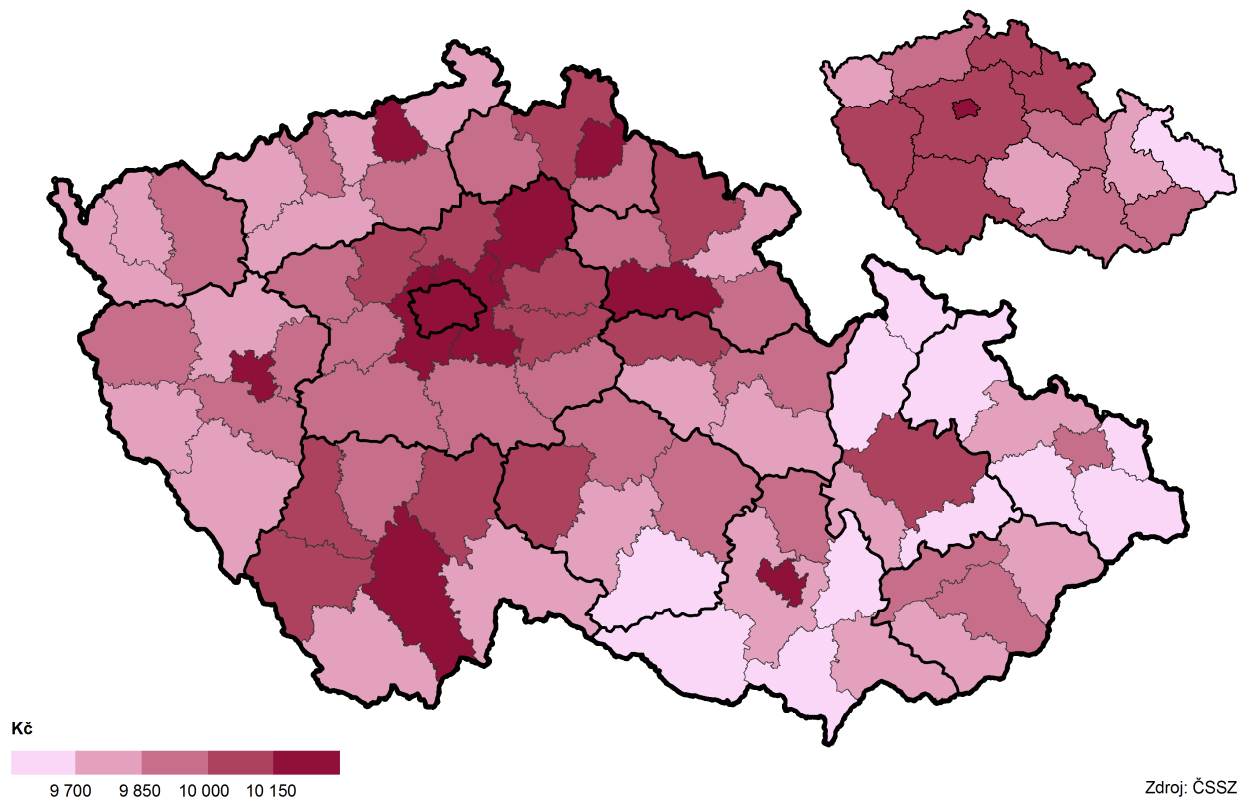

Pozn.: Data nejsou plně srovnatelná v celé časové řadě, od roku 2010 došlo ke změně v zařazení invalidních důchodců po 65 letech věku mezi starobní důchodce.

Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu)
podle okresů a krajů v prosinci 2014 - muži

Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu)
podle okresů a krajů v prosinci 2014 - ženy

Pobytové sociální služby

Zařízení, která poskytují sociální služby na území České republiky, jsou zřizována státem, krajem, obcí nebo ostatními subjekty. Senioři nejčastěji využívají služeb domovů pro seniory. Zde je jim poskytována ošetrovatelská a obslužná péče, aktivizace, zdravotní péče a rehabilitace.

Podle zdrojů Ministerstva práce a sociálních věcí bylo v Moravskoslezském kraji v roce 2014 celkem 67 domovů pro seniory, v nich bylo celkem 4 773 lůžek. Na tisíc obyvatel Moravskoslezského kraje 65letých a starších tak je k dispozici 22,4 lůžek. V mezikrajském srovnání se jedná o zhruba průměrnou kapacitu těchto zařízení. V rámci kraje je z pohledu kapacity lůžek v domovech pro seniory relativně příznivější situace v okrese Ostrava-město, kde je jednak pochopitelně absolutně nejvíce lůžek, ale i v přepočtu na tisíc obyvatel seniorského věku se zde nachází nadprůměrných 26,1 lůžek. Na druhé straně především na Novojičínsku, ale i na Opavsku je kapacita lůžek v domovech pro seniory podprůměrná.

V posledních letech se situace v Moravskoslezském kraji v této oblasti příliš nemění. Počet domovů pro seniory sice mírně roste, nicméně jejich lůžková kapacita zůstává prakticky stejná dokonce se mírně snižuje.

Vybraná zařízení sociální péče podle okresů v roce 2014

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

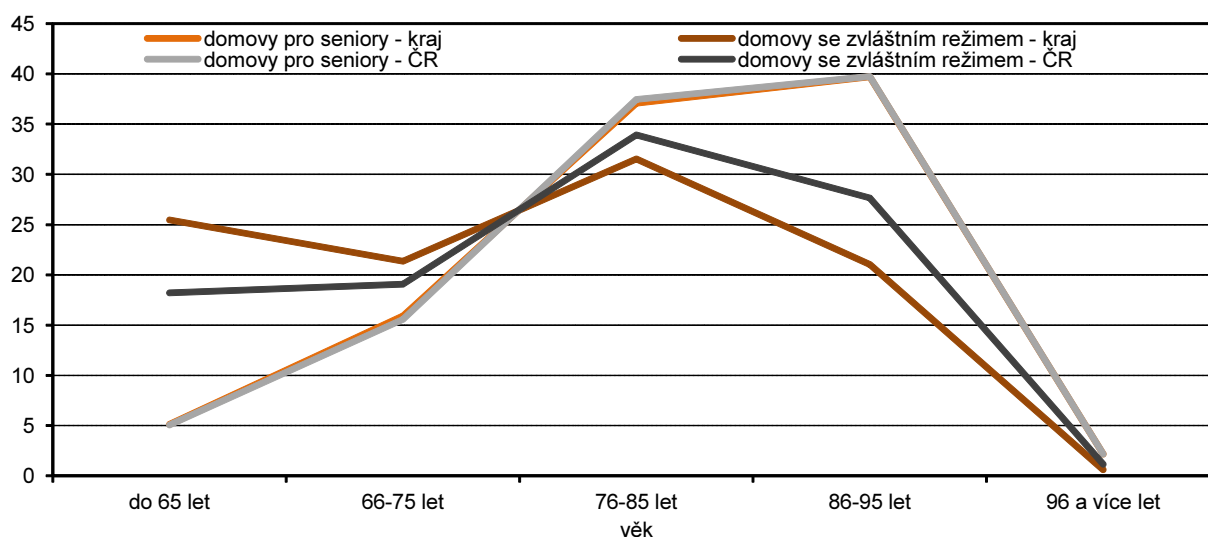
	Domovy pro seniory ¹⁾			Domovy se zvláštním režimem ¹⁾			Domy s pečovatelskou službou ²⁾		
	zařízení	lůžka	lůžka na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	zařízení	lůžka	lůžka na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	domy	byty	byty na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let
Moravskoslezský kraj	67	4 773	22,4	36	1 500	7,0	160	4 871	25,8
v tom okres:									
Bruntál	6	402	24,2	4	111	6,7	24	442	32,8
Frýdek-Místek	13	838	22,9	8	376	10,3	26	759	23,7
Karviná	16	953	20,8	6	347	7,6	42	1 388	33,1
Nový Jičín	8	463	18,1	2	17	0,7	23	852	38,8
Opava	11	578	19,3	6	202	6,7	15	303	11,4
Ostrava-město	13	1 539	26,1	10	447	7,6	30	1 127	21,3

¹⁾ Údaje jsou územně členěny podle detašovaných pracovišť a nemusejí tedy odpovídat údajům za kraje, které jsou zpracovány podle sídla právního subjektu; zařízení sociálních služeb i místa v nich jsou členěna podle druhu poskytované služby; v jednom zařízení může být poskytováno více druhů sociálních služeb.

²⁾ Data za rok 2010.

Obyvatelé vybraných typů zařízení sociální péče v Moravskoslezském kraji podle věku k 31. 12. 2014

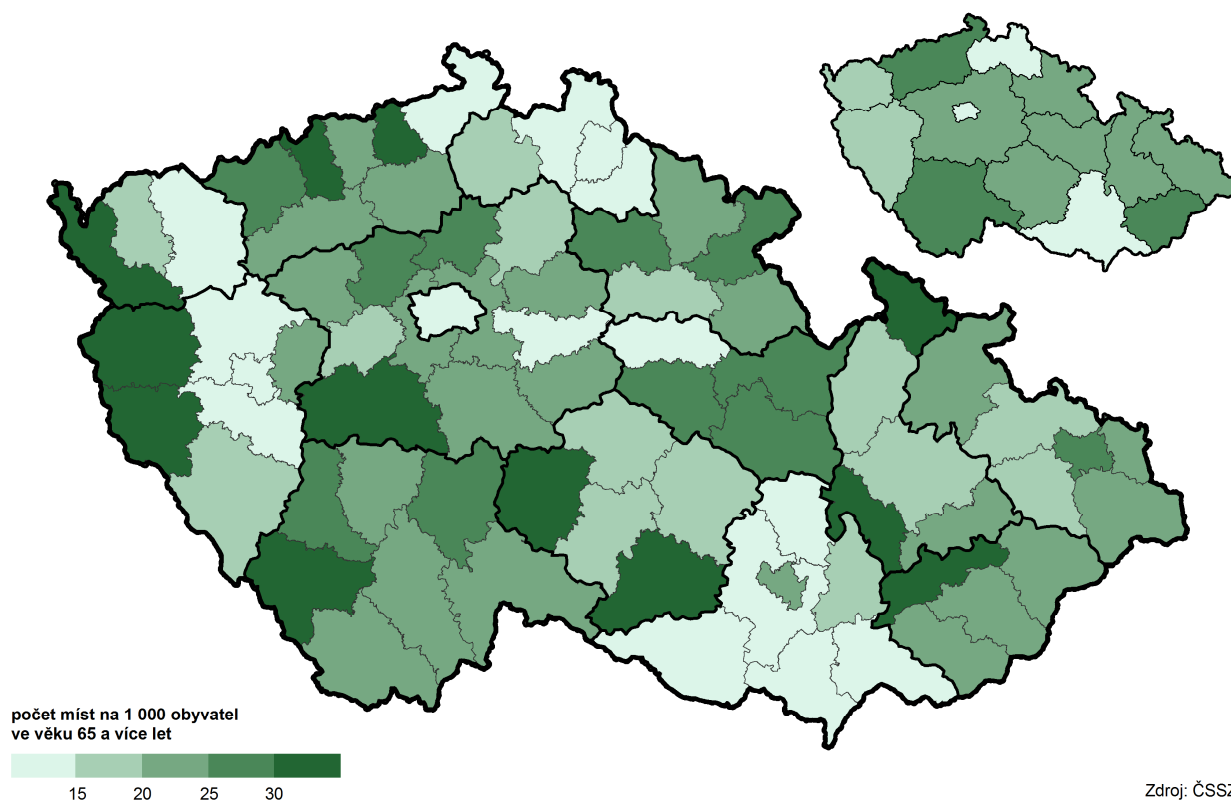
Zdroj: MPSV

Dalším typem domovů, které senioři využívají, jsou domovy se zvláštním režimem. Tyto domovy jsou přizpůsobeny zdravotnímu stavu klientů. Jsou zde lidé trpící demencí nebo např. Alzheimerovou chorobou, či senioři s chronickým psychiatrickým onemocněním. V roce 2014 bylo v Moravskoslezském kraji evidováno celkem 36 domovů se zvláštním režimem; proti roku 2013 jich o 7 přibylo. Kapacita těchto domovů

představuje 1 500 lůžek, což v přepočtu na tisíc obyvatel kraje 65letých a starších reprezentuje 7 lůžek. V mezikrajském srovnání se jedná spíše o podprůměrnou kapacitu, např. v Ústeckém kraji nebo Jihomoravském kraji je tato kapacita relativně dvojnásobná. Nutno ale vidět, že se tato kapacita v Moravskoslezském kraji v posledních letech viditelně zvyšuje.

Místa v domovech pro seniory podle okresů a krajů v roce 2014

Pečovatelská služba

Pečovatelská služba poskytuje podporu osobám se sníženou soběstačností při každodenních činnostech. Jde zejména o pomoc s osobní hygienou, úklidem domácností, nakupováním, stravováním, kontaktem s lékaři apod. Klienti, kteří využívají pečovatelskou službu, jsou převážně ženy. Domovů s pečovatelskou službou bylo v roce 2014 v našem kraji k dispozici celkem 160 s kapacitou téměř 1400 lůžek. Nejvíce těchto domovů bylo v okrese Karviná (více jak čtvrtina z krajského počtu). V přepočtu na tisíc obyvatel v seniorském věku je však největší kapacita bytů v domech s pečovatelskou službou v okrese Nový Jičín a dále v již zmiňované Karviné a srovnatelně rovněž na Bruntálsku. V nejmenší míře se domy s pečovatelskou službou vyskytují na Opavsku (relativně jen jedna třetina kapacity výše zmiňovaných okresů). V posledních letech se rozsah pečovatelské služby z pohledu počtu osob, kterým je poskytována, příliš nemění. V Moravskoslezském kraji se tato služba týká cca 10 tisíc osob, tj. v přepočtu zhruba 50 osob z každého tisíce obyvatel kraje v seniorském věku.

Výdaje na pečovatelskou službu v Moravskoslezském kraji činily více jak 211 miliónů Kč. Za posledních deset let se tato částka zvýšila o téměř 95 miliónů Kč.

Struktura a kapacita poskytovaných sociálních služeb není pochopitelně ideální a neuspokojuje v plné míře všechny žadatele o tyto služby. Velká část seniorů, kteří o ně žádají, zůstává nevyslyšena. Nejvyšší počet odmítnutých žadatelů je o umístění do domovů pro seniory.

Pečovateľská služba v letech 2007 až 2014

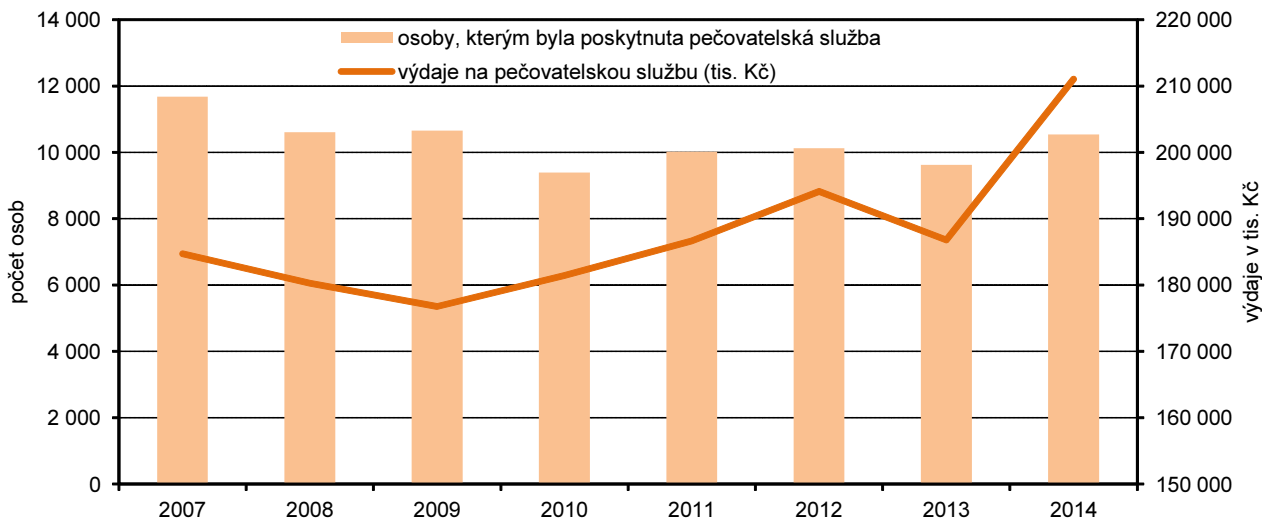
Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	2007	2008 ¹⁾	2009 ¹⁾	2010 ¹⁾	2011 ¹⁾	2012 ¹⁾	2013 ¹⁾	2014 ¹⁾
Osoby, kterým byla poskytnuta pečovatelská služba	11 678	10 609	10 653	9 387	10 019	10 124	9 620	10 539
na 1 000 obyvatel	66,4	58,6	57,4	49,7	51,6	50,3	46,4	49,4
Výdaje na pečovatelskou službu (tis. Kč)	184 719	180 285	176 773	181 411	186 663	194 103	186 775	211 019

¹⁾ od roku 2008 jsou sociální služby vykazovány samostatně; zařízení sociálních služeb i místa v nich jsou členěna podle druhu poskytované služby; v jednom zařízení může být poskytováno více druhů sociálních služeb

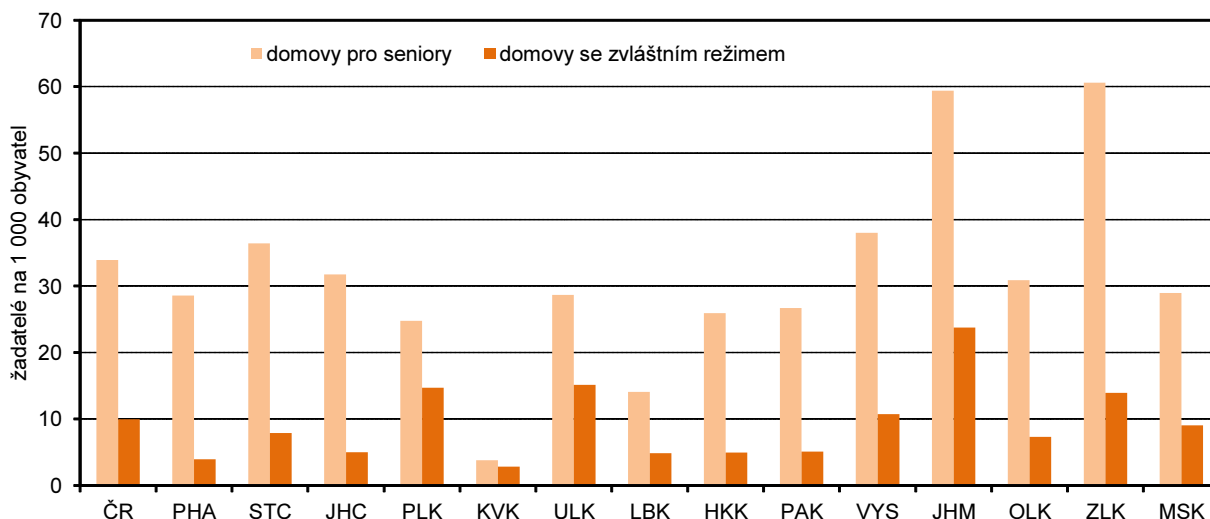
Pečovateľská služba v Moravskoslezském kraji v letech 2007 až 2014

Zdroj: MPSV

Žadatelé o umístění ve vybraných typech zařízení sociální péče na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let podle krajů k 31. 12. 2014

Zdroj: MPSV

6. Aktivity seniorů a programy institucionální péče

Dosažením seniorského věku nemusí pochopitelně končit aktivní věk a řada seniorů je i v pozdějším věku přiměřeně aktivní. Hlavní myšlenkou filozofie vzdělávání osob vyššího věku je zvýšení a udržení kvality života. Neméně důležité je také zlepšení adaptace na nové životní situace. Současná doba je charakteristická obdobím razantních a neustálých změn, které doléhají na všechny generace.

V důsledku rychlého rozvoje v technické, přírodovědné, ekonomické i společenské oblasti našeho života jsme neustále nuceni k různým formám průběžného učení se, poznávání nových věcí, skutečností, získávání nových dovedností. V neustálém procesu celoživotního učení si člověk obnovuje anebo získává nové poznatky a kompetence, rozvíjí svou osobnost, a tím se zároveň i aktivně zapojuje do společenského dění. Také vzdělávání seniorů je nezbytnou podmínkou orientace v rychle se měnícím světě. Výuka a získávání nových informací je pak klíčem k vyrovnanějšímu a spokojenějšímu životu. Vysoké školy pod různými hesly „jak žít lépe“, „jak přežít vlastní stáří“ apod. nabízejí trénink mozku např. v tzv. univerzitách třetího věku. Jsou jednou z více forem celoživotního vzdělávání, které účastníkům umožňují rozšiřovat odborné a společenské kontakty, eliminovat pocit osamělosti a izolovanosti. I v Moravskoslezském kraji nabízí tyto formy studia pro seniory VŠB–TU v Ostravě, Slezská univerzita v Opavě (s programem i v Krnově a Karvině) i Ostravská univerzita, která na svých vybraných fakultách sociálních studií, lékařské, přírodovědecké a pedagogické fakultě nabízí např. programy jak přednáškového typu (dvousemestrální) tak třeba i prohlubování jazykových znalostí. Cílem je však nejen uspokojování vzdělávacích potřeb seniorů, ale rovněž potřeb sociálních. Návštěvy přednášek umožňují kontakt s podobně smýšlejícími a věkově blízkými lidmi, dávají možnost navazování nových přátelství, překonávání pocitu osamělosti či nepotřebnosti. Zároveň tak dochází k udržování psychické svěžesti a kvalitnímu naplnění volného času seniorů.

Zpravidla je takové vzdělávání zpoplatněno. Výuka probíhá formou přednášek, cvičení, laboratoří, exkurzí. Přednášky trvají 2 vyučovací hodiny a konají se jedenkrát za čtrnáct dní v době daného semestru. Účast na přednáškách je vedena na prezenčních listinách. K úspěšnému ukončení ročníku je nutná účast nejméně na 70 % přednášek. Přednášky vedou přední pedagogové fakult.

Senioři a informační technologie

Většina aktivit seniorů není statisticky sledována a vyhodnocována, nicméně hlavně v posledních letech se ani senioři nevyhnou např. při svém dalším vzdělávání práci s výpočetní technikou. Moderní informační technologie umožňují lepší přístup k informacím a jejich efektivní využívání. Umění s nimi zacházet je dnes považováno za jednu z klíčových kompetencí. Od roku 2006 provádí ČSÚ ve druhém čtvrtletí konkrétního roku výběrové šetření o informačních a komunikačních technologiích v domácnostech a jejich využívání jednotlivci. Vzhledem k velikosti výběrového souboru nejsou výsledky publikovány v krajském průřezu, nicméně i celorepubliková zjištění za 2. čtvrtletí 2014 ilustrují postoj seniorů k této problematice.

Jednotlivci v České republice používající vybrané informační a komunikační technologie ve 2. čtvrtletí 2014

	mobilní telefon	počítač - uživatelé počítače ¹⁾			internet - uživatelé internetu ¹⁾	
		celkem	přenosný počítač	tablet	celkem	z toho mobilní internet
Obyvatelstvo ve věku 16 a více let	96,8	73,5	52,3	6,2	74,2	34,9
v tom:						
muži	97,4	76,9	56,2	6,6	77,3	40,8
ženy	96,3	70,2	48,5	5,8	71,3	29,2
Věková skupina:						
16–24 let	99,3	97,3	85,9	12,9	98,0	75,5
25–34 let	99,6	95,2	78,2	10,7	95,8	61,1
35–44 let	99,9	90,9	65,7	7,7	92,2	41,2
45–54 let	99,2	84,1	54,4	5,2	84,4	29,7
55–64 let	98,5	63,4	35,0	2,4	64,0	14,6
65 a více let	87,2	26,0	11,7	1,0	26,7	4,7

¹⁾ Uživatel počítače/internetu je jednotlivec, který v době šetření uvedl, že použil počítač/internet alespoň jednou v posledních 3 měsících, a to kdekoliv a pro jakýkoliv účel.

Jestliže mobilní telefon používá 96,8 obyvatel ČR (sledováno u obyvatelstva nad 16 let věku) tak ve věkové skupině 65letých a starších činí tento podíl „jen“ 87,2 %. Rozdíl necelých deseti procentuálních bodů ve využívání mobilního telefonu vyznívá pro seniory vcelku velmi příznivě a je zřejmé, že tuto komunikační vymoženost si senioři osvojili v opravdu široké míře. Bez toho, že by to bylo jednoznačně statisticky podloženo, lze oprávněně předpokládat, že spektrum funkcí, které mobilní telefon nabízí svým uživatelům staršího věku je jistě poměrně užší než u mobilních telefonů, které vlastní mladší ročníky.

Poněkud jiná je situace v oblasti využívání počítačové techniky. V celé populaci nad 16 let věku je v České republice personální počítač využíván 73,5 % obyvatel. V případě obyvatel 65letých a starších je tento podíl již výrazně nižší a činí jen 26,0 %. Logicky ještě nižší podíl seniorů pracuje s mobilním počítačem (11,7 %) oproti 52,3 % využití v celkové šetřené populaci. Tablety používalo v minulém roce 6,2 % populace starší 16 let, v případě seniorů již tento podíl klesl na zhruba jedno procento.

Co se týká uživatelů internetu jsou zjištěné poměry v případě seniorů a jejich srovnání s celkovou populací obdobné jako ve využívání výpočetní techniky obecně. Zhruba necelé tři čtvrtiny obyvatel starších 16 let deklarují využívání internetu. V případě seniorů ve věku 65 let a starších je tento podíl na úrovni 26,7 %. Mobilní internet je využíván 34,9 % sledované populace, senioři mobilní internet využívali v minulém roce jen ze 4,7 %.

Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do zastupitelstev obcí 2014

Součástí veřejného života seniorů je i jejich aktivita v místě svého bydliště počínaje již účastí ve volbách zastupitelstva obce, kde mají své bydliště. Jedním ze subjektů voleb do zastupitelstev obcí Moravskoslezského kraje, které se konaly ve dnech 10. a 11. října 2014, byli voliči. Voleb se potenciálně mohlo zúčastnit 1 005 975 oprávněných voličů. Více jak 21 % z nich představovaly osoby 65leté a starší (z nich více jak 40 % byli muži).

Druhým subjektem voleb jsou samotní kandidáti. Uvedených voleb včetně voleb do obvodu a městských částí se jako kandidátů prezentovalo v Moravskoslezském kraji 23 223 osob, z toho 15 313 mužů (65,9 %). Podíl kandidátů 65letých a starších činil 9,8 %, tj. méně jak poloviční podíl než který má tato věková skupina mezi voliči jako takovými. Nadprůměrný podíl 12,5 % kandidátů 65letých a starších byl zaznamenán především v okrese Ostrava-město, naopak výrazně podprůměrný podíl (jen 6,3 %) těchto osob byl na kandidátkách do zastupitelstev obcí okresu Opava.

Průměrný věk kandidátů do obecních zastupitelstev vč. voleb do městských obvodů a městských částí dosáhl 45,8 roku, v případě mužů pak 46,1 roku a žen 45,2 roku.

Platní kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a podle okresů v roce 2014

	Platní kandidáti			z toho ve věku 65 a více let			Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Moravskoslezský kraj	23 223	15 313	7 910	2 272	1 612	660	9,8	10,5	8,3
v tom okres:									
Bruntál	2 968	1 869	1 099	268	199	69	9,0	10,6	6,3
Frydek-Místek	4 617	3 159	1 458	454	326	128	9,8	10,3	8,8
Karviná	2 781	1 765	1 016	286	201	85	10,3	11,4	8,4
Nový Jičín	3 120	2 105	1 015	310	242	68	9,9	11,5	6,7
Opava	4 259	2 974	1 285	268	197	71	6,3	6,6	5,5
Ostrava-město	5 478	3 441	2 037	686	447	239	12,5	13,0	11,7

Je skutečností, že podíl platných kandidátů 65letých a starších ve volbách do obecních zastupitelstev roste s velikostí obce. V malých obcích do dvou tisíc obyvatel se tento podíl pohybuje do 7 %, ve větších obcích se podíl těchto kandidátů – seniorů pohybuje od 8,7 % do 12,6 %. V zásadě to platí jak pro mužskou, tak ženskou složku této věkové kategorie.

Platní kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a podle velikostních skupin obcí v roce 2014

	Platní kandidáti			z toho ve věku 65 a více let			Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Moravskoslezský kraj	23 223	15 313	7 910	2 272	1 612	660	9,8	10,5	8,3
v tom podle velikosti obce:									
do 199 obyvatel	146	93	53	10	8	2	6,8	8,6	3,8
200–499 obyvatel	1 215	754	461	85	65	20	7,0	8,6	4,3
500–999 obyvatel	2 214	1 485	729	146	108	38	6,6	7,3	5,2
1 000–1 999 obyvatel	3 827	2 587	1 240	269	196	73	7,0	7,6	5,9
2 000–4 999 obyvatel	3 936	2 686	1 250	404	287	117	10,3	10,7	9,4
5 000–19 999 obyvatel	3 220	2 170	1 050	357	276	81	11,1	12,7	7,7
20 000–49 999 obyvatel	1 862	1 219	643	235	179	56	12,6	14,7	8,7
50 000–99 999 obyvatel	2 037	1 332	705	177	111	66	8,7	8,3	9,4
100 000 a více obyvatel	4 766	2 987	1 779	589	382	207	12,4	12,8	11,6

Z již uvedeného počtu 23 223 kandidátů bylo do zastupitelstev obcí v Moravskoslezském kraji zvoleno 4 201 zastupitelů, tj. 18,1% z kandidátů celkem. Úspěšnost kandidátů 65letých a starších byla podstatně nižší, když do zastupitelstev obcí bylo zvoleno jen 247 těchto kandidátů, tj. jen 10,9 % kandidátů uvedené věkové kategorie. Poněkud větší úspěšnost měli muži s podílem 12,4 % oproti ženám, kterých bylo zvoleno jen 7,1 % z kandidátek 65letých a starších. V zastupitelstvech obcí tak senioři představují jen 5,9 % jejich členů, z toho muži o něco větší podíl 6,7 %.

Zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a podle okresů v roce 2014

	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 65 a více let			Podíl zastupitelů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Moravskoslezský kraj	4 201	2 995	1 206	247	200	47	5,9	6,7	3,9
v tom okres:									
Bruntál	621	418	203	44	37	7	7,1	8,9	3,4
Frydek-Místek	878	649	229	54	42	12	6,2	6,5	5,2
Karviná	343	241	102	33	29	4	9,6	12,0	3,9
Nový Jičín	690	479	211	28	22	6	4,1	4,6	2,8
Opava	1 015	759	256	38	33	5	3,7	4,3	2,0
Ostrava-město	654	449	205	50	37	13	7,6	8,2	6,3

Nadprůměrné zastoupení v obecních zastupitelstvech měli senioři okresu Karviná a Ostrava-město, částečně díky podílu mužské složky i v okrese Bruntál.

Zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a podle velikostních skupin obcí v roce 2014

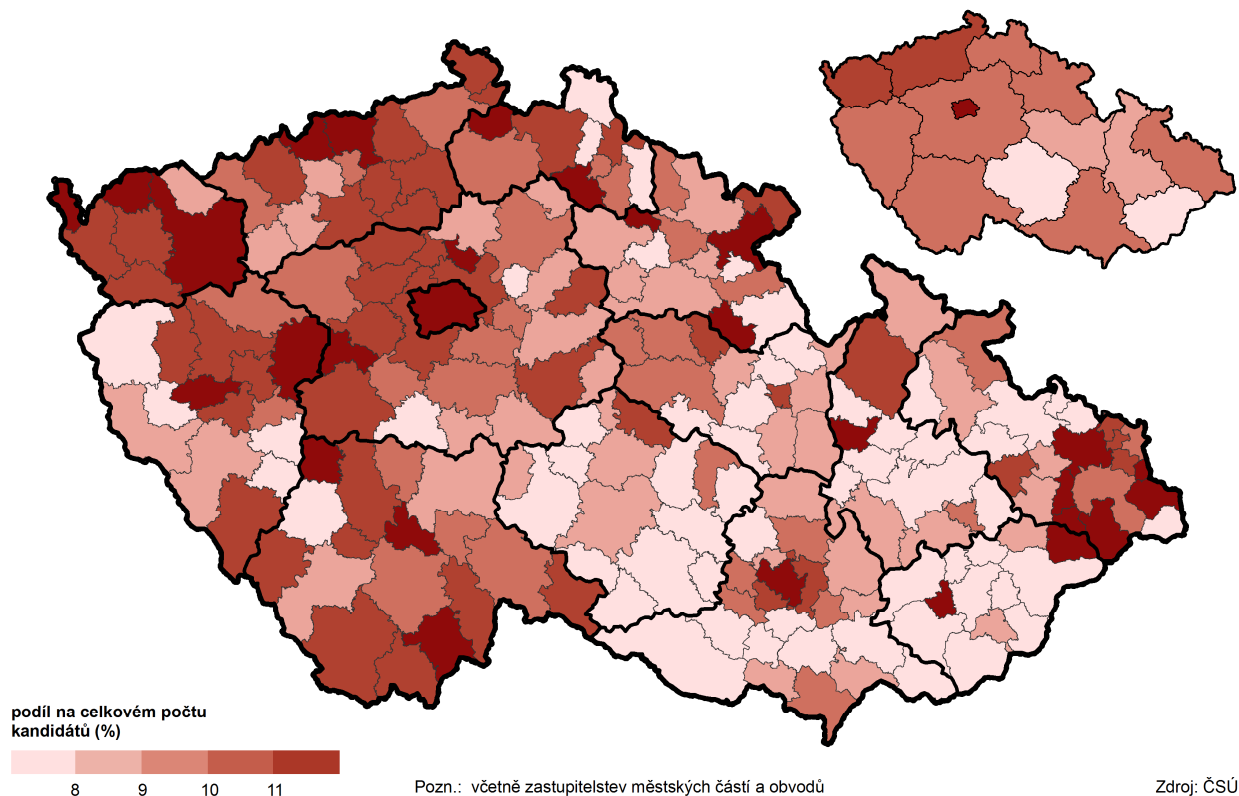
	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 65 a více let			Podíl zastupitelů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Moravskoslezský kraj	4 201	2 995	1 206	247	200	47	5,9	6,7	3,9
v tom podle velikosti obce:									
do 199 obyvatel	68	47	21	5	5	-	7,4	10,6	x
200–499 obyvatel	441	288	153	23	19	4	5,2	6,6	2,6
500–999 obyvatel	720	510	210	32	24	8	4,4	4,7	3,8
1 000–1 999 obyvatel	941	679	262	31	23	8	3,3	3,4	3,1
2 000–4 999 obyvatel	682	508	174	35	32	3	5,1	6,3	1,7
5 000–19 999 obyvatel	424	299	125	37	32	5	8,7	10,7	4,0
20 000–49 999 obyvatel	191	138	53	29	23	6	15,2	16,7	11,3
50 000–99 999 obyvatel	234	180	54	15	12	3	6,4	6,7	5,6
100 000 a více obyvatel	500	346	154	40	30	10	8,0	8,7	6,5

Podíl zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let je z pohledu velikostních skupin obcí vyrovnanější než v případě zaregistrovaných kandidátů voleb. Výjimku tvoří zvolení zastupitelé v segmentu obcí od 20 do 50 tisíc obyvatel, kde je podíl seniorů výrazně nadprůměrný a dosáhl výše 15,2 %, v případě mužů dokonce 16,7 %. Opačný extrém zaznamenáváme v obcích od 1 do 2 tisíc obyvatel, kde tvoří senioři jen 3,3 % všech zastupitelů.

**Kandidáti ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů
ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014**

Programy institucionální péče o seniory

Nedílnou součástí způsobu a procesu plánování rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji je reagování na zjištěné aktuální potřeby v území. V současné době se jedná například o oblast řešení problematiky života seniorů v návaznosti na demografický vývoj v kraji. Tuto problematiku zastřešuje mj. Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017, který by měl vést ke zvýšení kvality života všech generací a jehož výchozím rámcem jsou lidská práva seniorů a hodnoty ve společnosti.

Dalším z krajských dokumentů zaměřeným na péči o seniory je Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na léta 2015–2020.

Tabulková příloha

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
OBYVATELSTVO								
Počet obyvatel k 31. 12. 2014	10 538 275	1 259 079	1 315 299	637 300	575 123	299 293	823 972	438 851
z toho ženy (%)	50,9	51,5	50,6	50,7	50,5	50,6	50,4	50,9
z celku ve věku (%):								
0–14 let	15,2	14,5	16,8	15,2	14,8	14,9	15,7	15,7
15–64 let	67,0	67,3	66,5	66,8	66,8	67,7	67,2	66,7
65 a více let	17,8	18,2	16,7	18,0	18,4	17,5	17,1	17,6
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	1 880 406	229 618	219 811	114 731	105 556	52 285	140 543	77 318
z toho ženy (%)	58,6	59,0	57,8	57,7	57,2	58,1	58,2	58,2
z celku ve věku (%):								
65–69 let	35,7	34,7	37,3	36,0	35,7	37,5	39,7	38,7
70–74 let	25,6	25,7	25,3	25,0	25,7	25,6	25,7	25,0
75–79 let	16,4	15,2	15,9	16,6	16,8	17,3	15,7	15,3
80–84 let	12,6	13,0	12,4	13,0	12,8	11,4	10,9	11,7
85–89 let	7,0	8,0	6,8	6,8	6,6	5,9	5,7	6,7
90–94 let	2,4	3,1	2,2	2,3	2,2	2,0	2,1	2,4
95 a více let	0,3	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	182 099	26 382	20 223	10 758	9 524	4 239	11 186	7 239
z toho ženy (%)	71,1	69,0	70,6	70,1	68,9	71,6	73,8	72,7
Index stáří ¹⁾	117,4	125,8	99,6	118,4	123,8	117,5	108,5	112,5
Index ekonomického zatížení ²⁾	49,3	48,7	50,4	49,7	49,7	47,8	48,7	49,9
Průměrný věk (roky)	41,7	42,0	40,7	41,9	42,1	41,8	41,2	41,4
Počet zemřelých v roce 2014	105 665	12 118	12 301	6 428	5 761	3 151	8 846	4 346
z toho ve věku 65 a více let (%)	80,0	83,1	80,6	80,3	81,4	76,1	76,7	78,5
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (2014) (%):								
novotvary	23,8	25,2	24,5	24,7	23,8	24,3	24,7	22,9
nemoci oběhové soustavy	51,1	49,1	50,7	46,4	47,5	48,6	51,6	53,1
nemoci dýchací soustavy	6,2	5,7	6,0	8,9	6,2	6,6	5,7	5,4
vnější příčiny	3,1	3,1	3,2	3,8	3,3	3,9	3,1	3,7
Naděje dožití osob ve věku 65 let (2013–2014)								
muži	15,8	17,0	15,6	16,0	15,8	15,2	14,8	15,6
ženy	19,3	20,1	19,0	19,1	19,0	18,6	17,9	19,3
Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let (úhm 2010–2014)	888	-5 777	4 289	872	487	-79	587	223
PROJEKCE OBYVATELSTVA³⁾								
Počet obyvatel k 1. lednu 2030	10 396 701	1 275 648	1 434 519	632 286	578 064	279 222	792 395	435 928
z toho ve věku (%):								
65 a více let	23,9	20,5	21,5	24,8	24,3	25,1	23,5	23,7
75 a více let	12,7	11,4	11,2	12,9	12,7	13,0	12,3	12,9
85 a více let	3,2	3,2	2,7	3,2	3,2	3,0	2,8	3,1
Index stáří ¹⁾	183,0	145,3	144,0	186,0	184,4	208,0	181,4	173,6
Průměrný věk (roky)	45,7	43,7	43,9	45,8	45,7	46,5	45,4	45,2
Počet obyvatel k 1. lednu 2050	9 812 872	1 377 944	1 492 127	601 825	566 951	251 437	722 329	420 098
z toho ve věku (%):								
65 a více let	32,2	23,8	28,9	32,1	31,1	32,6	31,5	30,6
75 a více let	17,5	12,3	15,2	17,7	16,8	18,0	17,0	16,8
85 a více let	6,2	4,5	5,1	6,4	5,9	6,0	5,7	6,0
Index stáří ¹⁾	249,8	164,5	196,8	245,2	235,8	276,3	252,0	225,2
Průměrný věk (roky)	48,8	44,7	46,6	48,7	48,2	49,5	48,7	47,8

¹⁾ Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

²⁾ Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

³⁾ Zdroj: publikace ČSÚ Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 a Projekce obyvatelstva v ČR do roku 2100 (střední varianta).

Kraj							
Králové- hradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský	
							OBYVATELSTVO
551 590	516 372	509 895	1 172 853	635 711	585 261	1 217 676	Počet obyvatel k 31. 12. 2014
50,8	50,6	50,3	51,0	51,1	51,1	51,0	z toho ženy (%)
							z celku ve věku (%):
15,0	15,2	14,9	15,0	14,9	14,5	14,7	0–14 let
66,0	66,7	66,9	66,8	66,8	67,2	67,7	15–64 let
19,0	18,0	18,2	18,2	18,2	18,3	17,5	65 a více let
104 773	93 083	92 924	213 228	115 866	107 273	213 397	Počet obyvatel ve věku 65 a více let
58,3	58,2	58,2	59,3	59,3	60,0	59,7	z toho ženy (%)
							z celku ve věku (%):
35,5	35,0	34,2	34,0	35,0	33,6	34,9	65–69 let
25,2	24,9	24,9	25,9	25,4	25,1	27,5	70–74 let
16,2	16,9	17,7	16,6	16,9	17,8	16,9	75–79 let
13,1	13,6	13,4	12,9	12,8	13,6	11,8	80–84 let
7,3	7,2	7,2	7,5	7,1	7,2	6,5	85–89 let
2,4	2,3	2,3	2,7	2,5	2,3	2,3	90–94 let
0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	95 a více let
10 509	9 095	9 111	22 712	11 461	10 538	19 122	Počet obyvatel ve věku 85 a více let
70,3	69,3	70,5	72,0	71,3	72,3	73,8	z toho ženy (%)
126,4	118,3	122,1	121,2	122,1	126,3	118,9	Index stáří ¹⁾
51,6	49,8	49,6	49,6	49,6	48,9	47,6	Index ekonomického zatížení ²⁾
42,3	41,7	41,9	41,9	42,0	42,2	41,8	Průměrný věk (roky)
5 614	5 123	4 880	11 399	6 461	6 120	13 117	Počet zemřelých v roce 2014
81,6	81,6	81,3	80,7	79,4	79,7	77,3	z toho ve věku 65 a více let (%)
							Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (2014) (%):
23,1	21,3	23,2	24,2	23,1	22,7	23,0	novotvary
53,8	50,3	53,0	51,2	52,2	55,1	52,7	nemoci oběhové soustavy
5,4	6,9	6,1	5,4	6,5	5,6	7,2	nemoci dýchací soustavy
2,9	3,3	2,6	3,4	3,4	3,2	2,4	vnější příčiny
							Naděje dožití osob ve věku 65 let (2013–2014)
16,1	16,2	16,0	16,4	15,7	15,7	15,2	muži
19,3	19,3	19,9	19,8	19,9	19,6	18,9	ženy
							Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let (úhrn 2010–2014)
295	358	407	-256	36	238	-792	
							PROJEKCE OBYVATELSTVA³⁾
536 601	509 292	491 942	1 164 493	611 735	555 945	1 130 292	Počet obyvatel k 1. lednu 2030
							z toho ve věku (%):
25,3	23,9	25,4	23,8	24,8	25,6	24,7	65 a více let
12,5	12,7	13,0	12,7	13,1	13,3	12,7	75 a více let
3,0	3,2	3,5	3,4	3,3	3,5	3,2	85 a více let
193,6	178,0	196,2	178,5	193,9	207,7	194,6	Index stáří ¹⁾
46,1	45,4	46,2	45,5	46,1	46,6	46,0	Průměrný věk (roky)
503 750	488 449	452 169	1 124 475	564 218	499 059	985 947	Počet obyvatel k 1. lednu 2050
							z toho ve věku (%):
32,3	31,1	33,9	31,0	32,7	34,2	32,8	65 a více let
18,2	16,9	19,1	16,8	17,9	19,1	18,4	75 a více let
6,7	6,0	7,0	6,1	6,4	7,0	6,6	85 a více let
248,3	235,8	275,3	235,0	261,9	287,8	270,3	Index stáří ¹⁾
48,8	48,2	49,8	48,2	49,2	50,2	49,5	Průměrný věk (roky)

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011								
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	10 436 560	1 268 796	1 289 211	628 336	570 401	295 595	808 961	432 439
z toho ženy (%)	51,0	51,6	50,6	50,9	50,5	50,8	50,9	51,1
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	1 644 836	201 029	190 911	100 000	92 734	44 538	117 899	64 949
v tom způsob bydlení:								
v bytech	1 586 568	196 331	182 901	96 250	88 892	42 576	112 363	62 967
v zařízeních	49 773	3 996	6 199	3 206	3 104	1 432	4 813	1 469
mimo byty (bez zařízení)	8 027	648	1 784	520	724	518	675	497
bezdomovci	468	54	27	24	14	12	48	16
Rodinný stav osob ve věku 65 a více let (%):								
svobodní, svobodné	2,8	3,4	2,4	3,1	2,7	2,5	2,5	2,5
ženatí, vdané	52,4	51,0	52,6	53,1	53,3	50,4	49,5	51,1
rozvedení, rozvedené	9,1	13,5	8,4	7,5	8,2	12,3	11,0	11,0
ovdovělí, ovdovělé	35,5	31,7	36,6	36,2	35,7	34,4	36,9	35,3
Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku 65 a více let (%):								
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	30,5	13,7	29,5	33,3	30,2	34,4	35,0	30,6
střední vč. vyučení (bez maturity)	34,5	29,3	37,8	34,2	35,8	32,8	35,9	36,5
úplně střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	23,5	33,2	23,0	23,1	24,0	22,5	20,3	23,1
vysokoškolské	8,7	20,5	6,8	6,8	7,2	6,1	5,3	6,9
Věřící ve věku 65 a více let z obyvatel daného věku (%)	37,0	32,7	28,9	38,5	30,5	28,1	22,9	27,3
Rodáci ve věku 65 a více let z počtu osob daného věku (%) ⁴⁾								
muži	30,8	44,8	29,7	28,5	30,6	3,6	11,1	15,1
ženy	28,7	43,2	27,5	24,1	28,0	4,4	11,4	13,7
Pracující důchodci z počtu důchodců daného věku (%)								
muži ve věku 60–64 let	17,8	34,2	20,8	17,2	17,6	18,8	15,3	17,9
muži ve věku 65 a více let	8,2	16,7	8,9	7,0	8,1	8,1	6,8	8,7
ženy ve věku 60–64 let	14,6	29,5	16,8	12,6	14,0	16,2	12,0	14,1
ženy ve věku 65 a více let	3,6	7,9	3,7	2,8	3,5	4,1	2,9	3,6
DOMÁCNOSTI SENIORŮ podle SLDB 2011								
Postavení mužů ve věku 65 a více let v domácnosti (%):								
osoba v sezdáném nebo nesezdáném páru	67,3	64,9	66,3	67,1	67,4	64,9	65,7	66,5
další osoba v domácnosti	2,8	2,4	3,4	2,7	2,7	2,5	2,4	2,9
osamělý rodič	2,5	3,0	2,6	2,5	2,4	2,5	2,1	2,3
domácnost jednotlivce	18,5	20,7	18,3	19,5	18,9	20,8	20,7	20,5
osoba v zařízení	2,0	1,4	2,1	2,0	2,5	2,3	2,9	1,5
ostatní	6,8	7,6	7,3	6,2	6,1	7,1	6,2	6,3
Postavení žen ve věku 65 a více let v domácnosti (%):								
osoba v sezdáném nebo nesezdáném páru	34,2	32,9	34,0	35,0	35,6	33,2	32,7	33,8
další osoba v domácnosti	7,2	5,4	8,8	6,8	6,4	5,9	5,4	6,6
osamělý rodič	8,1	8,6	8,1	7,6	7,5	7,8	6,8	7,2
domácnost jednotlivce	39,6	41,4	37,7	40,4	40,2	41,5	42,9	42,6
osoba v zařízení	3,7	2,4	4,1	4,0	4,0	3,9	4,9	2,8
ostatní	7,2	9,4	7,3	6,2	6,3	7,7	7,3	7,0

⁴⁾ Podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

pokračování

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							OBYVATELSTVO podle SLDB 2011
547 916	511 627	505 565	1 163 508	628 427	579 944	1 205 834	Počet obyvatel s obvyklým pobytem
50,9	50,7	50,5	51,2	51,4	51,3	51,4	z toho ženy (%)
92 020	82 330	82 741	188 684	101 647	96 398	188 956	Počet obyvatel ve věku 65 a více let
							v tom způsob bydlení:
88 936	79 210	80 021	183 282	97 981	92 542	182 316	v bytech
2 701	2 904	2 502	4 758	3 248	3 508	5 933	v zařízeních
359	200	202	601	385	310	604	mimo byty (bez zařízení)
24	16	16	43	33	38	103	bezdomovci
							Rodinný stav osob ve věku 65 a více let (%):
2,5	2,7	3,3	3,0	2,9	3,4	2,5	svobodní, svobodné
54,1	54,0	55,0	53,2	53,4	53,0	51,5	ženatí, vdané
8,3	7,3	5,4	8,5	7,9	7,0	9,1	rozvedení, rozvedené
35,1	35,9	36,2	35,2	35,8	36,6	36,8	ovdovělí, ovdovělé
							Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku 65 a více let (%):
28,7	31,1	36,9	31,5	33,1	37,9	35,8	základní vč. neukončeného a bez vzdělání
37,3	37,4	35,7	32,7	35,4	33,8	33,9	střední vč. vyučení (bez maturity)
24,3	22,8	20,1	23,2	22,2	19,7	20,6	úplné střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového
6,7	6,1	5,4	10,1	7,0	6,4	7,1	vysokoškolské
33,3	37,5	46,8	45,7	43,1	53,0	43,5	Věřící ve věku 65 a více let z obyvatel daného věku (%)
							Rodáci ve věku 65 a více let z počtu osob daného věku (%) ⁴⁾
29,2	30,2	39,5	37,6	30,2	39,5	28,7	muži
24,9	26,0	30,5	37,1	26,6	37,5	29,1	ženy
							Pracující důchodci z počtu důchodců daného věku (%)
17,2	14,1	13,1	16,7	13,3	13,4	13,3	muži ve věku 60–64 let
7,7	6,3	5,4	7,8	5,8	6,0	5,5	muži ve věku 65 a více let
14,0	11,5	9,6	13,5	10,5	11,0	10,2	ženy ve věku 60–64 let
3,5	2,6	2,2	3,1	2,3	2,3	2,3	ženy ve věku 65 a více let
							DOMÁCNOSTI SENIORŮ podle SLDB 2011
							Postavení mužů ve věku 65 a více let v domácnosti (%):
69,4	69,2	68,8	67,7	69,6	68,4	68,3	osoba v sezdáném nebo nesezdáném páru
2,6	2,7	3,1	3,2	2,6	3,2	2,7	další osoba v domácnosti
2,5	2,3	2,5	2,7	2,4	2,8	2,3	osamělý rodič
18,1	17,8	16,5	16,7	17,1	15,8	18,3	domácnost jednotlivce
1,8	2,3	2,2	1,5	2,2	2,5	2,1	osoba v zařízení
5,6	5,6	7,0	8,2	6,2	7,3	6,3	ostatní
							Postavení žen ve věku 65 a více let v domácnosti (%):
36,4	36,1	36,2	34,0	35,2	33,7	33,5	osoba v sezdáném nebo nesezdáném páru
6,3	7,0	8,1	9,1	6,9	9,1	7,1	další osoba v domácnosti
7,3	7,5	8,2	9,2	8,1	9,2	8,0	osamělý rodič
40,6	39,6	37,8	36,1	39,7	37,0	40,6	domácnost jednotlivce
3,7	4,4	3,6	3,2	3,9	4,4	3,8	osoba v zařízení
5,7	5,5	6,1	8,4	6,2	6,6	7,0	ostatní

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Podíl domácností s osobou v čele ve věku 65 a více let na počtu úplných rodin (%):	21,4	23,5	19,8	21,2	22,2	21,4	19,9	20,4
v čele pracující důchodce	1,8	3,9	1,9	1,5	1,9	1,7	1,4	1,9
v čele nepracující důchodce	18,8	18,4	17,2	19,0	19,5	18,7	17,6	17,7
Podíl domácností s osobou v čele ve věku 65 a více let na počtu neúplných rodin (%):	16,8	16,8	16,6	16,4	16,8	13,4	11,8	13,8
v čele pracující důchodce	0,7	1,6	0,8	0,6	0,7	0,6	0,4	0,6
v čele nepracující důchodce	15,6	14,5	15,4	15,4	15,6	12,3	11,0	12,8
Podíl domácností s osobou ve věku 65 a více let na počtu domácností jednotlivců (%):	36,0	29,4	35,8	37,8	36,6	32,5	32,6	35,9
domácnost pracujícího důchodce	1,6	2,7	1,6	1,3	1,5	1,6	1,2	1,5
domácnost nepracujícího důchodce	33,4	25,7	33,1	35,5	34,1	29,5	30,3	33,4
BYDLENÍ SENIORŮ podle SLDB 2011								
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let								
muži	122 922	16 755	14 340	8 014	7 323	3 774	9 798	5 401
v tom (%):								
samostatně v bytě	89,4	91,9	86,4	90,0	89,3	87,4	89,6	89,1
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	9,2	7,3	11,0	8,2	8,6	10,3	9,2	9,0
mimo byty (bez zařízení)	1,4	0,8	2,6	1,8	2,2	2,3	1,2	1,9
ženy	388 587	49 720	42 497	23 812	21 745	10 957	30 208	16 440
v tom (%):								
samostatně v bytě	92,7	94,0	90,6	93,4	93,0	93,3	93,9	93,2
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	6,9	5,6	8,6	6,0	6,4	6,1	5,8	6,2
mimo byty (bez zařízení)	0,5	0,4	0,8	0,6	0,6	0,6	0,4	0,6
Průměrná obytná plocha bytu obývaného domácností v čele s osobou ve věku 65 a více let v m ² :								
úplná rodina	58,1	53,5	62,5	59,9	59,1	55,9	56,1	57,2
úplná rodina	63,8	59,5	68,1	65,3	64,3	61,6	62,5	64,2
neúplná rodina	64,2	59,1	68,6	66,5	64,3	63,3	62,0	64,0
domácnost jednotlivce	51,6	47,5	55,7	53,8	53,1	49,6	49,9	50,0
Podíl hospodařících domácností seniorů ⁵⁾ bydlících v bytech se sníženou kvalitou (ze zjištěných hodnot) (%):	4,1	3,0	5,0	3,8	4,1	4,0	4,4	5,4
úplné rodiny	2,1	1,5	2,4	1,8	2,1	2,3	2,6	2,9
neúplné rodiny	5,1	2,9	6,0	4,9	5,7	5,1	5,9	8,6
domácnosti jednotlivců	5,7	4,2	7,3	5,5	5,7	5,2	5,8	7,0
EKONOMICKÁ AKTIVITA SENIORŮ								
(Výběrové šetření pracovních sil)								
Podíl obyvatel ve věku 60 a více let (%)								
na celkovém počtu ekonomicky aktivních (pracovní síle)	6,3	9,0	7,0	6,2	6,7	7,8	5,7	5,6
na ekonomicky neaktivních ve věku 15 a více let	61,7	61,9	60,5	62,5	64,0	61,1	59,2	61,6
Míra ekonomické aktivity								
muži ve věku 60–64 let	47,7	58,6	56,6	48,5	50,9	51,0	43,7	44,4
muži ve věku 65 a více let	7,1	13,2	8,3	5,1	7,6	10,6	6,1	6,7
ženy ve věku 60–64 let	20,4	42,3	21,0	16,3	22,2	26,8	16,9	8,9
ženy ve věku 65 a více let	3,5	4,6	4,2	4,2	3,0	4,4	2,1	3,9

⁵⁾ Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou, jednotlivcem nebo domácností prarodičů s vnoučaty, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let

pokračování

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
22,7	21,5	21,6	21,9	21,7	21,4	20,8	Podíl domácností s osobou v čele ve věku 65 a více let na počtu úplných rodin (%):
1,8	1,4	1,3	1,8	1,3	1,4	1,2	v čele pracující důchodce
20,0	19,3	19,8	19,3	19,6	19,3	18,8	v čele nepracující důchodce
17,2	17,5	20,9	20,0	17,6	21,8	15,7	Podíl domácností s osobou v čele ve věku 65 a více let na počtu neúplných rodin (%):
0,7	0,6	0,5	0,7	0,5	0,6	0,4	v čele pracující důchodce
15,9	16,5	20,0	18,9	16,7	20,7	14,9	v čele nepracující důchodce
40,1	40,3	42,5	36,9	39,6	41,7	36,8	Podíl domácností s osobou ve věku 65 a více let na počtu domácností jednotlivců (%):
1,6	1,3	1,2	1,5	1,1	1,2	1,0	domácnost pracujícího důchodce
37,3	38,2	40,5	34,5	37,6	39,7	34,8	domácnost nepracujícího důchodce
BYDLENÍ SENIORŮ podle SLDB 2011							
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let							
6 788	5 978	5 581	12 542	6 932	5 982	13 714	muži
v tom (%):							
89,9	90,5	91,0	88,5	89,5	89,3	89,6	samostatně v bytě
8,8	8,8	8,3	10,5	9,3	9,6	9,6	v bytě spolu s další domácností
1,3	0,7	0,7	1,0	1,2	1,1	0,8	mimo byty (bez zařízení)
22 135	19 322	18 498	40 985	24 240	21 708	46 320	ženy
v tom (%):							
93,4	93,2	93,4	91,3	92,7	91,3	92,2	samostatně v bytě
6,2	6,5	6,3	8,3	6,9	8,3	7,5	v bytě spolu s další domácností
0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	mimo byty (bez zařízení)
Průměrná obytná plocha bytu obývaného domácností v čele s osobou ve věku							
58,4	58,5	60,2	58,9	58,4	58,5	55,9	65 a více let v m ² :
64,0	64,0	65,4	65,0	63,9	64,1	61,5	úplná rodina
65,2	64,5	66,4	64,2	63,8	65,1	61,4	neúplná rodina
51,8	52,1	53,6	51,7	52,1	51,3	49,7	domácnost jednotlivce
Podíl hospodařících domácností seniorů ⁵⁾ bydlících v bytech se sníženou kvalitou (ze zjištěných hodnot) (%):							
4,5	4,3	3,9	4,0	3,7	4,5	3,7	úplné rodiny
2,3	2,2	1,9	2,1	2,0	2,2	1,9	neúplné rodiny
5,4	5,3	4,9	5,2	4,9	6,2	4,7	domácnosti jednotlivců
6,3	6,1	5,8	5,7	5,0	6,4	5,0	
EKONOMICKÁ AKTIVITA SENIORŮ							
(Výběrové šetření pracovních sil)							
Podíl obyvatel ve věku 60 a více let (%)							
5,8	6,2	5,2	6,5	4,3	4,9	5,2	na celkovém počtu ekonomicky aktivních (pracovní síle)
64,8	63,8	61,9	62,1	61,7	63,3	60,0	na ekonomicky neaktivních ve věku 15 a více let
Míra ekonomické aktivity							
36,9	51,9	42,6	49,7	38,6	38,6	41,7	muži ve věku 60–64 let
6,5	6,1	5,0	7,6	3,3	3,8	4,5	muži ve věku 65 a více let
20,3	19,2	14,7	19,3	9,9	15,9	15,5	ženy ve věku 60–64 let
2,8	2,7	2,9	4,5	1,8	2,8	3,3	ženy ve věku 65 a více let

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
ZDRAVOTNÍ STAV SENIORŮ								
Hospitalizovaní v nemocnicích na 1 000 obyvatel v roce 2013	214	170	214	206	205	224	242	235
z toho ve věku:								
65–69 let	330	263	343	315	301	351	384	358
70–74 let	413	318	434	395	385	413	488	452
75–79 let	510	395	552	472	476	530	591	548
80–84 let	599	476	636	555	586	641	688	688
85–89 let	684	559	748	630	646	705	770	812
90–94 let	738	648	826	672	751	762	811	934
95 a více let	712	629	796	567	779	602	701	966
Hospitalizovaní na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let v roce 2013								
v léčebnách dlouhodobě nemocných	24,4	26,1	14,3	27,5	17,8	36,8	20,6	4,8
v hospicích	2,1	0,6	1,3	2,1	2,1	-	2,8	-
STAROBNÍ DŮCHODY (prosinec 2014)								
Příjemci starobního důchodu (bez souběhu)	1 743 252	204 284	202 402	105 219	96 522	49 943	133 634	75 049
z toho předčasný důchod (%)	28,5	14,9	24,8	30,1	32,2	30,7	31,5	27,2
Příjemci starobního důchodu v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem	606 661	62 824	71 932	37 970	33 610	16 273	46 372	24 389
z toho předčasný důchod (%)	11,5	6,5	10,3	11,3	13,3	13,5	13,8	10,7
Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) (Kč)								
muži	12 259	12 905	12 388	12 028	12 153	11 948	12 223	12 088
ženy	10 050	10 992	10 112	10 048	10 018	9 833	9 884	10 066
Průměrná měsíční výše starobního důchodu (v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem) (Kč)								
muži	13 637	14 573	13 682	13 367	13 522	13 464	13 742	13 406
ženy	11 985	13 000	11 951	11 912	11 926	11 919	12 001	11 955
SOCIÁLNÍ PÉČE (31. 12. 2014)								
Zařízení sociální péče								
domovy pro seniory	501	25	69	39	24	15	40	18
domovy se zvláštním režimem	263	10	37	15	9	8	34	11
Místa v zařízeních								
domovy pro seniory	37 338	2 191	5 028	3 039	1 815	889	3 678	988
domovy se zvláštním režimem	14 345	529	1 789	641	741	479	1 963	416
Místa na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let								
domovy pro seniory	19,9	9,5	22,9	26,5	17,2	17,0	26,2	12,8
domovy se zvláštním režimem	7,6	2,3	8,1	5,6	7,0	9,2	14,0	5,4
SENIŘI A VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (vč. městských obvodů; 2014)								
Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)	9,5	14,4	9,8	9,6	9,5	10,8	10,4	9,5
Podíl zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let (%)	5,8	7,5	7,2	5,9	6,8	7,5	8,2	5,4
Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let (%)	16,2	5,2	24,7	18,4	23,2	14,5	16,5	14,4

⁶⁾ Ke zveřejnění údajů nebyl dán souhlas

Zdroj dat:

Důchody - Česká správa sociálního zabezpečení

Zařízení sociální péče - Ministerstvo práce a sociálních věcí

Zdravotnictví - Ústav zdravotnických informací a statistiky

dokončení

Kraj							
Králové- hradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský	
							ZDRAVOTNÍ STAV SENIORŮ
							Hospitalizovaní v nemocnicích na 1 000 obyvatel v roce 2013
192	212	230	217	215	226	218	z toho ve věku:
286	333	350	341	337	352	342	65–69 let
352	401	456	422	398	425	448	70–74 let
431	502	548	535	490	537	545	75–79 let
519	602	645	625	572	625	633	80–84 let
582	702	722	715	673	702	709	85–89 let
673	768	723	739	687	724	749	90–94 let
583	719	817	817	684	613	682	95 a více let
							Hospitalizovaní na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let v roce 2013
24,2	12,0	31,4	13,4	42,6	46,1	34,8	v léčebnách dlouhodobě nemocných
4,1	4,4	-	3,9	6)	2,6	1,9	v hospicech
							STAROBNÍ DŮCHODY (prosinec 2014)
98 165	87 564	87 419	193 459	107 731	98 429	203 432	Příjemci starobního důchodu (bez souběhu)
29,6	34,2	36,5	27,0	32,3	30,6	33,0	z toho předčasný důchod (%)
33 590	30 927	32 015	68 273	38 648	37 351	72 487	Příjemci starobního důchodu v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem
10,7	13,0	13,4	10,6	12,0	11,6	14,2	z toho předčasný důchod (%)
							Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) (Kč)
12 012	11 930	11 875	12 073	11 831	11 990	12 790	muži
10 039	9 896	9 806	9 975	9 811	9 863	9 634	ženy
							Průměrná měsíční výše starobního důchodu (v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem) (Kč)
13 339	13 238	13 140	13 418	13 187	13 287	14 161	muži
11 921	11 797	11 727	11 852	11 749	11 721	11 839	ženy
							SOCIÁLNÍ PÉČE (31. 12. 2014)
							Zařízení sociální péče
36	23	25	48	34	38	67	domovy pro seniory
11	10	15	35	13	19	36	domovy se zvláštním režimem
							Místa v zařízeních
2 363	2 122	2 199	3 028	2 544	2 681	4 773	domovy pro seniory
532	930	547	2 816	608	854	1 500	domovy se zvláštním režimem
							Místa na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let
22,6	22,8	23,7	14,2	22,0	25,0	22,4	domovy pro seniory
5,1	10,0	5,9	13,2	5,2	8,0	7,0	domovy se zvláštním režimem
							SENIORŮ A VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (vč. městských obvodů; 2014)
9,2	8,5	7,7	9,5	8,4	7,3	9,8	Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)
5,5	5,3	4,3	4,8	4,6	3,7	5,9	Podíl zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let (%)
18,8	19,0	21,2	12,4	13,5	12,3	10,9	Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let (%)

Srovnání základních ukazatelů mezi okresy Moravskoslezského kraje

	Kraj celkem	v tom okresy					
		Bruntál	Frýdek-Místek	Karviná	Nový Jičín	Opava	Ostrava-město
OBYVATELSTVO							
Počet obyvatel k 31. 12. 2014	1 217 676	94 573	212 987	255 945	151 724	176 807	325 640
z toho ženy (%)	51,0	50,6	50,7	50,9	50,7	51,0	51,5
z celku ve věku (%):							
0–14 let	14,7	14,5	15,1	14,1	15,4	15,2	14,6
15–64 let	67,7	68,0	67,7	68,1	67,7	67,9	67,3
65 a více let	17,5	17,6	17,2	17,9	16,9	16,9	18,1
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	213 397	16 601	36 557	45 752	25 618	29 966	58 903
z toho ženy (%)	59,7	58,3	59,2	60,1	58,7	59,8	60,3
z celku ve věku (%):							
65–69 let	34,9	40,4	34,5	33,9	37,0	33,6	34,2
70–74 let	27,5	24,6	27,3	29,2	26,4	26,6	27,9
75–79 let	16,9	15,4	16,5	17,4	16,4	18,2	16,6
80–84 let	11,8	11,1	12,2	11,3	11,4	12,5	12,0
85–89 let	6,5	6,0	6,9	6,0	6,3	6,6	6,6
90–94 let	2,3	2,1	2,4	2,0	2,2	2,3	2,4
95 a více let	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,2	0,3
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	19 122	1 401	3 484	3 778	2 246	2 734	5 479
z toho ženy (%)	73,8	74,3	72,7	73,6	73,6	74,9	74,2
Index stáří ¹⁾	118,9	121,3	113,4	127,2	109,9	111,7	123,9
Index ekonomického zatížení ²⁾	47,6	47,1	47,7	46,9	47,6	47,3	48,5
Průměrný věk (roky)	41,8	41,8	41,5	42,2	41,1	41,5	42,0
Počet zemřelých v roce 2014	13 117	1 015	2 136	2 965	1 504	1 867	3 630
z toho ve věku 65 a více let (%)	77,3	74,9	77,4	75,8	77,0	79,2	78,2
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (2014) (%):							
novotvary	23,0	22,1	24,3	22,8	23,0	22,0	23,2
nemoci oběhové soustavy	52,7	51,3	53,2	55,7	52,2	54,5	49,8
nemoci dýchací soustavy	7,2	11,1	6,4	6,5	5,6	8,3	7,4
vnější příčiny	2,4	1,6	2,2	1,8	2,5	2,4	3,2
Naděje dožití osob ve věku 65 let (2010–2014)							
muži	15,2	15,0	15,2	14,4	15,1	14,7	14,9
ženy	18,9	18,7	18,7	18,0	18,5	18,5	18,8
Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let (úhm 2010–2014)	-792	80	304	-605	31	136	-738

¹⁾ Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

²⁾ Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

Srovnání základních ukazatelů mezi okresy Moravskoslezského kraje

pokračování

	Kraj celkem	v tom okresy					
		Bruntál	Frýdek- Místek	Karviná	Nový Jičín	Opava	Ostrava- město
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011							
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	1 205 834	92 693	207 756	256 394	148 074	174 899	326 018
z toho ženy (%)	51,4	51,2	51,1	51,4	51,1	51,2	51,7
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	188 956	13 629	32 288	41 524	22 044	26 754	52 717
z toho ženy (%)	60,4	60,0	60,0	60,5	60,0	60,4	60,9
Rodinný stav osob ve věku 65 a více let (%):							
svobodní, svobodné	2,5	3,1	2,7	1,8	2,8	3,0	2,4
ženatí, vdané	51,5	51,0	51,8	51,4	52,6	53,0	50,5
rozvedení, rozvedené	9,1	10,1	7,7	9,5	7,9	5,9	11,3
ovdovělí, ovdovělé	36,8	35,7	37,6	37,2	36,7	38,0	35,8
Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku 65 a více let (%):							
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	35,8	39,2	35,6	39,0	36,3	39,4	30,4
střední vč. vyučení (bez maturity)	33,9	33,3	33,9	34,1	36,3	34,7	32,5
úplné střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	20,6	18,9	21,1	18,9	20,1	17,4	24,0
vysokoškolské	7,1	5,8	6,7	5,6	5,4	5,5	10,4
Věřící ve věku 65 a více let z obyvatel daného věku (%)	43,5	35,8	50,2	43,0	44,2	49,9	38,2
Rodáci ve věku 65 a více let z počtu osob daného věku (%) ³⁾	28,9	3,8	34,0	22,4	26,9	38,2	33,6
muži	28,7	3,9	33,8	21,3	28,2	38,3	33,1
ženy	29,1	3,7	34,1	23,0	26,1	38,1	33,9
Pracující důchodci z počtu důchodců daného věku (%)							
muži ve věku 60–64 let	13,3	13,3	11,6	12,0	11,3	13,7	16,2
muži ve věku 65 a více let	5,5	5,3	5,1	4,7	4,7	5,1	7,1
ženy ve věku 60–64 let	10,2	9,2	8,6	8,8	8,8	9,6	13,8
ženy ve věku 65 a více let	2,3	2,0	2,0	1,8	2,1	1,9	3,1

³⁾ Podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

Srovnání základních ukazatelů mezi okresy Moravskoslezského kraje

pokračování

	Kraj celkem	v tom okresy					
		Bruntál	Frýdek- Místek	Karviná	Nový Jičín	Opava	Ostrava- město
DOMÁCNOSTI SENIORŮ podle SLDB 2011							
Domácnosti seniorů celkem	123 997	8 797	20 433	27 799	14 553	17 027	35 388
Úplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti							
65–74 let	35 795	2 586	5 952	8 119	4 374	5 047	9 717
75 a více let	15 478	1 121	2 706	3 273	1 804	2 239	4 335
Neúplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti							
65–74 let	5 455	388	983	1 249	667	738	1 430
75 a více let	5 382	420	1 016	1 135	616	825	1 370
Podíl domácností jednotlivců daného věku na počtu domácností jednotlivců (%):							
osoby ve věku 60–64 let	10,3	12,7	10,2	10,0	10,6	10,4	9,8
osoby ve věku 65–69 let	9,8	9,6	10,4	10,3	9,6	9,0	9,5
osoby ve věku 70–74 let	8,6	7,7	8,4	9,1	8,5	10,1	7,9
osoby ve věku 75 a více let	18,5	16,9	20,1	17,9	20,0	21,1	17,0
BYDLENÍ SENIORŮ podle SLDB 2011							
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let v bytech:							
bydlící samostatně v bytě	55 009	3 844	8 441	12 321	6 334	7 169	16 900
bydlící v bytě s další hospodařící domácností	4 777	326	964	1 171	540	745	1 031
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let							
muži	13 714	987	2 256	3 084	1 523	1 729	4 135
v tom (%):							
samostatně v bytě	89,6	87,9	86,6	88,8	90,1	87,4	92,8
v bytě spolu s další domácností	9,6	10,5	11,2	10,7	9,0	11,9	6,9
mimo byty (bez zařízení)	0,8	1,5	2,3	0,5	0,9	0,7	0,2
ženy	46 320	3 210	7 249	10 443	5 379	6 213	13 826
v tom (%):							
samostatně v bytě	92,2	92,7	89,5	91,7	92,2	91,1	94,5
v bytě spolu s další domácností	7,5	6,9	9,8	8,1	7,5	8,7	5,4
mimo byty (bez zařízení)	0,3	0,4	0,7	0,2	0,3	0,3	0,2

Srovnání základních ukazatelů mezi okresy Moravskoslezského kraje

dokončení

	Kraj celkem	v tom okresy					
		Bruntál	Frýdek- Místek	Karviná	Nový Jičín	Opava	Ostrava- město
STAROBNÍ DŮCHODY (prosinec 2014)							
Příjemci starobního důchodu (bez souběhu)	203 432	17 101	34 198	44 762	24 475	27 858	55 038
z toho předčasné důchod (%)	33,0	38,6	32,4	31,4	39,3	35,2	29,0
Příjemci starobního důchodu v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem	72 487	5 701	12 410	15 374	8 765	10 679	19 558
z toho předčasné důchod (%)	14,2	16,8	12,6	14,7	16,1	14,2	13,1
Průměrná měsíční výše starobních důchodů (bez souběhu)							
muži	12 790	11 644	12 787	13 730	12 058	12 225	12 930
ženy	9 634	9 590	9 549	9 206	9 692	9 741	9 941
Průměrná měsíční výše starobních důchodů (v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem)							
muži	14 161	13 014	14 068	14 954	13 414	13 581	14 497
ženy	11 839	11 624	11 722	11 803	11 762	11 691	12 122
SOCIÁLNÍ PÉČE (31. 12. 2014)							
Zařízení sociální péče							
domovy pro seniory	67	6	13	16	8	11	13
domovy se zvláštním režimem	36	4	8	6	2	6	10
Místa v zařízeních							
domovy pro seniory	4 773	402	838	953	463	578	1 539
domovy se zvláštním režimem	1 500	111	376	347	17	202	447
Místa na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let							
domovy pro seniory	22,4	24,2	22,9	20,8	18,1	19,3	26,1
domovy se zvláštním režimem	7,0	6,7	10,3	7,6	0,7	6,7	7,6
Domy s pečovatelskou službou (2010)							
v nich byty	4 871	442	759	1 388	852	303	1 127
SENIORŮ A VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (2014)							
Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)	9,8	9,0	9,8	10,3	9,9	6,3	12,5
Podíl zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let (%)	5,9	7,1	6,2	9,6	4,1	3,7	7,6
Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let (%)	10,9	16,4	11,9	11,5	9,0	14,2	7,3

Zdroj dat:

Důchody - Česká správa sociálního zabezpečení

Zařízení sociální péče - Ministerstvo práce a sociálních věcí

Zdravotnictví - Ústav zdravotnických informací a statistiky

**Srovnání základních ukazatelů mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností
Moravskoslezského kraje**

	Kraj celkem	Správní obvod ORP						
		Bílovec	Bohumín	Bruntál	Český Těšín	Frenštát p. R.	Frýdek- Místek	Frýdlant n. Ostr.
OBYVATELSTVO								
Počet obyvatel k 31. 12. 2014	1 217 676	25 809	33 910	37 522	26 179	19 226	110 981	24 355
z toho ženy (%)	51,0	50,5	50,8	50,7	51,5	50,8	50,7	50,5
z celku ve věku (%):								
0–14 let	14,7	15,1	14,5	14,8	15,3	15,0	15,0	15,1
15–64 let	67,7	67,9	68,1	68,9	69,1	67,3	68,0	66,7
65 a více let	17,5	16,9	17,4	16,3	15,6	17,7	17,0	18,2
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	213 397	4 371	5 900	6 129	4 090	3 404	18 830	4 424
z toho ženy (%)	59,7	58,2	59,9	57,6	59,6	60,0	58,4	57,9
z celku ve věku (%):								
65–69 let	34,9	35,8	35,6	40,9	33,3	34,8	36,7	35,7
70–74 let	27,5	27,5	28,5	24,8	28,4	27,0	28,2	27,6
75–79 let	16,9	17,3	15,3	15,4	15,7	15,6	15,5	14,9
80–84 let	11,8	11,5	11,4	11,4	11,1	12,3	10,8	12,6
85–89 let	6,5	5,7	6,8	5,3	7,8	7,5	6,5	6,6
90–94 let	2,3	2,1	2,2	2,1	3,0	2,6	2,3	2,5
95 a více let	0,3	0,2	0,3	0,2	0,6	0,3	0,2	0,3
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	19 122	351	548	466	470	352	1 681	413
z toho ženy (%)								
Index stáří ¹⁾	118,9	112,0	120,1	110,4	102,1	117,9	112,8	120,0
Index ekonomického zatížení ²⁾	47,6	47,2	46,8	45,2	44,8	48,6	47,1	49,9
Průměrný věk (roky)	41,8	41,2	41,9	41,2	41,1	41,6	41,4	42,1
Počet zemřelých v roce 2014	13 117	273	394	386	263	207	1 056	229
z toho ve věku 65 a více let (%)	77,3	76,6	75,4	71,8	73,4	83,6	74,1	76,0
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (2014):								
novotvary	23,0	26,8	23,6	25,6	20,7	20,2	26,3	29,9
nemoci oběhové soustavy	52,7	45,9	56,6	47,3	54,4	56,1	54,7	52,3
nemoci dýchací soustavy	7,2	7,2	4,4	10,5	8,3	2,9	5,5	5,2
vnější příčiny	2,4	1,9	2,4	1,4	1,0	2,9	1,5	1,7
Naděje dožití osob ve věku 65 let (2010–2014)								
muži	15,2	15,1	14,2	14,9	16,1	14,9	15,3	15,0
ženy	18,9	18,0	18,0	19,5	17,8	18,4	18,8	19,1
Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let (úhm 2010–2014)	-792	-35	-1	7	24	41	57	123

¹⁾ Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

²⁾ Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

**Srovnání základních ukazatelů mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností
Moravskoslezského kraje**

pokračování

	Kraj celkem	Správní obvod ORP						
		Bílovec	Bohumín	Bruntál	Český Těšín	Frenštát p. R.	Frýdek- Místek	Frýdlant n. Ostr.
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011								
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	1 205 834	25 156	28 742	36 924	25 516	18 823	107 481	23 434
z toho ženy (%)	51,4	50,8	51,2	51,3	51,9	51,4	51,2	50,7
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	188 956	3 873	4 488	5 017	3 625	3 041	16 170	3 869
z toho ženy (%)	60,4	59,5	61,1	59,4	61,0	60,8	59,2	59,0
Rodinný stav osob ve věku 65 a více let (%):								
svobodní, svobodné	2,5	2,5	2,6	3,1	2,6	2,7	2,6	3,8
ženatí, vdané	51,5	53,4	49,4	51,4	50,0	52,7	52,5	50,4
rozvedení, rozvedené	9,1	6,3	9,8	10,6	9,5	8,0	8,3	8,3
ovdovělí, ovdovělé	36,8	37,8	38,2	34,8	37,6	36,5	36,3	37,4
Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku 65 a více let (%):								
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	35,8	39,7	39,7	41,3	32,5	33,7	30,6	33,0
střední vč. vyučení (bez maturity)	33,9	35,2	30,8	31,1	32,9	38,4	35,7	35,1
úplně střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	20,6	18,3	20,4	18,6	24,2	20,1	23,1	22,1
vysokoškolské	7,1	4,6	5,4	5,9	8,4	6,3	7,8	7,2
Věřící ve věku 65 a více let z obyvatel daného věku (%)	43,5	40,3	41,1	34,9	55,5	46,9	45,1	46,7
Rodáci ve věku 65 a více let z počtu osob daného věku (%) ³⁾	28,9	24,1	30,5	3,2	26,6	37,2	30,9	32,0
muži	28,7	23,8	29,5	3,1	27,6	38,8	31,1	31,5
ženy	29,1	24,3	31,1	3,3	26,0	36,1	30,7	32,4
Pracující důchodci z počtu důchodců daného věku (%)								
muži ve věku 60–64 let	13,3	14,5	11,1	15,0	11,5	11,6	14,0	12,8
muži ve věku 65 a více let	5,5	4,9	4,7	5,3	5,5	5,5	6,0	6,6
ženy ve věku 60–64 let	10,2	9,4	8,6	8,2	10,3	9,5	9,3	11,1
ženy ve věku 65 a více let	2,3	2,1	2,2	2,2	2,4	2,5	2,3	2,0
DOMÁCNOSTI SENIORŮ podle SLDB 2011								
Domácnosti seniorů celkem	123 997	2 569	2 951	3 264	2 392	1 988	10 484	2 500
Úplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti								
65–74 let	35 795	776	844	963	646	592	3 222	707
75 a více let	15 478	320	351	409	301	256	1 239	298
Neúplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti								
65–74 let	5 455	110	132	147	94	81	480	121
75 a více let	5 382	110	125	150	111	96	467	120
Podíl domácností jednotlivců daného věku na počtu domácností jednotlivců (%):								
osoby ve věku 60–64 let	10,3	9,7	10,4	12,3	10,4	9,6	10,2	9,9
osoby ve věku 65–69 let	9,8	10,1	9,8	9,3	8,7	9,8	10,4	12,4
osoby ve věku 70–74 let	8,6	9,5	7,8	7,2	7,9	8,8	7,8	8,6
osoby ve věku 75 a více let	18,5	21,3	18,1	15,6	18,3	22,6	18,4	22,0

³⁾ Podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

**Srovnání základních ukazatelů mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností
Moravskoslezského kraje**

pokračování

	Kraj celkem	Správní obvod ORP						
		Bílovec	Bohumín	Bruntál	Český Těšín	Frenštát p. R.	Frýdek- Místek	Frýdlant n. Ostr.
BYDLENÍ SENIORŮ podle SLDB 2011								
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let v bytech:								
bydlící samostatně v bytě	55 009	1 123	1 330	1 440	1 110	866	4 426	1 063
bydlící v bytě s další hospodařící domácností	4 777	98	118	108	95	65	480	123
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let								
muži	13 714	283	301	374	260	194	1 178	345
v tom (%):								
samostatně v bytě	89,6	90,8	91,0	89,0	91,2	89,7	86,7	83,5
v bytě spolu s další domácností	9,6	8,8	8,3	9,1	8,5	7,7	11,5	9,6
mimo byty (bez zařízení)	0,8	0,4	0,7	1,9	0,4	2,6	1,8	7,0
ženy	46 320	942	1 150	1 186	948	747	3 768	884
v tom (%):								
samostatně v bytě	92,2	91,9	91,8	93,3	92,1	92,6	90,4	87,7
v bytě spolu s další domácností	7,5	7,7	8,1	6,2	7,7	6,7	9,1	10,2
mimo byty (bez zařízení)	0,3	0,3	0,1	0,4	0,2	0,7	0,5	2,1
SOCIÁLNÍ PÉČE (31. 12. 2014)								
Zařízení sociální péče								
domovy pro seniory	67	2	3	2	4	1	4	1
domovy se zvláštním režimem	36	-	1	-	-	-	4	3
Místa v zařízeních								
domovy pro seniory	4 773	49	96	166	158	87	353	64
domovy se zvláštním režimem	1 500	-	22	-	-	-	171	93
Místa na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let								
domovy pro seniory	22,4	11,2	16,3	27,1	38,6	25,6	18,7	14,5
domovy se zvláštním režimem	7,0	x	3,7	x	x	x	9,1	21,0
Domy s pečovatelskou službou (2010)								
v nich byty	4 871	142	175	121	-	146	440	162
SENIŘI A VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (2014)								
Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)	9,8	8,1	10,9	8,9	11,0	13,3	9,0	13,2
Podíl zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let (%)	5,9	7,5	15,1	4,9	14,3	6,4	5,4	7,9
Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let (%)	10,9	26,3	21,1	11,6	16,7	9,6	12,1	10,1

³⁾ Podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

Zdroj dat:

Zařízení sociální péče – Ministerstvo práce a sociálních věcí

Zdravotnictví – Ústav zdravotnických informací a statistiky

**Srovnání základních ukazatelů mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností
Moravskoslezského kraje**

pokračování

	Správní obvod ORP							
	Haviřov	Hlučín	Jablunkov	Karviná	Kopřivnice	Kravaře	Krnov	Nový Jičín
OBYVATELSTVO								
Počet obyvatel k 31. 12. 2014	90 107	40 247	22 779	67 414	41 090	21 353	41 145	48 483
z toho ženy (%)	51,2	51,0	50,6	50,4	50,5	50,6	50,7	51,1
z celku ve věku (%):								
0–14 let	13,9	14,8	16,1	13,4	15,2	16,0	14,4	15,8
15–64 let	66,9	67,8	68,8	67,8	68,3	69,3	67,3	67,4
65 a více let	19,1	17,4	15,1	18,8	16,5	14,7	18,3	16,9
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	17 228	6 991	3 437	12 652	6 797	3 130	7 510	8 170
z toho ženy (%)	60,1	59,7	61,7	60,8	58,7	59,8	59,2	58,2
z celku ve věku (%):								
65–69 let	32,2	31,3	31,4	33,1	36,1	29,6	39,7	38,7
70–74 let	28,7	27,4	23,5	31,2	27,2	25,6	24,5	25,8
75–79 let	19,1	20,1	18,9	18,1	17,6	21,2	15,0	15,4
80–84 let	12,1	12,7	15,9	10,5	11,4	14,1	11,1	10,6
85–89 let	5,9	6,1	7,5	5,3	5,9	6,9	6,8	6,7
90–94 let	1,8	2,2	2,5	1,6	1,7	2,2	2,5	2,6
95 a více let	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,4	0,4	0,2
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	1 355	591	352	897	529	298	732	781
z toho ženy (%)								
Index stáří ¹⁾	137,1	117,1	93,5	139,7	108,9	91,5	126,6	106,8
Index ekonomického zatížení ²⁾	49,4	47,5	45,4	47,5	46,5	44,3	48,5	48,4
Průměrný věk (roky)	42,7	41,8	40,3	42,8	41,1	40,4	42,1	41,0
Počet zemřelých v roce 2014	1 000	393	229	847	377	196	437	454
z toho ve věku 65 a více let (%)	76,2	77,9	80,8	75,6	75,9	82,7	77,8	76,7
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (2014):								
novotvary	23,0	21,2	20,5	24,2	18,2	21,6	21,2	22,1
nemoci oběhové soustavy	52,0	50,0	50,8	56,9	52,1	61,1	51,2	52,6
nemoci dýchací soustavy	7,7	9,2	7,6	6,3	7,0	2,5	12,4	4,9
vnější příčiny	2,0	2,0	2,2	1,7	3,1	2,5	1,5	2,6
Naděje dožití osob ve věku 65 let (2010–2014)								
muži	14,8	14,2	14,7	13,8	15,1	14,5	15,2	15,5
ženy	18,5	18,7	18,6	17,7	18,6	18,4	18,6	18,7
Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let (úhm 2010–2014)	-390	31	37	-349	-1	23	46	6

¹⁾ Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

²⁾ Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

**Srovnání základních ukazatelů mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností
Moravskoslezského kraje**

pokračování

	Správní obvod ORP							
	Haviřov	Hlučín	Jablunkov	Karviná	Kopřivnice	Kravaře	Krnov	Nový Jičín
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011								
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	91 092	39 465	22 214	68 024	40 221	20 919	40 269	46 884
z toho ženy (%)	51,7	51,3	50,5	50,9	51,0	50,7	51,3	51,4
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	15 712	6 359	3 135	11 669	5 892	2 884	6 228	6 745
z toho ženy (%)	60,2	60,0	62,8	60,6	59,6	60,2	60,6	59,8
Rodinný stav osob ve věku 65 a více let (%):								
svobodní, svobodné	1,3	2,2	3,0	1,8	2,5	3,2	3,5	3,2
ženatí, vdané	53,4	55,3	50,0	51,4	53,8	54,1	49,9	52,4
rozvedení, rozvedené	9,4	4,5	4,2	9,7	8,9	2,7	10,1	7,8
ovdovělí, ovdovělé	35,8	38,0	42,8	37,1	34,8	39,9	36,4	36,6
Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku 65 a více let (%):								
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	36,3	45,4	53,5	43,1	31,9	47,2	35,6	35,4
střední vč. vyučení (bez maturity)	34,9	36,2	27,6	34,8	37,0	38,3	35,5	36,9
úplně střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	19,7	11,8	12,2	16,5	22,8	9,4	20,2	20,5
vysokoškolské	6,9	3,2	3,4	3,4	5,9	2,0	6,0	5,5
Věřící ve věku 65 a více let z obyvatel daného věku (%)	41,0	54,9	65,8	43,5	42,0	63,3	35,8	47,1
Rodáci ve věku 65 a více let z počtu osob daného věku (%) ³⁾	11,4	44,0	47,1	29,2	30,2	58,4	4,6	25,0
muži	11,2	42,4	47,6	26,9	31,3	56,2	5,0	26,9
ženy	11,6	45,1	46,8	30,6	29,4	59,8	4,4	23,7
Pracující důchodci z počtu důchodců daného věku (%)								
muži ve věku 60–64 let	13,5	13,3	4,8	10,5	10,6	7,4	11,5	10,8
muži ve věku 65 a více let	5,1	4,1	2,3	4,0	5,3	2,5	5,3	4,5
ženy ve věku 60–64 let	9,3	7,7	3,5	8,5	8,6	5,7	10,0	9,0
ženy ve věku 65 a více let	1,7	1,4	0,8	1,6	2,1	0,7	1,7	2,2
DOMÁCNOSTI SENIORŮ podle SLDB 2011								
Domácnosti seniorů celkem	10 614	3 990	1 795	7 918	3 948	1 791	3 930	4 433
Úplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti								
65–74 let	3 102	1 207	455	2 343	1 178	539	1 150	1 380
75 a více let	1 383	560	300	848	520	255	500	519
Neúplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti								
65–74 let	430	197	112	430	178	78	151	209
75 a více let	421	195	122	311	148	112	196	194
Podíl domácností jednotlivců daného věku na počtu domácností jednotlivců (%):								
osoby ve věku 60–64 let	9,6	9,6	9,7	9,7	10,1	9,6	13,0	11,4
osoby ve věku 65–69 let	9,7	10,0	8,9	12,0	9,4	6,5	9,9	8,9
osoby ve věku 70–74 let	9,6	11,7	10,7	10,2	8,5	12,8	8,2	7,6
osoby ve věku 75 a více let	18,1	21,3	24,0	17,1	18,0	24,1	18,1	19,4

³⁾ Podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

**Srovnání základních ukazatelů mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností
Moravskoslezského kraje**

pokračování

	Správní obvod ORP							
	Havířov	Hlučín	Jablunkov	Karviná	Kopřivnice	Kravaře	Krnov	Nový Jičín
BYDLENÍ SENIORŮ podle SLDB 2011								
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let v bytech:								
bydlící samostatně v bytě	4 676	1 526	650	3 599	1 744	689	1 728	1 887
bydlící v bytě s další hospodařící domácností	355	219	122	253	121	100	165	179
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let								
muži	1 137	404	167	885	411	167	442	457
v tom (%):								
samostatně v bytě	90,2	86,1	85,0	91,9	91,0	82,6	87,1	89,3
v bytě spolu s další domácností	9,2	12,9	13,2	7,9	8,3	17,4	12,0	10,3
mimo byty (bez zařízení)	0,5	1,0	1,8	0,2	0,7	-	0,9	0,4
ženy	3 903	1 346	613	2 972	1 459	622	1 458	1 613
v tom (%):								
samostatně v bytě	93,5	87,5	82,9	93,7	93,9	88,6	92,1	91,7
v bytě spolu s další domácností	6,4	12,4	16,3	6,2	6,0	11,4	7,7	8,2
mimo byty (bez zařízení)	0,1	0,1	0,8	0,1	0,1	-	0,2	0,1
SOCIÁLNÍ PÉČE (31. 12. 2014)								
Zařízení sociální péče								
domovy pro seniory	3	2	1	2	2	1	3	2
domovy se zvláštním režimem	1	1	-	1	1	-	3	-
Místa v zařízeních								
domovy pro seniory	254	120	69	118	88	46	213	173
domovy se zvláštním režimem	50	23	-	120	6	-	100	-
Místa na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let								
domovy pro seniory	14,7	17,2	20,1	9,3	12,9	14,7	28,4	21,2
domovy se zvláštním režimem	2,9	3,3	x	9,5	0,9	x	13,3	x
Domy s pečovatelskou službou (2010)								
v nich byty	355	i. d.	52	511	216	-	256	308
SENIŘI A VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (2014)								
Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)	10,0	5,3	5,4	9,4	11,6	5,1	9,7	8,0
Podíl zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let (%)	8,7	3,6	2,2	7,1	5,7	1,6	8,1	1,3
Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let (%)	10,3	15,7	7,9	9,4	9,0	6,9	17,1	3,6

³⁾ Podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

Zdroj dat:

Zařízení sociální péče – Ministerstvo práce a sociálních věcí

Zdravotnictví – Ústav zdravotnických informací a statistiky

**Srovnání základních ukazatelů mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností
Moravskoslezského kraje**

pokračování

	Správní obvod ORP						
	Odry	Opava	Orlová	Ostrava	Rýmařov	Třinec	Vítkov
OBYVATELSTVO							
Počet obyvatel k 31. 12. 2014	17 116	101 661	38 335	325 640	15 906	54 872	13 546
z toho ženy (%)	50,4	51,3	51,1	51,5	50,1	51,0	50,1
z celku ve věku (%):							
0–14 let	15,4	15,1	14,1	14,6	13,9	14,9	15,1
15–64 let	67,8	67,7	70,5	67,3	67,5	67,1	67,5
65 a více let	16,8	17,2	15,3	18,1	18,6	18,0	17,5
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	2 876	17 475	5 882	58 903	2 962	9 866	2 370
z toho ženy (%)	59,6	59,9	59,4	60,3	57,7	60,3	60,0
z celku ve věku (%):							
65–69 let	38,7	35,0	39,0	34,2	41,3	31,1	34,8
70–74 let	24,3	26,4	27,8	27,9	24,7	26,6	27,6
75–79 let	16,5	17,2	14,1	16,6	16,4	18,4	16,8
80–84 let	12,4	12,2	10,5	12,0	10,8	13,3	11,5
85–89 let	5,8	6,7	5,9	6,6	5,5	7,6	7,1
90–94 let	1,9	2,4	2,4	2,4	1,2	2,7	2,0
95 a více let	0,3	0,2	0,3	0,3	0,1	0,2	0,3
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	233	1 622	508	5 479	203	1 038	223
z toho ženy (%)							
Index stáří ¹⁾	109,2	113,6	108,5	123,9	134,5	120,6	116,2
Index ekonomického zatížení ²⁾	47,5	47,8	41,8	48,5	48,1	49,0	48,3
Průměrný věk (roky)	41,1	41,6	41,0	42,0	42,5	42,0	41,8
Počet zemřelých v roce 2014	193	1 128	461	3 630	192	622	150
z toho ve věku 65 a více let (%)	73,6	79,1	76,8	78,2	74,5	82,2	78,7
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (2014):							
novotvary	32,4	22,2	20,6	23,2	17,5	20,5	22,9
nemoci oběhové soustavy	55,6	55,4	61,3	49,8	59,4	52,3	50,8
nemoci dýchací soustavy	5,6	9,1	5,1	7,4	9,1	7,8	8,5
vnější příčiny	1,4	2,7	1,7	3,2	2,1	3,3	1,7
Naděje dožití osob ve věku 65 let (2010–2014)							
muži	14,0	15,2	13,6	14,9	14,5	15,2	13,7
ženy	18,4	18,5	17,4	18,8	18,3	18,5	17,7
Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let (úhm 2010–2014)	20	27	111	-738	27	87	55

¹⁾ Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

²⁾ Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

**Srovnání základních ukazatelů mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností
Moravskoslezského kraje**

pokračování

	Správní obvod ORP						
	Odry	Opava	Orlová	Ostrava	Rýmařov	Třinec	Vítkov
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011							
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	16 990	101 046	43 020	326 018	15 500	54 627	13 469
z toho ženy (%)	50,7	51,4	51,6	51,7	50,6	51,3	50,3
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	2 493	15 380	6 030	52 717	2 384	9 114	2 131
z toho ženy (%)	61,1	60,6	59,9	60,9	60,0	60,9	60,8
Rodinný stav osob ve věku 65 a více let (%):							
svobodní, svobodné	3,1	3,3	2,3	2,4	2,2	2,5	3,3
ženatí, vdané	49,0	52,3	48,5	50,5	53,1	51,7	49,6
rozvedení, rozvedené	7,9	6,7	9,3	11,3	9,1	7,7	8,8
ovdovělí, ovdovělé	40,0	37,6	39,9	35,8	35,5	38,1	38,3
Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku 65 a více let (%):							
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	46,4	34,5	41,7	30,4	44,0	39,3	46,8
střední vč. vyučení (bez maturity)	32,5	33,8	33,6	32,5	32,0	32,3	32,1
úplně střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	15,2	21,6	17,2	24,0	16,1	20,2	14,4
vysokoškolské	3,6	7,4	4,6	10,4	5,0	5,7	3,7
Věřící ve věku 65 a více let z obyvatel daného věku (%)	44,2	46,6	40,9	38,2	37,8	55,4	41,1
Rodáci ve věku 65 a více let z počtu osob daného věku (%) ³⁾	16,4	35,6	29,1	33,6	3,1	35,9	12,1
muži	17,7	36,5	27,6	33,1	3,0	35,5	14,1
ženy	15,6	35,0	30,1	33,9	3,1	36,1	10,8
Pracující důchodci z počtu důchodců daného věku (%)							
muži ve věku 60–64 let	9,9	15,8	12,5	16,2	14,2	8,6	8,9
muži ve věku 65 a více let	2,9	6,3	4,4	7,1	5,2	3,8	3,5
ženy ve věku 60–64 let	7,2	11,1	7,6	13,8	9,0	7,8	7,8
ženy ve věku 65 a více let	1,7	2,4	1,5	3,1	2,1	1,9	2,0
DOMÁCNOSTI SENIORŮ podle SLDB 2011							
Domácnosti seniorů celkem	1 615	9 948	3 924	35 388	1 603	5 654	1 298
Úplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti							
65–74 let	448	2 898	1 184	9 717	473	1 568	403
75 a více let	189	1 270	390	4 335	212	869	154
Neúplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti							
65–74 let	89	419	163	1 430	90	270	44
75 a více let	68	458	167	1 370	74	307	60
Podíl domácností jednotlivců daného věku na počtu domácností jednotlivců (%):							
osoby ve věku 60–64 let	11,6	10,7	10,7	9,8	12,8	10,5	11,1
osoby ve věku 65–69 let	11,0	8,9	10,1	9,5	9,5	9,9	10,6
osoby ve věku 70–74 let	9,1	9,3	7,6	7,9	7,5	9,0	8,5
osoby ve věku 75 a více let	22,1	20,8	18,8	17,0	17,0	21,7	19,1

³⁾ Podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

**Srovnání základních ukazatelů mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností
Moravskoslezského kraje**

dokončení

	Správní obvod ORP						
	Odry	Opava	Orlová	Ostrava	Rýmařov	Třinec	Vítkov
BYDLENÍ SENIORŮ podle SLDB 2011							
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let v bytech:							
bydlící samostatně v bytě	714	4 391	1 606	16 900	676	2 302	563
bydlící v bytě s další hospodařící domácností	77	377	350	1 031	53	239	49
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let							
muži	178	1 018	501	4 135	171	566	140
v tom (%):							
samostatně v bytě	89,3	88,8	77,8	92,8	87,7	88,7	87,1
v bytě spolu s další domácností	9,0	10,8	21,6	6,9	9,9	10,8	10,0
mimo byty (bez zařízení)	1,7	0,4	0,6	0,2	2,3	0,5	2,9
ženy	618	3 761	1 470	13 826	566	1 984	484
v tom (%):							
samostatně v bytě	89,8	92,7	82,7	94,5	92,9	90,7	91,1
v bytě spolu s další domácností	9,9	7,1	16,5	5,4	6,4	9,0	7,2
mimo byty (bez zařízení)	0,3	0,2	0,8	0,2	0,7	0,3	1,7
SOCIÁLNÍ PÉČE (31. 12. 2014)							
Zařízení sociální péče							
domovy pro seniory	1	7	4	13	1	7	1
domovy se zvláštním režimem	1	3	3	10	1	1	2
Místa v zařízeních							
domovy pro seniory	66	346	327	1 539	23	352	66
domovy se zvláštním režimem	11	94	155	447	11	112	85
Místa na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let							
domovy pro seniory	22,9	19,8	55,6	26,1	7,8	35,7	27,8
domovy se zvláštním režimem	3,8	5,4	26,4	7,6	3,7	11,4	35,9
Domy s pečovatelskou službou (2010)							
v nich byty	i.d.	212	347	1 127	65	105	52
SENIORŮ A VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (2014)							
Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)	10,7	6,8	10,9	12,5	8,0	12,2	7,7
Podíl zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let (%)	2,0	3,7	6,6	7,6	10,4	10,3	6,3
Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let (%)	4,3	12,9	6,6	7,3	28,6	14,7	24,2

³⁾ Podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

Zdroj dat:

Zařízení sociální péče - Ministerstvo práce a sociálních věcí

Zdravotnictví - Ústav zdravotnických informací a statistiky

Dlouhodobý vývoj Moravskoslezského kraje – obyvatelstvo a ekonomická aktivita

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
OBYVATELSTVO ¹⁾							
Počet obyvatel k 31. 12.	1 261 503	1 258 251	1 255 910	1 253 257	1 250 769	1 249 290	1 249 897
z toho ženy (%)	51,2	51,2	51,2	51,2	51,1	51,1	51,0
z celku ve věku (%):							
0–14 let	16,8	16,3	15,9	15,5	15,0	14,7	14,5
15–64 let	70,8	71,1	71,4	71,6	71,6	71,6	71,5
65 a více let	12,4	12,6	12,7	12,9	13,3	13,7	14,1
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	157 008	157 996	159 507	162 052	166 783	171 544	175 882
z toho ženy (%)	62,1	61,9	61,7	61,6	61,3	61,0	60,8
v tom ve věku:							
65–69 let	48 821	48 239	48 894	50 460	54 244	57 835	60 687
70–74 let	45 341	45 525	44 813	43 981	42 826	41 896	41 516
75–79 let	35 383	34 817	34 499	34 566	34 974	35 777	36 316
80–84 let	16 768	19 480	22 020	23 266	24 038	23 929	23 928
85–89 let	7 520	6 569	5 859	6 192	7 329	9 009	10 528
90–94 let	2 801	2 936	2 975	3 079	2 837	2 491	2 236
95 a více let	374	430	447	508	535	607	671
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	10 695	9 935	9 281	9 779	10 701	12 107	13 435
z toho ženy (%)	74,3	74,9	75,4	75,6	74,9	74,7	74,7
Index stáří ²⁾	74,3	76,9	80,1	83,6	88,6	93,5	97,2
Index ekonomického zatížení ³⁾	41,2	40,6	40,0	39,7	39,6	39,7	39,9
Průměrný věk k 31. 12. (roky)							
muži	36,6	36,9	37,2	37,5	37,8	38,1	38,3
ženy	39,7	40,0	40,3	40,6	40,9	41,2	41,4
Počet zemřelých	12 986	13 066	13 347	13 005	12 991	12 657	12 668
z toho ve věku 65 a více let	9 187	9 296	9 356	9 159	9 199	8 972	9 071
Podíl zemřelých osob ve věku 65 a více let (%)							
muži	60,3	61,1	60,7	60,8	60,6	61,2	61,9
ženy	82,0	82,0	80,4	81,1	81,5	81,2	82,1
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti:							
novotvary	2 059	2 142	2 019	2 262	2 045	2 063	2 024
nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek	101	142	142	130	138	154	219
nemoci nervové soustavy	129	125	110	114	92	83	71
nemoci oběhové soustavy	5 680	5 660	5 791	5 369	5 589	5 412	5 402
nemoci dýchací soustavy	483	490	560	550	549	438	512
nemoci trávicí soustavy	296	282	282	270	312	347	342
vnější příčiny	268	257	249	240	200	195	208
Přistěhovalí do kraje ve věku 65 a více let	220	216	221	217	218	224	286
Vystěhovalí z kraje ve věku 65 a více let	303	325	275	281	273	291	287
Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let	-83	-109	-54	-64	-55	-67	-1
Vnitrokrájské stěhování osob ve věku 65 a více let	951	1 059	880	898	1 124	988	934
Naděje dožití ve věku 65 let (dvouletá období) ⁴⁾							
muži	13,17	13,21	13,27	13,42	13,70	14,06	14,39
ženy	16,88	16,96	16,99	17,19	17,40	17,66	18,01
Naděje dožití ve věku 75 let (dvouletá období) ⁴⁾							
muži	7,96	7,88	7,90	8,04	8,23	8,47	8,89
ženy	9,84	9,79	9,69	9,89	10,20	10,43	10,69
EKONOMICKÁ AKTIVITA							
(Výběrové šetření pracovních sil)							
Míra ekonomické aktivity (tříleté průměry)							
muži ve věku 60–64 let	15,1	16,9	17,9	16,6	16,4	17,7	22,0
muži ve věku 65 a více let	3,1	3,7	3,9	3,3	2,4	2,3	3,0
ženy ve věku 60–64 let	6,7	8,2	8,0	8,2	7,9	9,1	9,9
ženy ve věku 65 a více let	1,2	1,4	1,7	1,5	1,3	1,3	1,4

¹⁾ Data k 31. 12. 2011 navazují na výsledky SLDB 2011 a nejsou srovnatelná s předchozími roky.

²⁾ Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

³⁾ Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

⁴⁾ Pro výpočet naděje dožití je používán průměr za dvouletá období, je uveden ve sloupci druhého z roků, ze kterých je vypočten.

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
							OBYVATELSTVO ¹⁾
1 250 255	1 247 373	1 243 220	1 230 613	1 226 602	1 221 832	1 217 676	Počet obyvatel k 31. 12.
51,0	51,0	51,1	51,1	51,0	51,0	51,0	z toho ženy (%)
							z celku ve věku (%):
14,3	14,3	14,4	14,5	14,6	14,6	14,7	0–14 let
71,2	70,9	70,5	69,7	69,0	68,4	67,7	15–64 let
14,5	14,9	15,2	15,8	16,4	17,0	17,5	65 a více let
180 942	185 644	188 794	194 295	201 142	207 466	213 397	Počet obyvatel ve věku 65 a více let
60,7	60,6	60,5	60,3	60,0	59,8	59,7	z toho ženy (%)
							v tom ve věku:
64 019	66 535	65 627	67 448	70 817	72 819	74 501	65–69 let
42 288	43 922	47 396	50 595	53 202	56 340	58 613	70–74 let
35 797	35 230	34 492	33 852	33 672	34 508	35 972	75–79 let
24 014	24 233	24 714	25 283	25 684	25 371	25 189	80–84 let
12 023	12 761	13 266	13 237	13 288	13 418	13 766	85–89 let
2 114	2 302	2 698	3 355	3 975	4 516	4 806	90–94 let
687	661	601	525	504	494	550	95 a více let
14 824	15 724	16 565	17 117	17 767	18 428	19 122	Počet obyvatel ve věku 85 a více let
75,0	75,2	75,0	74,8	74,8	74,3	73,8	z toho ženy (%)
101,2	104,3	105,8	108,6	112,5	116,0	118,9	Index stáří ²⁾
40,4	41,1	41,9	43,5	44,9	46,2	47,6	Index ekonomického zatížení ³⁾
							Průměrný věk k 31. 12. (roky)
38,6	38,8	39,0	39,3	39,6	39,9	40,2	muži
41,7	41,9	42,2	42,5	42,7	43,0	43,3	ženy
12 974	13 245	13 293	13 384	13 148	13 284	13 117	Počet zemřelých
9 320	9 701	9 786	9 884	9 831	10 127	10 134	z toho ve věku 65 a více let
							Podíl zemřelých osob ve věku 65 a více let (%)
62,9	63,9	64,4	64,8	66,4	68,0	69,0	muži
81,6	83,0	83,7	83,5	83,4	84,8	86,0	ženy
							Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti:
2 135	2 155	2 238	2 247	2 219	2 273	2 333	novotvary
215	227	207	290	275	396	447	nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek
85	69	54	128	124	149	166	nemoci nervové soustavy
5 487	5 629	5 822	5 675	5 554	5 466	5 344	nemoci oběhové soustavy
486	620	552	577	619	741	734	nemoci dýchací soustavy
390	381	344	340	337	384	401	nemoci trávicí soustavy
225	224	243	246	266	262	244	vnější příčiny
202	198	196	220	205	210	243	Přistěhovalí do kraje ve věku 65 a více let
287	280	340	346	358	417	405	Vystěhovalí z kraje ve věku 65 a více let
							Přírůstek (úbytek) stěhováním osob
-85	-82	-144	-126	-153	-207	-162	ve věku 65 a více let
							Vnitrokrasné stěhování osob
866	839	979	1 137	1 120	1 154	1 210	ve věku 65 a více let
							Naděje dožití ve věku 65 let (dvouletá období) ⁴⁾
14,37	14,35	14,38	14,43	14,79	15,08	15,19	muži
18,08	18,09	18,25	18,33	18,27	18,51	18,88	ženy
							Naděje dožití ve věku 75 let (dvouletá období) ⁴⁾
8,91	8,70	8,60	8,69	9,09	9,43	9,50	muži
10,70	10,70	10,84	10,87	10,72	10,96	11,42	ženy
							EKONOMICKÁ AKTIVITA
							(Výběrové šetření pracovních sil)
							Míra ekonomické aktivity (tříleté průměry)
26,3	29,5	29,8	29,1	29,5	32,1	36,1	muži ve věku 60–64 let
3,4	4,2	4,1	4,2	3,6	4,0	4,4	muži ve věku 65 a více let
10,2	9,7	8,8	9,0	9,8	11,9	13,3	ženy ve věku 60–64 let
1,4	1,5	1,8	2,1	2,2	2,4	2,7	ženy ve věku 65 a více let

Dlouhodobý vývoj Moravskoslezského kraje – sociální péče a zdravotnictví

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
SOCIÁLNÍ PÉČE										
Starobní důchody (prosinec)¹⁾										
Příjemci starobního důchodu bez souběhu s vdovským / vdoveckým důchodem	162 882	166 184	169 882	173 366	178 035	194 881	203 235	202 518	202 527	203 432
z toho předčasný důchod (%)	21,9	23,0	24,3	25,6	27,4	27,2	30,1	31,2	32,1	33,0
v souběhu s vdovským / vdoveckým důchodem	61 442	62 496	63 505	64 418	65 255	71 473	72 239	72 503	72 429	72 487
z toho předčasný důchod (%)	6,3	7,0	7,8	8,6	9,6	9,7	10,9	12,0	13,0	14,2
Průměrná měsíční výše starobního důchodu bez souběhu s vdovským / vdoveckým důchodem (Kč)										
muži	9 082	9 625	10 295	11 211	11 669	11 763	12 233	12 486	12 686	12 790
ženy	6 752	7 134	7 614	8 443	8 767	8 814	9 190	9 376	9 546	9 634
Průměrná měsíční výše starobního důchodu v souběhu s vdovským / vdoveckým důchodem (Kč)										
muži	10 043	10 654	11 393	12 344	12 875	12 979	13 532	13 812	14 036	14 161
ženy	8 513	9 028	9 662	10 530	10 926	10 928	11 364	11 581	11 755	11 839
Domovy pro seniory²⁾										
počet zařízení	.	.	64	59	61	63	64	66	66	67
počet lůžek	.	.	5 133	4 634	4 684	4 847	4 851	4 818	4 786	4 773
lůžka na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	x	x	29,2	25,6	25,2	25,7	25,0	24,0	23,1	22,4
Domovy se zvláštním režimem²⁾										
počet zařízení	.	.	.	20	24	26	28	29	29	36
počet lůžek	.	.	.	1 098	1 188	1 188	1 220	1 239	1 345	1 500
lůžka na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	x	x	x	6,1	6,4	6,3	6,3	6,2	6,5	7,0
Pečovatelská služba										
uživatelé pečovatelské služby	10 219	9 702	11 678	10 609	10 653	9 387	10 019	10 124	9 620	10 539
výdaje na pečovatelskou službu (tis. Kč)	116 550	123 617	184 719	180 285	176 773	181 411	186 663	194 103	186 775	211 019
ZDRAVOTNICTVÍ										
Léčebny dlouhodobě nemocných										
počet zařízení	13	14	11	11	11	12	13	13	13	.
počet lůžek	1 104	1 199	1 044	1 044	1 005	1 026	1 055	1 042	1 042	.
počet hospitalizovaných	6 259	6 945	6 251	5 916	6 481	6 442	6 895	7 006	7 229	.
hospitalizovaní na 10 000 obyvatel	59,0	65,3	58,6	55,3	60,5	60,4	65,5	66,8	69,2	.
Hospice										
počet zařízení	-	-	1	1	1	1	2	2	2	.
počet lůžek	-	-	30	30	30	30	60	60	60	.
počet hospitalizovaných	-	-	40	204	253	294	345	424	392	.
hospitalizovaní na 10 000 obyvatel	x	x	0,32	1,63	2,03	2,36	2,80	3,45	3,20	.

¹⁾ Od roku 2010 převedeni invalidní důchodci ve věku 65 a více let mezi starobní důchodce.

²⁾ Od roku 2008 jsou zařízení i místa v nich členěna podle druhu poskytované sociální služby; v jednom zařízení může být poskytováno více druhů sociálních služeb.

Zdroj dat:

Důchody - Česká správa sociálního zabezpečení
 Zařízení sociální péče - Ministerstvo práce a sociálních věcí
 Zdravotnictví - Ústav zdravotnických informací a statistiky

Obyvatelstvo Moravskoslezského kraje podle pohlaví, věku a okresů k 31. 12. 2005 a 2014

	Stav k 31. 12.	Celkem	z toho ve věku 65 a více let	v %	v tom ve věku						
					65–69	70–74	75–79	80–84	85–89	90–94	95 a více
Celkem											
Moravskoslezský kraj	2005	1 250 769	166 783	13,3	54 244	42 826	34 974	24 038	7 329	2 837	535
	2014	1 217 676	213 397	17,5	74 501	58 613	35 972	25 189	13 766	4 806	550
v tom okres:											
Bruntál	2005	98 543	11 787	12,0	3 703	3 148	2 436	1 732	531	204	33
	2014	94 573	16 601	17,6	6 711	4 090	2 551	1 848	1 003	353	45
Frýdek-Místek	2005	209 326	28 240	13,5	8 815	7 199	6 160	4 193	1 255	509	109
	2014	212 987	36 557	17,2	12 625	9 962	6 037	4 449	2 509	888	87
Karviná	2005	276 660	36 206	13,1	12 334	9 358	7 401	4 964	1 461	591	97
	2014	255 945	45 752	17,9	15 488	13 370	7 952	5 164	2 759	903	116
Nový Jičín	2005	151 835	19 094	12,6	6 192	4 872	3 977	2 787	912	305	49
	2014	151 724	25 618	16,9	9 471	6 772	4 212	2 917	1 623	562	61
Opava	2005	176 653	24 705	14,0	8 183	6 361	5 096	3 467	1 113	398	87
	2014	176 807	29 966	16,9	10 054	7 976	5 466	3 736	1 978	687	69
Ostrava-město	2005	337 752	46 751	13,8	15 017	11 888	9 904	6 895	2 057	830	160
	2014	325 640	58 903	18,1	20 152	16 443	9 754	7 075	3 894	1 413	172
Muži											
Moravskoslezský kraj	2005	611 295	64 623	10,6	24 605	17 759	12 436	7 142	1 937	629	115
	2014	596 390	86 077	14,4	33 267	24 676	14 461	8 671	3 860	1 032	110
v tom okres:											
Bruntál	2005	48 555	4 473	9,2	1 620	1 330	853	473	136	53	8
	2014	46 701	6 916	14,8	3 099	1 829	974	654	281	72	7
Frýdek-Místek	2005	102 470	11 018	10,8	4 052	2 990	2 216	1 264	347	126	23
	2014	104 919	14 929	14,2	5 731	4 211	2 479	1 557	748	181	22
Karviná	2005	136 526	14 165	10,4	5 618	3 895	2 668	1 474	356	130	24
	2014	125 596	18 241	14,5	6 752	5 479	3 274	1 740	776	196	24
Nový Jičín	2005	74 414	7 380	9,9	2 816	1 994	1 375	846	265	70	14
	2014	74 783	10 579	14,1	4 391	2 948	1 635	1 011	445	136	13
Opava	2005	86 310	9 642	11,2	3 741	2 671	1 832	1 000	284	92	22
	2014	86 564	12 040	13,9	4 487	3 372	2 214	1 280	522	155	10
Ostrava-město	2005	163 020	17 945	11,0	6 758	4 879	3 492	2 085	549	158	24
	2014	157 827	23 372	14,8	8 807	6 837	3 885	2 429	1 088	292	34
Ženy											
Moravskoslezský kraj	2005	639 474	102 160	16,0	29 639	25 067	22 538	16 896	5 392	2 208	420
	2014	621 286	127 320	20,5	41 234	33 937	21 511	16 518	9 906	3 774	440
v tom okres:											
Bruntál	2005	49 988	7 314	14,6	2 083	1 818	1 583	1 259	395	151	25
	2014	47 872	9 685	20,2	3 612	2 261	1 577	1 194	722	281	38
Frýdek-Místek	2005	106 856	17 222	16,1	4 763	4 209	3 944	2 929	908	383	86
	2014	108 068	21 628	20,0	6 894	5 751	3 558	2 892	1 761	707	65
Karviná	2005	140 134	22 041	15,7	6 716	5 463	4 733	3 490	1 105	461	73
	2014	130 349	27 511	21,1	8 736	7 891	4 678	3 424	1 983	707	92
Nový Jičín	2005	77 421	11 714	15,1	3 376	2 878	2 602	1 941	647	235	35
	2014	76 941	15 039	19,5	5 080	3 824	2 577	1 906	1 178	426	48
Opava	2005	90 343	15 063	16,7	4 442	3 690	3 264	2 467	829	306	65
	2014	90 243	17 926	19,9	5 567	4 604	3 252	2 456	1 456	532	59
Ostrava-město	2005	174 732	28 806	16,5	8 259	7 009	6 412	4 810	1 508	672	136
	2014	167 813	35 531	21,2	11 345	9 606	5 869	4 646	2 806	1 121	138

Zemřelí muži podle vybraných příčin smrti^{*)} v Moravskoslezském kraji v roce 2014

	Celkem	z toho ve věku 65 a více let	v %	v tom ve věku						
				65–69	70–74	75–79	80–84	85–89	90–94	95 a více
Zemřelí muži	6 758	4 666	69,0	967	962	923	849	618	301	46
z toho podle příčin:										
I. Některé infekční a parazitární nemoci (A00–B99)	107	78	72,9	16	17	11	15	13	4	2
II. Novotvary (C00–D48)	1 804	1 236	68,5	334	323	268	190	92	24	5
zhoubné novotvary (C00–C97)	1 785	1 219	68,3	330	321	265	184	90	24	5
zhoubný novotvar žaludku (C16)	96	70	72,9	12	24	18	8	7	1	-
zhoubný novotvar tlustého střeva (C18)	117	90	76,9	26	25	18	14	6	1	-
zhoubné novotvary konečníku (C20)	87	52	59,8	18	12	11	8	2	1	-
zhoubný novotvar slinivky břišní (C25)	106	78	73,6	25	19	17	11	5	1	-
zhoubný novotvar průdušky a plic (C34)	354	244	68,9	74	65	64	25	13	2	1
zhoubný novotvar předstojné žlázy - prostaty (C61)	168	154	91,7	26	31	26	41	20	9	1
zhoubný novotvar mízní, krvetvorné a příbuzné tkáně (C81–C96)	137	95	69,3	19	25	26	19	5	1	-
III. Nemoci krve, krvetvorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity (D50–D89)	6	4	66,7	2	-	1	1	-	-	-
IV. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00–E90)	235	173	73,6	43	38	33	27	22	10	-
diabetes mellitus (E10–E14)	213	159	74,6	41	37	30	22	21	8	-
V. Poruchy duševní a poruchy chování (F00–F99)	59	38	64,4	6	3	7	7	13	1	1
VI. Nemoci nervové soustavy (G00–G99)	122	81	66,4	15	17	11	21	10	7	-
Alzheimerova nemoc (G30)	42	40	95,2	2	7	4	15	6	6	-
IX. Nemoci oběhové soustavy (I00–I99)	2 803	2 212	78,9	370	391	438	419	372	189	33
postižení srdce při hypertenzi (I11)	69	50	72,5	8	9	12	10	7	4	-
infarkt myokardu (I21–I23)	383	291	76,0	69	57	61	56	30	17	1
ostatní formy ischemické choroby srdeční (I20, I24, I25)	1 173	985	84,0	118	160	189	192	203	100	23
selhání srdce (I50)	269	191	71,0	50	29	30	32	35	13	2
cévní nemoci mozku (I60–I69)	398	322	80,9	62	65	66	59	46	20	4
ateroskleróza (I70)	140	125	89,3	24	27	17	19	22	13	3
X. Nemoci dýchací soustavy (J00–J99)	547	436	79,7	75	78	88	97	58	38	2
záněty plic (J12–J18)	211	161	76,3	23	26	28	44	22	16	2
XI. Nemoci trávicí soustavy (K00–K93)	412	190	46,1	58	43	34	30	19	6	-
XII. Nemoci kůže a podkožního vaziva (L00–L99)	12	8	66,7	2	1	1	2	-	2	-
XIII. Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně (M00–M99)	10	7	70,0	-	1	3	2	1	-	-
XIV. Nemoci močové a pohlavní soustavy (N00–N99)	62	53	85,5	7	10	8	11	9	6	2
XVII. Vrozené vady, deformace a chromosomální abnormality (Q00–Q99)	10	1	10,0	1	-	-	-	-	-	-
XVIII. Příznaky, znaky a abnormální klinické a laboratorní nálezy nezařazené jinde (R00–R99)	89	32	36,0	12	12	2	4	2	-	-
XX. Vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti (V01–Y98)	473	117	24,7	26	28	18	23	7	14	1
dopravní nehody (V01–V99)	72	5	6,9	1	1	1	2	-	-	-
jiné vnější příčiny náhodných poranění (W00–X59)	368	107	29,1	24	25	17	20	7	13	1
sebevraždy (X60–X84)	139	28	20,1	5	13	5	4	-	1	-

*) podle Mezinárodní statistické klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů ve znění 10. decenální revize (MKN-10)

Zemřelé ženy podle vybraných příčin smrti¹⁾ v Moravskoslezském kraji v roce 2014

	Celkem	z toho ve věku 65 a více let	v %	v tom ve věku						
				65–69	70–74	75–79	80–84	85–89	90–94	95 a více
Zemřelé ženy	6 359	5 468	86,0	543	705	786	1 142	1 288	831	173
z toho podle příčin:										
I. Některé infekční a parazitární nemoci (A00–B99)	101	88	87,1	9	10	11	25	18	15	-
II. Novotvary (C00–D48)	1 468	1 097	74,7	238	246	210	191	145	58	9
zhoubné novotvary (C00–C97)	1 440	1 070	74,3	237	242	202	189	136	55	9
zhoubný novotvar žaludku (C16)	65	47	72,3	10	6	11	10	6	4	-
zhoubný novotvar tlustého střeva (C18)	92	84	91,3	17	21	7	15	18	5	1
zhoubné novotvary konečníku (C20)	43	36	83,7	10	5	7	7	3	4	-
zhoubný novotvar slinivky břišní (C25)	116	87	75,0	18	19	17	18	10	5	-
zhoubný novotvar průdušky a plice (C34)	170	123	72,4	37	41	17	17	7	4	-
zhoubný novotvar prsu (C50)	193	130	67,4	29	28	25	17	22	8	1
zhoubný novotvar mízní, krvetvorné a příbuzné tkáně (C81–C96)	96	85	88,5	15	16	16	22	11	4	1
III. Nemoci krve, krvetvorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity (D50–D89)	7	5	71,4	-	-	3	1	1	-	-
IV. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00–E90)	301	274	91,0	18	33	49	55	64	47	8
diabetes mellitus (E10–E14)	274	251	91,6	15	33	43	51	61	40	8
V. Poruchy duševní a poruchy chování (F00–F99)	59	55	93,2	1	3	6	10	16	18	1
VI. Nemoci nervové soustavy (G00–G99)	99	85	85,9	7	15	12	22	22	7	-
Alzheimerova nemoc (G30)	50	50	100,0	3	6	8	13	14	6	-
IX. Nemoci oběhové soustavy (I00–I99)	3 331	3 132	94,0	180	296	391	677	865	586	137
postižení srdce při hypertenzi (I11)	105	98	93,3	4	10	14	21	22	24	3
infarkt myokardu (I21–I23)	308	280	90,9	23	35	40	66	62	42	12
ostatní formy ischemické choroby srdeční (I20, I24, I25)	1 507	1 456	96,6	53	103	157	318	441	305	79
selhání srdce (I50)	252	228	90,5	17	29	29	42	61	38	12
cévní nemoci mozku (I60–I69)	564	531	94,1	40	58	79	112	147	81	14
ateroskleróza (I70)	158	152	96,2	8	12	14	30	45	35	8
X. Nemoci dýchací soustavy (J00–J99)	340	298	87,6	32	31	48	64	61	53	9
záněty plic (J12–J18)	149	132	88,6	7	9	16	35	29	29	7
XI. Nemoci trávicí soustavy (K00–K93)	311	211	67,8	40	38	30	45	32	22	4
XII. Nemoci kůže a podkožního vaziva (L00–L99)	9	9	100,0	1	3	1	2	2	-	-
XIII. Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně (M00–M99)	19	11	57,9	3	4	1	-	2	1	-
XIV. Nemoci močové a pohlavní soustavy (N00–N99)	60	55	91,7	4	2	5	19	19	6	-
XVIII. Příznaky, znaky a abnormální klinické a laboratorní nálezy nezařazené jinde (R00–R99)	33	21	63,6	3	2	5	3	4	3	1
XX. Vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti (V01–Y98)	205	127	62,0	7	22	14	28	37	15	4
dopravní nehody (V01–V99)	24	5	20,8	1	2	-	1	-	1	-
jiné vnější příčiny náhodných poranění (W00–X59)	130	98	75,4	4	12	10	23	31	14	4
sebevraždy (X60–X84)	26	9	34,6	-	6	2	1	-	-	-

¹⁾ podle Mezinárodní statistické klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů ve znění 10. decenální revize (MKN-10)

Základní výsledky projekce obyvatelstva Moravskoslezského kraje

Zdroj: ČSÚ, Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 (130052-14)

	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
	Obyvatelstvo celkem (k 1. 1.)						
Celkem	1 188 875	1 161 253	1 130 292	1 096 249	1 060 192	1 023 237	985 947
z toho ve věku (%):							
0–14 let	14,7	13,7	12,7	12,0	11,8	12,0	12,1
15–64 let	64,9	63,7	62,6	61,3	59,1	56,4	55,1
65 a více let	20,3	22,6	24,7	26,6	29,1	31,6	32,8
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	241 867	262 426	279 371	291 993	308 099	323 008	323 327
v tom ve věku:							
65–69 let	77 666	71 464	70 731	70 379	78 227	79 843	66 294
70–74 let	66 471	70 156	65 428	65 477	65 508	73 298	75 192
75–79 let	49 093	56 928	61 124	57 811	58 489	58 982	66 676
80–84 let	26 830	37 945	45 481	49 804	47 794	49 211	50 209
85–89 let	14 982	17 212	25 486	31 730	35 444	34 750	36 777
90 a více let	6 825	8 721	11 121	16 792	22 637	26 924	28 179
Průměrný věk (roky)	43,2	44,6	46,0	47,3	48,2	48,9	49,5
Index stáří ¹⁾	138,0	165,4	194,6	221,3	245,5	263,2	270,3
Index ekonomického zatížení ²⁾	65,9	71,6	73,9	76,8	83,1	91,5	96,4
	Muži						
Celkem	581 624	567 148	551 103	534 136	516 936	499 601	482 029
z toho ve věku (%):							
0–14 let	15,5	14,4	13,4	12,7	12,5	12,7	12,8
15–64 let	67,3	66,2	65,1	63,8	61,6	58,9	57,5
65 a více let	17,2	19,4	21,5	23,5	25,9	28,4	29,7
Počet mužů ve věku 65 a více let	100 031	109 794	118 638	125 515	133 995	141 945	143 134
v tom ve věku:							
65–69 let	35 575	33 232	33 863	33 697	37 123	38 003	32 101
70–74 let	28 422	31 005	29 572	30 624	30 678	34 062	35 081
75–79 let	19 455	23 147	25 891	25 175	26 450	26 752	30 068
80–84 let	10 013	14 058	17 408	19 966	19 786	21 245	21 790
85–89 let	4 791	5 952	8 712	11 250	13 240	13 455	14 905
90 a více let	1 775	2 400	3 192	4 803	6 718	8 428	9 189
	Ženy						
Celkem	607 251	594 105	579 189	562 113	543 256	523 636	503 918
z toho ve věku (%):							
0–14 let	14,0	13,0	12,0	11,4	11,2	11,4	11,5
15–64 let	62,6	61,3	60,2	59,0	56,7	54,1	52,7
65 a více let	23,4	25,7	27,8	29,6	32,0	34,6	35,8
Počet žen ve věku 65 a více let	141 836	152 632	160 733	166 478	174 104	181 063	180 193
v tom ve věku:							
65–69 let	42 091	38 232	36 868	36 682	41 104	41 840	34 193
70–74 let	38 049	39 151	35 856	34 853	34 830	39 236	40 111
75–79 let	29 638	33 781	35 233	32 636	32 039	32 230	36 608
80–84 let	16 817	23 887	28 073	29 838	28 008	27 966	28 419
85–89 let	10 191	11 260	16 774	20 480	22 204	21 295	21 872
90 a více let	5 050	6 321	7 929	11 989	15 919	18 496	18 990

1) Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

2) Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

